Alp 2466
L.arch

This weekly newspaper was mailed on
Tuesday, December 12, 1989

LIETUVOS NACIONALINĖ M. MAŽVYDO BIBLIOTEKA

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 50 (2077) 1989 GRUODIS–DECEMBER 12 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672 • 75 ct.

Melas ir jo uždangos

Iš esmės būdamas nedorybė, melas plačiu išsikerojimu yra pavirtęs kone gyvenimo būtinybe. Lengvai, nerūpestingai sau skraido po visą pasaulį, neaplenkdamas nei lūšnelių, nei ištaigingiausių rūmų. Tai liūdna tiesa. O vis dėlto per daug nesigilinama į to "gerojo aitvaro" kilmę ir esmingumą. Svarbu, kad jis šiandien atneša tai, kas reikalinga. Jis priimamas kaip ištikimas kasdienybės palydovas, be kurio lyg nebebūtų įmanoma durstyti reikalų, reikaliukų. Jis tampa įaugusiu įpročiu, lengva ranka gaudo vaikus ir suaugusius, bemokslius ir išsilavinusius. Ir taip sukasi be galo be krašto tasai gausybės įvykių, klausimų, problemų mechanizmas, vis patepamas tiesos iškraipymais, kad negirgždėtų arba ir visai nesustotų.

ŽMONIJOJE ta negerovė taip įsisunkusi ir išsiplėtusi, kad liečia ne vien tik pavienius asmenis, šeimas, aplamai žmonių santykius, bet ir gaubia organizuotą socialinį, politinį gyvenimą, pavirsta net kertiniais akmenimis ten, kur bandoma iš esmės keisti visuomenę. Ryškiausias čia pavyzdys – tai sovietinio komunizmo struktūra, kurioje melas niekada nebuvo smerkiamas, jei tik jis tarnavo partijai ir sistemai. Dabar, ir tik dabar, palengva ir labai atsargiai viešumos sąjūdis pradeda visa tai atidangstyti. O kodėl tos uždangos pakeliamos, nesunku suprasti – jos dusino, dvasiškai nuodijo milijonus nekaltų žmonių. Melo garuose gimė, augo naujos kartos, pradėjusios pagaliau ieškoti plyšelių, pro kuriuos prasiskverbtų bent kokia šviesėlė, įeitų šiek tiek ir gaivinančio oro. Po septyniasdešimt metų pamatyta, kad didžiojoje šalyje ne vien tik maisto ir butų trūksta. Daugiau negu viso to ilgėtasi tiesos, to pirmaujančio veiksnio dvasinei ramybei įsigyti. Pamatyta, kad žmogus turi būti sugrąžintas į Kūrėjo jam suteiktą gyvenimą. Nuvertinus žmogų, kalbėti humanizmo vardu – tai tik tuščias, kad ir pablizgintas, skambalas. Revoliucinis "išalkusios minios" šūkis buvo pirmas žmogaus nužmoginimo ženklas: ne žmogus, o minia; ne dvasinė ramybė, bet neapykanta ir proletariato kova tapo idealu, ir tai priverstinu, primestu be teisės ieškoti tiesos, analizuoti, vertinti, keisti, pasisakyti.

ŠITOKIOJE baisioje būsenoje ir mūsų tauta buvo prievartaujama daugiau kaip keturiasdešimt metų. Tuose nuodinguose melo garuose daugiausia kentėjo mūsų mokytojai, versti būti veidmainiais, dvasiškai gniuždinti ir plėšyti pusiau, gyvenę du atskirus gyvenimus, tragiško likimo šviesuoliai, ypač tie, kurie buvo paruošti jaunimą auklėti tiesos, gėrio ir tėvynės meilės pažinime. Nemažiau po to melo uždangomis kentėjo žurnalistai, rašytojai, režisieriai. Tiesos skelbimas visada baigdavosi bausmėmis ir trėmimais. Partiniai melagiai būdavo aukštinami, garbinami, darbo žmonių "didvyriais" įvardijami. Užtat nėra abejonės, kad pats didžiausias užsimotų reformų laimėjimas yra – pastangos žingsnis po žingsnio tų melo uždangų pakėlimas, žmogaus dvasią silpninančio, prišvinkusio oro prablaškymas. Laisvėjimo šviesa ir dvasinė atgaiva – tai elementai, kuriais tegali remtis ir tolimesni politiniai, ekonominiai, net ideologiniai siekiai. Teisingos sampratos apie žmogų sugrąžinimas – tai pamatai, būtinai reikalingi reformų įgyvendinimui. Išeivija nėra žiūrovų tribūna. Tiesa, jai ne viskas prieinama, pasiekiama, net kartais ne viskas suprantama. Bet melo atskleidime ir savąja raštija, ir dokumentais, ir asmeniniais prisiminimais pagalbos įnašas jau ir dabar nemenkas. Bet dar ne viskas pasakyta, ne viskas paruošta. Tuos darbus reikėtų paspartinti. Sritis svarbi, o misija istorinė. Č.S.

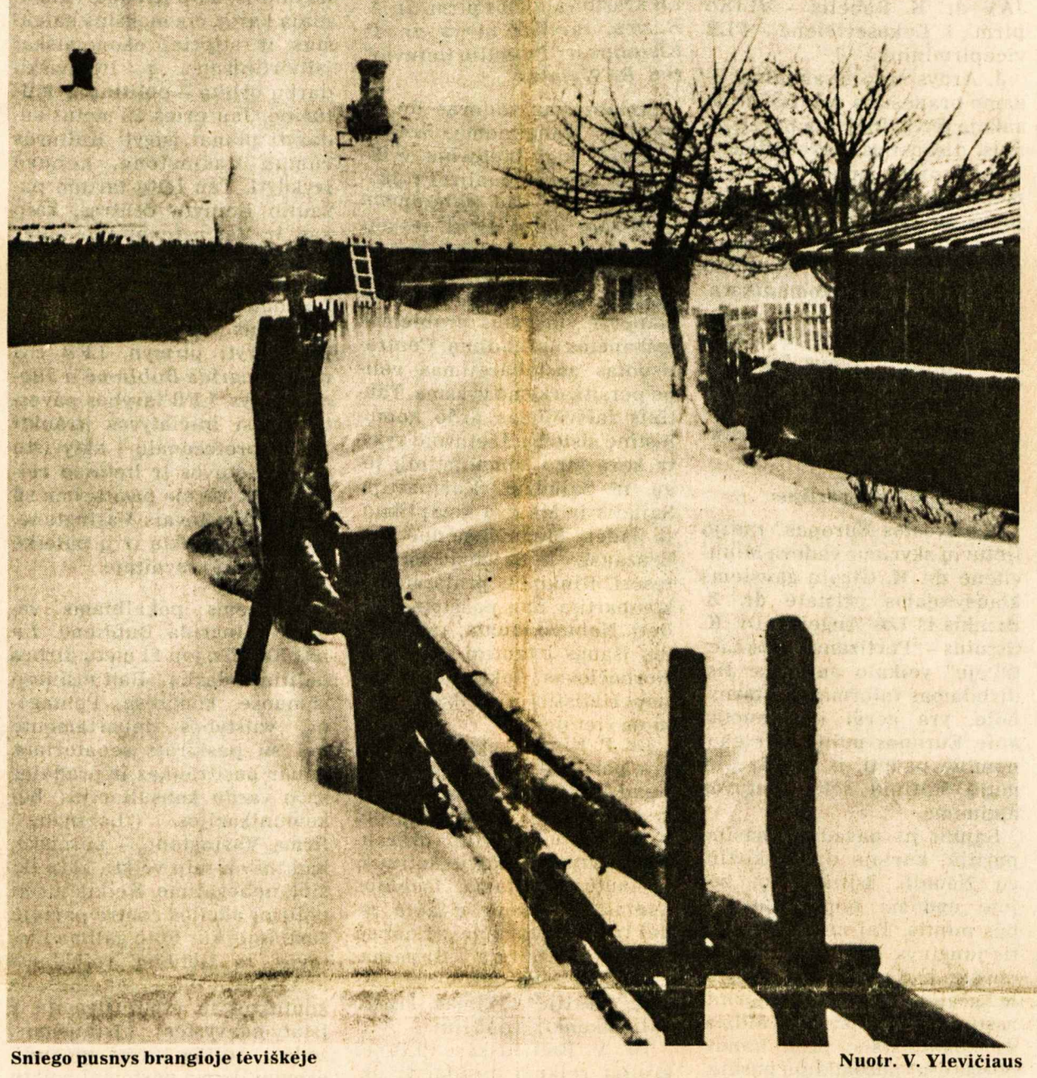

Sniego pusnys brangioje tėviškėje — Nuotr. V. Ylevičiaus

KANADOS ĮVYKIAI

NDP socialistų staigmena

Didelio kanadiečių dėmesio spaudoje ir televizijoje susilaukė Kanados NDP socialistų partijos naujo vado rinkimai Winnipege. Juos atnešė ligšiolinio vado E. Broadbento paskelbtas atsistatydinimas. Kanados socialistams jis vadovavo trylika metų, bet jų neįstengė iškelti antron vieton ir padaryti pagrindine opozicijos partija. Iš 1988 m. parlamento rinkimų socialistai grįžo su 43 atstovais, bet rėmėjų skaičius tebėra menkas: iš penkių rinkimuose dalyvaujančių kanadiečių tik vienas balsuoja už socialistus. Liūdniausia, kad socialistai Kanados parlamente niekada neturėjo ir dabar neturi nė vieno atstovo iš Kvebeko, o be tokių atstovų socialistų svajonė apie Kanados valdymą tėra tuščias muilo burbulas.

Rinkiminiame 1988 m. parlamento vajuje viešosios nuomonės stebėtojai E. Broadbentą buvo pripažinę populiariausiu Kanados partijų vadu. Sugundytas staiga iškilusio populiarumo, jis visiškai be reikalo išdrįso kalbėti apie dvi partijas politiniame Kanados gyvenime – B. Mulronio konservatorius ir savo socialistus, J. Turnerio liberalams pranašaudamas liepto galą. Pasak. E. Broadbento, dviejų partijų sistema yra patenkinti amerikiečiai, britai ir kai kurių kitų demokratinių valstybių gyventojai. Esą nebūtų didelio nuostolio, jeigu iš Kanados politikos iškristų J. Turneris su savo liberalais. Tačiau ir ši tikrai drąsi pastaba nepadėjo nei E. Broadbentui, nei jo socialistams, su kuriais jis vėl liko antroje vietoje.

Snieguolė ir nykštukai?

Kanados socialistų veikėjai ilgai ieškojo kanadiečiams gerai žinomų kandidatų į naujuosius savo partijos vadus. Tačiau žymiausieji socialistai atsisakė kandidatuoti. Susidarė turbūt teisingas įspūdis, kad jie nenori sėsti į E. Broadbento paliekamą partijos vežimą, matydami, kad su juo nebus galima nuvažiuoti iki Kanados ministerio pirmininko sosto.

Winnipegan suvažiavusių 2.510 Kanados NDP socialistų

(Nukelta į 5-tą psl.)

PRANEŠIMAS IŠ EUROPOS

Švedija laikosi pripažinimo politikos

A. LEMBERGAS

Kol kas sunku pasakyti, ar Švedijos užsienio reikalų ministerio Anderssono oficialus vizitas Sovietų Sąjungoje ir Baltijos respublikose turės kokios nors praktiškos naudos geresniems tarpusavio santykiams. Pačiam ministeriui jis atnešė daug nemalonumų. Dienraščio "Dagens Nyheter" apžvalgininkas Svenas Svenssonas rašė lapkričio 19 laidoje, kad dėl to kaltas pats Anderssonas, kurio pareiškimai kelionės metu buvo visiškai "neišprovokuoti ir nereikalingi".

Tas pats laikraštis nepasirašytame redakcijos straipsnyje lapkričio 17 laidoje pažymėjo, kad Švedijos užsienio reikalų ministeriui iš viso nebuvo jokio reikalo kalbėti apie praeitį, kai dabar dėl jos vertinimo baltiečiai kalbasi su Maskva. Dauguma mūsų nori, kad "perestroika" pagerintų žmonių gyvenimą, bet ne ta sąlyga, kad baltiečiai pasiduotų Maskvos politikai, rašė "Dagens Nyheter".

Anderssono pareiškimas, kad jis atsisako Baltijos respublikas laikyti okupuotais kraštais buvo smarkiai kritikuojamas ne tik spaudoje, bet ir parlamente, kur tuo klausimu praeitą ketvirtadienį užsienio reikalų ministeris gavo teisintis.

Pirmiausia jis mėgino aiškinti, kad Švedijos oficialus nusistatymas pripažinti tai, kas įvyko 1940-tais metais, yra geras dalykas, nes padeda megzti tiesioginius ryšius su Baltijos kraštais. Liberalų partijos atstovas Hokanas Holmbergas su tuo nesutiko. Jis nurodė, jog kaip tik praeitą pavasarį Švedijos parlamento komisija konstatavo, kad Baltijos valstybės 1940-tais metais buvo prievarta prijungtos prie Sovietų Sąjungos. Dabar Maskva polemizuodama su baltiečiais galėjo pasiremti Anderssono pareiškimu ir tuo būdu jis jiems nepasitarnavo.

Vidurio partijos atstovas Peras Granstedtas sakė, kad Anderssono pareiškimas sukėlė sąmyšį. Nuosaikiųjų partijos kalbėtojo Karlo Bildto nuomone, tai nepasitarnavo Švedijos užsienio politikai: pasiliko įspūdis, kad Švedija veikiau nori pristabdyti tautų kovą už permainas Baltijos kraštuose ir Rytų Europoj, negu ją paremti. Visi žino, kad trys Baltijos valstybės buvo Sovietų Sąjungos okupuotos, todėl ir užsienio reikalų ministeriui nereikėtų to neigti. Jei atsargumas Hitlerio ir Stalino akivaizdoje vertė anuometinę Švedijos vyriausybę tylėti, tai jokia priežastis amžinai tylėti, sakė nuosaikiųjų partijos vadovas.

Švedijos parlamente Anderssonas savo ruožtu puolė opozicijos partijas, kad joms visiškai nerūpi Baltijos tautų reikalai, tiktai vidaus politikos sumetimais kritikuoti vyriausybę. "Nuvykau į Baltijos kraštus kalbėtis ne apie istoriją, bet apie ateitį, apie tai, ką Švedija galėtų padaryti, kad padėtų pasiekti didesnio savarankumo", sakė Anderssonas. "O kas būtų atsitikę, jei būčiau pasakęs, kad jūs okupuoti? Tada būčiau netiesiogiai pasakęs, kad tie, kurie nori bendradarbiauti su sovietais-okupantais, yra kvislingai ir kolaborantai. Ar kas nors mano, jog tada galėčiau paveikti Baltijos kraštų raidą? Pokalbis būtų čia pat nutrūkęs".

Vėliau spaudos konferencijoje Anderssonas sakė, kad jam labai rūpi susitarimas dėl Švedijos užsienio politikos tiek Baltijos kraštų, tiek "perestroikos", tiek Švedijos labui. Užsienio politikos nereikia maišyti su vidaus politika. Sugrįžęs iš kelionės ir pokalbių Maskvoje, jis susidarė vaizdą, kad persitvarkymas turi vienodas galimybes sužlugti, kaip ir pasisekti. Spaudos atstovams Anderssonas pabrėžė, kad jo pareiškimas dėl okupacijos Taline visiškai nelietė istorijos, bet reiškė dabarties vertinimą. Kitais žodžiais, tardamas, kad Baltijos tautos okupuotos būčiau pakenkęs keliui į nepriklausomybę. Tai būtų pakenkę "perestroikai" ir Švedijos interesams. Aišku, išsisukti ir neatsakyti klausimo būtų buvę paprasčiau, tačiau pasakiau aiškiai, kaip yra, aiškino Anderssonas.

Lapkričio 18 d. į ginčą įsikišo ir Švedijos ministeris pirmininkas Ingvaras Carlssonas, gindamas savo valdančiosios socialdemokratų partijos narį ir užsienio reikalų ministerį. Svarbu šiandien ne tai, ar Baltijos kraštai yra ar nėra okupuoti, sakė Carlssonas, bet tai, ką Švedija gali dabar padaryti, kad paskatintų tenykštę raidą. Besąlygiškai Anderssoną parėmė ir švedų komunistai.

Švedijos užsienio reikalų ministerį teisino ir Estijos liaudies fronto veikėja Marju Lauristin, viešėdama Helsinkyje. Ji pažymėjo, kad Švedija pripažino Estijos prijungimą dar 1940-tais metais, todėl ligi ši politika nepasikeis, užsienio reikalų ministeris ir oficialūs Švedijos atstovai turi jos laikytis. Bet Lauristin pridūrė, kad Estijos aukščiausiosios tarybos nutarimas paskelbti negaliojančiu įstojimą į Sovietų Sąjungą reiškia naują tarpsnį įvykių raidoje. Tai pirmas oficialus konstatavimas, kad Estija yra okupuota sritis. Okupacija buvo Raudonosios armijos ir Stalino teroro veiksmų padarinys.

Lauristin, kuri yra ir Aukš-

(Nukelta į 5-tą psl.)

Posūkis į demokratiją

Svarbus Lietuvos Aukščiausiosios tarybos nutarimas • Komunistai nebenori komunistinės sistemos • Lietuva pirmaujanti reformų siekiuose

Tvirti žingsniai

Į savarankiškumą ir laisvę vedančiame kelyje pereitą savaitę nuaidėjo per visą pasaulį tvirti okupuotų lietuvių žingsniai, daugeliui valstybių vis labiau suprantami, aiškesni, garsinantys Lietuvos bylą ir remtini. Lietuvos Aukščiausiosios tarybos gruodžio 7 d. posėdžio nutarimas paskelbti respubliką daugiapartine valstybe laikomas vienu didžiausių laimėjimų prieš Maskvą. Aukščiausioji taryba priėmė konstitucijos pakeitimą, padariusį galą vienos komunistų partijos monopoliui. Už pakeitimą balsavo 243 nariai, vienas balsavo prieš ir 39 susilaikė. Tokia balsų dauguma respublikoje įvedamas lygiateisiškumas visoms partijoms ir visiems sąjūdžiams.

Kiti apie mus

Apie šį nutarimą pranešė viso pasaulio spauda, radijas, televizija. Toronto "The Globe and Mail" gruodžio 8 d. laidoje pirmame puslapyje atspausdino Jeff Sallot straipsnį, kuriame rašoma, kad Lietuva esanti pirmoji iš penkiolikos Sovietų Sąjungos respublikų, pasipriešinusių Maskvai, kuri vis dar nepritarianti daugiapartinei sistemai ir norinti imperiją valdyti tik per vieną vienintelę komunistų partiją.

Lietuvos pavyzdžiu

Esą beveik tikra, kad ir kaimyninė Estija paseksianti Lietuvos pavyzdžiu dar šį mėnesį. Buvę pranešta, kad Estijos komunistų partija jau davusi sutikimą padaryti galą vienos partijos sistemai. Politinio pliuralizmo idėja, išsiplėtusi buvusiose Sovietų Sąjungos satelitinėse valstybėse, palietusi dabar jau ir pačią Sovietų Sąjungą. Žvilgsnis krypstąs ir į dar vieną Baltijos respubliką Latviją; taipgi ir į Armėniją. Kai kurie Rusijos politiniai reformatoriai, įskaitant ir patį Borisą Jelciną, tautybių problemas laiko labai svarbiomis ir svarstytinomis. "Ši diena ypatingai svarbi Lietuvai", — pasakęs Vilniaus radijo žurnalistas Virginijus Razmantas.

Pertvarkos siekiant

Toliau straipsnyje primenama, kad Baltijos valstybėse, 1940 m. įjungtose į Sovietų Sąjungą, veikia plačiai žinomos, populiarios tautinės organizacijos, siekiančios atstatyti tų kraštų nepriklausomybes. Estijos ir Latvijos Liaudies frontai ir Lietuvos Sąjūdis tapę opozicinėmis partijomis, planuojančiomis išstatyti savo kandidatus ateinančiuose rinkimuose.

Visa eilė vadovaujančių Sovietų Sąjungos politinių reformatorių, įskaitant dr. A. Sacharovą ir Žmogaus teisių gynimo komitetą, kreipėsi į Gorbačiovą ir komunistų partijų vadovybes, ragindami pasekti Rytų Europos valstybėmis ir Sovietų Sąjungą paskelbti daugiapartine valstybe. Gorbačiovas tokį planą atmetęs. Tada dr. A. Sacharovas ir jo šalininkai kvietę visus jungtis į bendrą įspėjantį dviejų valandų generalinį streiką gruodžio 11 d. Sovietų Sąjungos Aukščiausioji taryba (parlamentas), kurios sesija prasidėjo gruodžio 12 d., yra labai spaudžiama svarstyti daugiapartinės idėjos klausimus.

Lietuvos komunistai be Maskvos?

Maskvai nebepaklusni Lietuvos Aukščiausioji taryba esanti remiama komunistų partijos, kurios pirmasis sekretorius Algirdas Brazauskas posėdyje pasisakęs už konstitucijos 6-tojo paragrafo pakeitimą, suteikiantį lygiateisiškumą visoms politinėms partijoms. Lietuvos komunistų partija su Gorbačiovu nesutinkanti ir kitais klausimais. Šio mėnesio partijos suvažiavime galįs būti nubalsuotas partijos atsiskyrimas nuo Maskvos. Pagal 1977 m. Brežnevo konstituciją, komunistų partija esanti politinių ir visuomeninių organizacijų atžvilgiu pirmaujanti ir vadovaujanti jėga. Gruodžio 7 d. konstitucijos pakeitimas lygias teises suteikias visoms politinėms partijoms. Šis pakeitimas negalėjęs būti nubalsuotas gruodžio 6 d., nes tą dieną ne visi deputatai galėję posėdyje dalyvauti.

Lietuva pirmaujanti

Pakeitimas "yra mūsų dovana visoms demokratinėms grupėms Sovietų Sąjungoje" — pasakęs Kazimieras Uoka, Sąjūdžio kalbėtojas Vilniuje. Jis kvietęs taipgi į talką dr. A. Sacharovui ir kitiems reformų siekiantiems deputatams, kad ir sąjunginiu mastu būtų nubalsuotas konstitucijos pakeitimas, leidžiąs daugiapartinę sistemą.

Lietuva, turinti tik 3.6 milijono žmonių, sudaranti nedidelį visų Sovietų Sąjungos gy-

(Nukelta į 9-tą psl.)

Šiame numeryje:

Melas ir jo uždangos
Jis kaip nedorybė kone virtęs gyvenimo būtinybe
NDP socialistų staigmena
Jie išsirinko moterį savo partijos vadove
Švedija laikosi pripažinimo politikos
Jos užsienio reikalų ministeris S. Anderssonas lankėsi Pabaltijy
Posūkis į demokratiją
Esminis santvarkos keitimo nutarimas
Veidu į Lietuvą
Atgimstančios Lietuvos problemos
Tegu Lietuva tampa šviesos šaltiniu . . .
Dr. V. Bieliausko žodis Šeštajame mokslo ir kūrybos simpoziume
Paminklai priekaištų šešėliuose
Lietuvos žydų sąjungos pirm. A. Gefeno pasisakymai
Brazilijos katilas kunkuliuoja
Bus dar kiti prezidentiniai rinkimai
Drama voratinklyje
Anglų autoriaus knyga, pilna netikslumų apie lietuvius
Tautos mokslas ir kūryba
Šeštasis mokslo ir kūrybos simpoziumas Čikagoje

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada Telefonas (416) 275-4672. Second class mail registration nr. 00509
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andrulis, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – $26, pusmetinė – $14, rėmėjo – $35, garbės – $45 (Amerikoj – JAV dol.). Pavieniai numeriai – 75 ct.
Adresų keitimo reikalu kreiptis tiesiai į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092.
Subscriptions: ordinary $26.00, supporter $35.00, honorary $45.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY.
US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092.
CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Printed in Canada.

Veidu į Lietuvą

VACYS ROCIŪNAS

Lietuvių fronto bičiulių studijų ir poilsio savaitėje žvelgta į atgimstančios Lietuvos problemas. Paliesti svarbūs ir skubūs uždaviniai išeivijai

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Gotlando salos atgarsiai

Juozas Ardys, LFB c.v. vicepirmininkas, dalyvavo šių metų Europos studijų savaitėje liepos 30-rugpjūčio 6 d.d. Gotlando saloje, Baltijoje. Šioje savaitėje iš 120 dalyvių 24 buvo iš Lietuvos, jų tarpe prof. V. Landsbergis, prof. A. Buračas, prof. Č. Kudaba, adv. K. Motieka – Sąjūdžio veikėjai; A. Terleckas – Laisvės lygos narys, LKCP ideologinio skyriaus vadovas J. V. Paleckis, dr. V. Grabauskas; iš Švedijos – J. Lingis, J. Pajaujis; iš Vokietijos dr. K. Čeginskas, V. Natkevičius. Iš JAV dr. K. Bobelis – VLIKo pirm., I. Lukoševičienė – PLB vicepirmininkė.

J. Ardys savo išsamiame, ilgame pranešime detaliai atpasakojo ten kalbėjusių pareiškimus, diskusijas, nevengdamas ir asmeninių įspūdžių bei komentarų apie pačius kalbėtojus ir jų temas. Jo pranešimas Dainavoje taip pat iššaukė gyvų diskusijų apie Gotlando saloje pasirašytą komunikatą, kuriame sutarta: "Visų pasaulio lietuvių gyvybinis tikslas yra Nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimas." Jį pasirašė ir J.V. Paleckis, Justo Paleckio, buv. sovietinio Lietuvos prezidento, sūnus.

Sąjūdis ir partijos

"Laisvosios Europos" radijo lietuvių skyriaus vadovą Miunchene dr. K. Girnių gausiems klausytojams pristatė dr. Z. Brinkis iš Los Angeles. Dr. K. Girnius – "Partizanų kovos Lietuvoje" veikalo autorius. Jis, dirbdamas informacijos tarnyboje, yra gerai informuotas apie Europos politinę ir ekonominę padėtį, iš arti ir pirmųjų šaltinių seka Lietuvos atgimimą.

Sąjūdį jis pavadino masine partija, kurioje daug skirtingų žmonių, įsitikinimų, bet joje ugdoma nepriklausomybės mintis. Tai nesąs vienalytis junginys. Pvz. Kauno grupė norėtų, kad viskas būtų vykdoma greičiau, kita grupė norinti rasti kompromisą su valdžia, su komunistais; prof. Landsbergis esąs nuosaikiųjų pusėje.

Kalbėjo ir apie kitas partijas: demokratus, socialdemokratus, žaliuosius ir krikščionis demokratus. Visos jos reikalauja nepriklausomybės. Lyga turinti sunkumų – jos struktūra neaiški, neturi skyrių, trūksta idėjų. Ji siūlė, pvz. boikotuoti rinkimus. Krikšč. demokratai net neatsiklausę į savo partijos garbės narius įrašė ir kard. Sladkevičių.

Komunistai viską valdo, turi galią ir priemones. Brazauskas Lietuvoje populiarus. Pradžioje buvo mėginęs pasmaugti Sąjūdį, bet nepasisekė. Populiarusis Sąjūdžio narys Arvydas Juozaitis pasitraukė iš deputatų rinkimų, kad galėtų laimėti A. Brazauskas. Yra Lietuvos komunistų grąžinančių partijos bilietus. Į socialdemokratų eiles jungiasi komunistai.

Dr. K. Girnius mano, kad šiuo metu nepriklausomybės greit negalima laukti, nes, tai įvykus, ir kitos sovietų respublikos to paties reikalautų. Vokietijos nuotaikos Pabaltijo kraštams yra neigiamos. Vokiečiai nori Europos stabilumo, ūkinių ryšių su sovietais. Ekologinė katastrofa, infliacija, atominio karo baimė yra sunkiai sprendžiamos problemos. Ir optimistai sunkiai galėtų atspėti, kaip įvykiai Baltijos kraštuose toliau plėtosis.

Išsivysčiusios plačios diskusijos šią temą dar labiau lukšteno. Lietuva tarp pesimizmo ir optimizmo, bet nepriklausomybės idėja pasilieka bekompromisinė.

Lietuva, Sąjūdis, Bendruomenė

Visose LFB studijų ir poilsio savaitėse LB reikalai randa stipraus atgarsio ir užtarnauto dėmesio. Ir šiemet į bendruomeninius reikalus žvelgė asmenys, geriausiai pažįstą šios globalinės organizacijos problemas ir jos uždavinius: PLB pirm. *dr. V. Bieliauskas,* JAV LB krašto valdybos pirm. *dr. A. Razma,* tarybos narys *dr. P. Kisielius* ir "Pasaulio lietuvio" red. *Br. Nainys.*

Simpoziumo vadovas dr. V. Vardys įžanginiame žodyje pabrėžė, kad Lietuvoje vykstančiai dramos analizei reikalingi rėmai, kad galėtumėm ją geriau suprasti ar ieškoti sprendimų. "Perestroika" – mėginimas atsigauti ekonomiškai, demoralizuota visuomenė ir viešumos problemos ieškančios sprendimų. Centralizuotas sustabarėjimas vėlina persitvarkymo vyksmą. Tautinis laisvėjimas ardo komunistinę sistemą. Lietuvoje vyksta kova tarp komunistinių jėgų ir Sąjūdžio. Kompartija, Sąjūdis ir Maskva komplikuoja padėtį. Medaus mėnuo tarp Brazausko ir Sąjūdžio neilgai tęsėsi. Rinkimus pralaimėjusi kompartija dar paaštrino padėtį. Nebuvo laukta, kad Sąjūdis išaugs į tautinį judėjimą. Gorbačiovas deklaruoja, kad imperialistiniai reikalai pirmoje vietoje.

Dr. P. Kisielius pabrėžė, kad yra paralelė tarp Sąjūdžio ir Bendruomenės. Besikeičiantys laikai ne tik diktuoja, bet ir daug kitų uždavinių užkrauna išeivijai. Sąjūdyje sutraukta tautos didžiuma. Išeivijos kontaktai dažnėja su tauta, todėl ir Bendruomenės ryšiai su Sąjūdžiu stiprėja. Baiminamasi, kad per didelis organizacijų, partijų dygimas krašte gali pakenkti Sąjūdžiui.

Dr. V. Bieliauskas: PLB-nei greitai reikėjo pasidaryti ekspertu Lietuvos klausimais. Bendravimas vyksta įvairiuose frontuose: Sąjūdis gavo ir susipažįsta su PLB statutu, PLB atstovas dalyvavo baltiečių pasitarime Taline. Australija kvietė Lietuvos krepšininkus ir t.t. Taip pat buvo tartasi su Lyga, demokratais, krikšč. demokratais, jaunimo organizacijomis. Susitarta dėl koordinavimo būdų. PLB veikia 21 krašte (nauji kraštai – Ispanija ir Vengrija). Visiems darbams vykdyti reikalingos lėšos.

Dr. A. Razma kalbėjo apie finansinius reikalus. Džiaugėsi, kad visuomenė į krašto valdybos kreipimąsi dosniai atsiliepė: Vasario 16 rinkliava padidėjo iki 80.000 dol. A. Šapokos istorijai išleisti surinkta 152.000 dol. Istorija išleista, duota parama Lietuvos jaunimo organizacijoms, pasiųsta kompiuterių organizuojama parama, Sibiro tremtiniams, talkina knygų į Lietuva persiuntimui ir t. t. Įvairiausių paramos prašymų gauta arti pusės milijono dolerių. Yra paruošti planai, kaip tų prašymų nors dalį išpildyti.

Br. Nainys skundėsi, kad mes esame pasimetę, neturime politinės veiklos krypties. Turėtumėm pagaliau įsitikinti, įsisąmoninti visam laikui, kad čia joks veiksnys neatstovauja tautai. Mūsų uždavinys – padėti Lietuvos laisvės kovai. Projektuojant ir vykdant kokius darbus, reikėtų susitarti su okupuota tauta ir mėginti veikti kartu. Gotlando komunikatas, kurį pasirašė ir komunistų atstovas, kelia nemažų abejonių jų intencijomis. Eventualiai komunistams laimėjus rinkimus, gali būti grąžinamas senasis režimas. Krašto laisvėjimo akcijai finansinės paramos nesulaukiama iš Tautos fondo.

Veiklos centras Vašingtone

Frontininkuose seniai rusėno mintis, kaip įtraukti viduriniąją kartą, čia mokslus baigusius ir stipriai ekonomiškai įsitvirtinusius į lietuviškų darbų orbitą – politinę ir kultūrinę. Jau prieš 22 metus sudaryti planai įsigyti Kultūros rūmus Vašingtone, nebuvo įvykdyti. Ten būtų tartum pasaulio lietuvių centras, kaip kad ir Vašingtonas yra tapęs pasaulio politikos centru. Įsteigtas Pasaulio lietuvių centras Lemonte, Ilinojuje. Niekam nesiėmus tos politinės akcijos, varyti pirmyn, LFB c.v. nariai *Ingrida Bublienė* ir *Juozas Ardys,* LFB tarybos pavesti, ėmėsi iniciatyvos įtraukti jaunų profesionalų į aktyvistų eiles Lietuvos ir lietuvių reikalui. Jie turėjo pasitarimų su jaunimo atstovais Vašingtone, paruošė projektą ir jį pateikė šioje studijų savaitėje.

Įdomiems pokalbiams vadovavo Ingrida Bublienė. *Linas Kojelis,* jau 11 metų dirbęs politinį darbą Baltuosiuose rūmuose, kongrese, Pentagone, valstybės departamente bei su paskirais senatoriais, dabar pasitraukęs ir pradėjęs savo vardu konsultacijos bei komunikacijos ("Lobbying") firmą Vašingtone, – pareiškė, kad toliau taip veikti, kaip iki šiol, nebegalime. Reikia turėti politinį akcijos centrą pačioje sostinėje, kur būtų galima Lietuvos ir lietuvių reikalams atstovauti, turėti nuolatinius kontaktus su administracija ir įstatymdavystės įstaigomis, žodžiu, reikia turėti specialų asmenį, kuris pastoviai veiktų mūsų interesams.

Puikus kalbėtojas Linas davė eilę pavyzdžių, kaip jis ir Vašingtone gyveną lietuviai yra daug talkinę ginant mūsų reikalus. Kitos tautinės grupės jau senokai turi tokius politinius akcijos centrus sostinėje. Šių studijų savaitės rengėjai pasikvietė ukrainiečių centro vadovą Vašingtone E. M. Ivancic papasakoti, kaip jo vadovaujama įstaiga veikia, kokių darbų yra atlikusi Ukrainos ir ukrainiečių labui, kiek gavusi paramos (grants), nuolatos kontaktuojant senatorius, kongresmanus bei administracijos pareigūnus.

Rima Janulevičiūtė, žurnalistė, dirbanti "Turner Broadcating Systems" Atlantoje, rytinių žinių paruošėja visai Amerikai (CNN Cable News Network) kalbėjo tema "Elektroninė žiniasklaida ir jos svarba politinei veiklai." Tema ryškino atvejus, kaip galima panaudoti radiją ir televiziją Lietuvos kritiškais ir istoriniais momentais. Rimos 10 metų patirtis šioje srityje ir teorinis pasiruošimas (baigusi žurnalistiką-BS ir ruošiasi magistro laipsniui) davė gražių idėjų politinei lietuvių veiklai.

(Bus daugiau)

LFB studijų ir poilsio savaitėje simpoziumo dalyviai svarsto kaip padėti Lietuvai. Iš kairės: Juozas Ardys, Eglė Janulevičiūtė, Asta Banionytė, Eugenijus Ivancic (ukrainietis), Linas Kojelis ir Ingrida Bublienė
Nuotr. V. Maželio

Lietuvių fronto bičiuliai studijų ir poilsio savaitėje Dainavoje. Iš kairės: JUOZAS KOJELIS, LINAS KOJELIS, prof. VYTAUTAS VARDYS ir poetas BERNARDAS BRAZDŽIONIS
Nuotr. V. Maželio

"Baltijos valstybės pasiruošusios bizniui"

Taip rašo "The Toronto Star" gruodžio 4 d. laidoje, verslo skyriuje, pirmame puslapyje. Baltijos valstybėms buvo suteikta ekonominė nepriklausomybė nuo Sov. Sąjungos, pareiškusi Lietuvos valdžios aukšta pareigūnė, Sąjūdžio narė ir Sov. Sąjungos Aukščiausiosios tarybos deputatė dr. K. Prunskienė. Lietuviai nori pradėti prekybą su Vakarais.

Nežiūrint Gorbačiovo atvirumo reformų, Baltijos kraštai nebuvo painformuoti, kai Sov. Sąjungoje lankėsi daugiau kaip 150 Kanados bendrovių atstovas. Sovietai yra suinteresuoti steigti naujas įmones kartu su vakariečiais, o Lietuva mielai sutiktų su bendrovių padaliniais.

Dr. K. Prunskienė lankė bankininkus, įmonių vadovus, investavimo įstaigas, norėdama išryškinti biznio galimybes Lietuvoje. "Iki šiol buvo menki kontaktai su Kanada", – pareiškusi dr. K. Prunskienė.

Ekonominės savivaldos įstatymas turėjo įsigalioti gruodžio 7 d. Baltijos valstybės galės turėti savo valiutą, muitų taisykles, savo apmokestinumo sistemą. Daugiau kaip po 40 metų baltiečiai pirmą kartą turės tiesioginius ekonominius ryšius su užsieniu. Galės sudaryti savo biudžetą, Maskvai bus mokamas tik nustatytas metinis mokestis. "Iš tikrųjų bus nepriklausoma ekonomika", – tvirtinusi dr. K. Prunskienė.

Dr. KAZIMIERA PRUNSKIENĖ
Nuotr. iš "The Toronto Star"

Maskva nėra palanki, kad užsienio bendrovės investuotų Baltijos valstybėse, nes ji irgi tiki, jog šie kraštai atsiskirs nuo Sov. Sąjungos.

Lietuva pageidautų investavimą į turizmą, maisto produktų paruošimą, elektroniką, audinių pramonę ir lengvą industriją. Lietuviai yra ypač suinteresuoti aukštos kokybės vilnos gaminimu. Žaliavą galėtų atsivežti iš kitų respublikų, o rinką padaryti tarp Sov. Sąjungos ir Vakarų. J.

A†A
ELENAI JAKUBAITIENEI

mirus, jos vyrui, dukteriai IRENAI, Vysk. M. Valančiaus lietuvių mokyklos muzikos mokytojai, žentui ANDRIUI, vaikaitėms – ERIKAI ir AUDRAI, sūnums, jų šeimoms ir kitiems artimiesiems skausmo valandoje reiškiame gilią užuojautą –

Vysk. M. Valančiaus lietuvių mokykla

A†A
ELENAI JAKŪBAITIENEI

mirus,

vyrui VYTAUTUI, dukrelei IRENAI, sūnums – ANTANUI ir VYTUI, jų šeimoms bei visiems artimiesiems gilią užuojautą reiškiame —

S. A. Karnai
Laima Karnaitė-Pohl su šeima

A†A
PETRUI GUŽUI

mirus,

jo žmonai, dukteriai ELENAI, Vysk. M. Valančiaus lietuvių mokyklos tėvų komiteto narei, vaikaitei KRISTAI, sūnums ir artimiesiems liūdesio valandoje reiškiame nuoširdžią užuojautą –

Vysk. M. Valančiaus lietuvių mokykla

A†A
ONAI KUNIUTIENEI

mirus,

dukrą IRENĄ ČIRŪNIENĘ su šeima, kitus gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame –

KLK moterų draugijos
Lietuvos kankinių parapijos skyrius

A†A
URŠULEI GENČIUVIENEI

mirus,

jos dukrai JOANAI DŪDIENEI bei jos šeimos nariams reiškiame giliausią užuojautą —

Wasagos lietuvių moterų būrelis

Mirties angelui į amžinybę pašaukus mylimą žmoną, mamytę ir močiutę

a. a. E. JAKUBAITIENĘ

vyrą VYTĄ, dukrą IRENĄ, sūnūs – VYTAUTĄ ir ANTANĄ bei jų šeimas gilaus skausmo valandose nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime —

H. Kairienė — *Vidas Kairys*
Paul L'Ortye — *Linas ir Benutė Kairiai,*
Kansas City, USA

PADĖKA
A†A
JONAS UOGINTAS

mirė 1989 metų spalio 26 dieną, palaidotas Šv. Jono lietuvių kapinėse Missisaugoje.

Nuoširdžiai dėkoju klebonui kun. J. Staškui už maldas laidotuvių namuose, atnašautas gedulingas Mišias ir religigines apeigas kapinėse. Dėkoju kun. Pijui Šarpnickui, OFM, už suteiktus religinius patarnavimus – paskutinį patepimą ligoninėj. Dėkoju dr. M. Valadkai už mano vyro globojimą ligos metu. Ypatinga padėka sol. R. Strimaičiui už giedojimą Mišių metu, "Vyčio" klubui už gėles, pareikštą užuojautą spaudoje ir J. Balsiui už atsisveikinimo žodį prie karsto.

Nuoširdžiai dėkoju visiems draugams bei artimiesiems už gėles, aukas Mišioms, dalyvavimą koplyčioje, gedulingose Mišiose ir palydėjimą į amžino poilsio vietą. Dėkoju karsto nešėjams. Ant. Šelmiui su žmona už visokeriopą pagalbą.

Nuoširdus ačiū ponioms už pyragus ir B. Stanulienei už paruoštus pusryčius.

Lieku dėkinga visiems, visiems.

Liūdinti žmona Natalija ir vaikai

PADĖKA

Viešpaties pašauktas mūsų mylimas tėvelis, uošvis, senelis ir prosenelis

A†A
GUSTAVAS GOCENTAS

mirė 1989 metais spalio 24 dieną, palaidotas Woodland kapinėse, London, Ont.

Nuoširdžiai dėkojame kun. Algimantui Žilinskui ir kun. Peter Mikelic už maldas laidotuvių namuose, religines apeigas bažnyčioje ir kapinėse.

Nuoširdi padėka tėvelio ir mūsų draugams bei artimiesiems už dalyvavimą, gėles, kurios gražiai puošė tėvelio karstą. Už užuojautas, aukas bažnyčiai bei kitoms organizacijoms.

Nuoširdus ačiū karsto nešėjams ir visiems, palydėjusiems tėvelį į amžino poilsio vietą.

Liekame nuliūdę –

sūnus Evaldas, marti Hella,
duktė Marta Misevičienė,
žentas Paulius su šeimomis

Canadian Art Memorials Ltd.
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius - Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg. King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Tegu Lietuva tampa šviesos šaltiniu...

Dr. Vytauto Bieliausko, PLB valdybos pirmininko, sveikinimo žodis Šeštojo mokslo ir kūrybos simpoziumo dalyviams Čikagoje 1989 m. lapkričio 22-26 d.d.

Prieš daugelį metų garsusis graikų filosofas Platonas kartą pasakojo savo studentams sekantį mitą. "Jūs, kaip ir visi mirtingieji žmonės, ateinate į šį pasaulį kaip nuogučiai kūdikiai, be žinojimo ir be tiesos supratimo. Jūs nežinote nieko apie tikrovę. Kaip kalinys, surakintas grandinėmis tamsiame kalėjimo rūsyje su prie kaklo pririštu svoriu, kuris jam leidžia žvelgti tik į priešakinę sieną, taip ir jūs esate pririšti savo ignorancijos rūsyje. Jūsų kojos yra surakintos nepatirties grandinėmis. Kiti žmonės vaikščioja kalinio užnugaryje, nešiodami įvairias stabų ir gyvulių statulas, bet kalinys mato tik jų šešėlius. Žmonės kalba, bet jis mano, kad tie šešėliai kalba.

Laikui bėgant kalinys yra išlaisvinamas iš grandinių. Pirmą kartą jis atsistoja, apsisuka ir staiga pamato svaiginančią šviesą. Naujas pasaulis atsiveria jam visame savo didingume. Su skaudančiomis akimis jis pamažu atskiria žmones, statulas ir jų šešėlius. Žmonės vėl kalba, bet jis tuos balsus priskiria statuloms. Tokia yra dabar jo tikrovė.

Po kiek laiko kalinys yra iškeliamas į pilną šviesą. Jo regėjimas pamažu prisitaiko, ir vietoj statulų, šmėklų ir šešėlių jis pradeda matyti tikrus žmones ir tikrus objektus. Jo regėjimas ryškėja, ir jis mato vis aiškiau, kol pagaliau tolumoje išvysta pagrindinį šviesos šaltinį, kuris jam atskleidžia tikrovę ir tiesą".

Šis Platono mitas turėjo tikslą pavaizduoti mokslininko ir kūrėjo evoliuciją iš nežinojimo į žinojimą, iš ignorancija prispaustos vergijos į laisvę, iš tamsos į šviesą. Mokslininkas, filosofas ir poetas, siekdamas gilesnio tikrovės supratimo, praturtina savo regėjimą, išplečia savo vizijos akiratį ir žinojimu neša laisvę sau ir visai savo aplinkai.

Bene įdomiausia yra tai, kad šis mitas ypatingai tinka mūsų čia susirinkusiųjų situacijai pavaizduoti. Pirmą kartą čia turime progą susitikti ir, tarsi išėję iš tamsios izoliacijos rūsio, galime visi laisvėje savo tikrovės suvokimu dalintis. Pirmą kartą po tiek metų mūsų kolegos mokslininkai ir kūrėjai iš Lietuvos gali su mumis kartu šviesą ir laisvę regėti, kartu tikrovės ir tiesos ieškoti.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos vardu sveikinu šį suvažiavimą ir linkiu sėkmingo pasikeitimo žiniomis, naujų idėjų, intelektualinio ir dvasinio atsinaujinimo. Tegul atgimstanti Lietuva tampa mums visiems tikruoju šviesos šaltiniu, kuris tiesą ir laisvę padarytų mūsų tikrove.

Akmenynų, netoli Marijampolės, šventovės atšventinimas 1989.X.29 Nuotr. V. Karsoko

Atšventinta bažnyčia

Paskutinįjį spalio sekmadienį į Akmenynus, esančius netoli Marijampolės, gausiai rinkosi tikintieji, kur tryliktą valandą prasidėjo Krikščionių pagalbos bažnyčios atšventinimo ir jos grąžinimo tikintiesiems iškilmės. Po trisdešimt trejus metus trukusios pertraukos šie maldos namai vėl atveria duris parapijos žmonėms.

Dalyvauti bažnyčios atšventinime atvyko Vilkaviškio vyskupijos kancleris kun. Vytautas Brilius, Kalvarijos parapijos klebonas kun. Juozas Mildažys, Liubavo parapijos klebonas kun. Petras Kražauskas, Alksninės parapijos administratorius kun. Albinas Paltanavičius, rajono vykdomojo komiteto pirm. Aloyzas Markevičius ir Kalvarijos apylinkės vykdomojo komiteto pirm. Juozas Pečiulis.

Labai daug, atkuriant šią kuklią bažnytėlę, nuveikė Akmenynų gyventojai Jonas Kriaukšlys, Genius Kriaukšlys, Vidmantas Jerimavičius, kolchozo pirm. Juozas Zimnickas, aštuonmetės mokyklos direktorė Aldona Kriaukšlienė, kiti parapijiečiai, savo darbu prisidėję įrengiant altorius, sutvarkant bažnyčios aplinką.

Po Mišių, kurias koncelebravo kun. V. Brilius, bažnyčios šventoriuje buvo pašventintas kryžius. Į susirinkusius kreipėsi rajono vykdomojo komiteto pirm. A. Markevičius. Jis pažymėjo, kad Krikščionių pagalbos bažnyčios atšventinimas — tai dar vienas žingsnis, einant valstybės ir bažnyčios savitarpio supratimo keliu, ugdant darbštų ir sąžiningą Lietuvos žmogų, ruošiant jį naujiems kilniems darbams tėvynės labui.

Su Akmenynų parapijos istorija trumpai supažindino mokytoja A. Sidarienė, o aštuonmetės mokyklos moksleivės, pasipuošusios tautiniais drabužiais įteikė atšventinimo iškilmių svečiams gėlių. Tikintieji sugiedojo Maironio "Marija, Marija". Linksmai besišnekučiuodami žmonės skirstėsi namo. Atitaisyta dar viena slogios praeities klaida.

V. Karsokas

Paminklai priekaištų šešėliuose

Lietuvos žydų sąjungos pirmininkas. Kas ir kokius žmones žudė Lietūkio garaže? Santykiai su rusais svarbesni negu su lietuviais

Viešumas ir A. Bendinsko pareiškimas

"The Jerusalem Post" š. m. spalio 24 d. laidoje Charles Hoffman pastebi, kad Sovietų Sąjungos viešumo politika šalia visų kitų pralaisvėjimų sudaro sąlygas ir antisemitizmui plisti. Ir klausiama, ar viešumu pasinaudojant, ir karo nusikaltėliams prieinama oficialioji informacija, teisinanti žydų naikinimą? Aba Gefenas, Lietuvos žydų, dabar gyvenančių Izraelyje, sąjungos pirmininkas, komentuoja "Gimtajame krašte" rugpjūčio 10-16, 1989 m. pasirodžiusį A. Bendinsko pareiškimą apie žydų žudynes Kauno Lietūkio garaže 1941 m. birželio 25 d. A. Bendinskas buvęs Lietuvių aktyvistų fronto vadovybėje, vėliau daug metų kalintas Sovietų Sąjungos darbo stovyklose.

Po vokiečių invazijos, rusams traukiantis iš Lietuvos, atsiradusią tuštumą užėmę aktyvistai, kurių vadovybė per radiją įspėjusi, kad dėl vieno nužudyto vokiečio kareivio bus išnaikinta šimtas žydų. Buvę gaudomi žydai gatvėse ir izoliuojami. Gefenas buvęs vienas iš nedaugelio paleistų. Apie 6000 nužudyta per tris dienas. Baisiausios skerdynės įvykusios Lietūkio garaže, kur brutaliai nužudyta 70 žydų. A. Bendinsko aiškinimu garaže nužudyta 10-15 ir ne dėl to, kad jie buvę žydai, bet dėl to, kad jie žiauriai kankinę lietuvius tardymuose.

Gefenas tai pavadina faktų iškraipymu ir tvirtina, kad tomis dienomis jokių galimybių negalėję būti sudaryti saugumiečių sąrašams, o išžudytieji buvę tiesiog nuo gatvių surinkti eiliniai žmonės. Jis betgi pripažįsta, kad gana aukštas žydų nuošimtis tarnavęs sovietų saugume.

Gaila, kad ...

Kai žydai dabartinėje Lietuvoje vėl gali kurti savo gyvenimą, reabilitavimas karo nusikaltėlių nebesuprantamas ir gailimasi, kad po karo nacių kolaborantai (Bendinskas) nebuvę likviduoti. 1944-45 m. Gefenas kaip NKVD tarnautojas rankiojęs vietinius nacių kolaborantus. Maždaug šimtas jų buvę apklausinėti ir po to nušauti, kai bandę pabėgti. Netrukus besikeičiančios aplinkybės ir patį Gefeną privertusios iš Lietuvos pasitraukti.

Toliau teigiama, kad kai kurios lietuvių organizacijos išeivijoje norėjusios dialogo su žydais. Pastarųjų sąlyga betgi esanti — reikalavimas pasmerkti nacių kolaborantus. Gaila, kad vis pabrėžiamas lygiagretumas, tai yra lietuvių bendravimas su naciais ir žydų — su komunistais. Ką lietuviai, kaip Bendinskas, yra padarę žydams, tai tik buvęs reagavimas į tai, ką žydai padarę lietuviams.

Atskiri asmenys ar visuma?

Vilniuje šiais metais turėtų būti atidengta trečioji memorialinė lenta su įrašais žydų, hebrajų, lietuvių ir rusų kalbomis apie nužudytus 100,000 žmonių (jų tarpe 70,000 žydų) Panerių miške 1941-1944 metais. Nėra abejonės, šių šiurpių įvykių ir masinio tautų naikinimo niekas niekada nepamirš, nors laikas ir paminklus bus dulkėmis pavertęs. Stebina kiek straipsnio antraštė "Lithuania welcomes a war criminal". Labai jau apibendrinta ir metanti tirštą šešėlį ant visumos. Šitai būtų lygu, jei kas sakytų: "Izraelis pateisina žydą tardytoją, kankinusį lietuvį saugumo rūsiuose ..."

Su Maskva

To paties laikraščio spalio 29 d. numeryje Yehoshua Trigor, liesdamas kai kuriuos klausimus apie laikyseną viešumo politkos atžvilgiu, tarp kitko pastebi, kad Virgilijus Čepaitis, vienas Sąjūdžio vadovybės narių, be reikalo tikisi Lietuvoje konsulato. Dėl baltiečių, padėjusių sunaikinti 300,000 gyvybių, nevertėtų gadinti santykių su Maskva. Ir jei kur esama su sovietais nesutarimo, tai liečia "mūsų pačių gyvybinius interesus, ne baltiečių, kuriems nesame skolingi". **Snk.**

Dabarties įvykiai Lietuvoje

Lietuvių informacijos centro pranešimu, lapkričio 20 d. Sąjūdžio seimo tarybos pirm. Vytautas Landsbergis, Žaliųjų partijos pirmininkas Zigmas Vaišvila ir ekonomistas Antanas Buračas kalbėjo JAV užsienio santykių taryboje.

Tarybą sudaro Amerikos viešąją nuomonę formuojantys politikai, buvę vyriausybės nariai, diplomatai, pramoninkai, žurnalistai, mokslininkai. Tai intelektualinis ir politinis vienetas, kurio klauso Baltieji rūmai.

Pokalbiui susirinko 60 asmenų. Dalyvavo įtakingų laikraščių, Wall Street bendrovių atstovai ir akademikai.

Prof. V. Landsbergis racionaliai ir diplomatiškai apžvelgė politinę padėtį, iškeldamas konstitucinius konfliktus su Maskva, pridurdamas, kad konfliktai tik prasidėjo ir turi tendenciją didėti. Maskva prie KGB įsteigė naują skyrių apginti Sov. Sąjungos konstituciją.

Zigmas Vaišvila palietė ekologines problemas, bet daugiausia laiko skyrė ateinantiems rinkimams Lietuvoje. Šis klausimas domino pokalbio dalyvius, ypač ar bus leista balsuoti sovietų kareiviams. Su Sąjūdžio pritarimu Demokratų partija renka parašus po peticija, reikalaujant tuo klausimu referendumo – leisti ar neleisti kareiviams balsuoti. Jau surinkta 100.000 parašų, o jų reikia 300.000, kad būtų galima Lietuvos aukščiausioje taryboje pravesti referendumą.

A. Buračas kalbėjo apie Baltijos respublikų ekonominius klausimus ir rinką.

Buvo pakartotinai keliamas klausimas, ar baltiečiai tikrai galvoja atsiskirti nuo Maskvos. Juk to panorės ir kitos respublikos. Ar nebus sugriauta Sov. Sąjunga? Visi trys lietuviai pabrėžė – lietuvių galutinis tikslas – nepriklausomybė. Prof. V. Landsbergis dar paryškino: jūs turite pasirinkimą – tikrą Europos tautų bendriją ar imperiją kaip muziejaus eksponatą.

Tą pokalbį išrūpino Lietuvių informacijos centras.

Proveržiai didžiojoje spaudoje. JAV spaudoje ir televizijoje pasirodė eilė straipsnių ir pranešimų apie Lietuvą, paruoštų Lietuvių informacijos centro. Per vakarines CBS televizijos žinias buvo rodoma apie Lietuvos Katalikų Bažnyčią. Tai buvo dalis serijos "Dievas ir Gorbačiovas", besiruošiant Šv. Tėvo ir Gorbačiovo susitikimui. Buvo rodomos Lietuvos ateitininkų suvažiavimo ištraukos, pokalbis su kardinolu Vincentu Sladkevičium, buvusiu sąžinės kaliniu Sigitu Tamkevičium ir Ateitininkų federacijos vadu Juozu Polikaičiu iš Čikagos; Kauno kunigų seminarija. Kardinolas angliškai pareiškė: "Esame prispausti, bet nenugalėti".

LIC vadovai kun. Kazimieras Pugevičius ir Gintė Damušytė informavo CBS korespondentą Mark Katkow, prieš jam išvykstant į Lietuvą. Būdamas Vilniuje, Katkowas aplankė Sąjūdžio informacijos centrą.

Ryšium su Amerikos prezidento ir Gorbačiovo susitikimu per McNeil-Lehrer News House žiūrovai buvo supažindinti su Pabaltijo klausimu. Prof. V. Landsbergis turėjo valandos pokalbį su "Washington Post" dienraščio leidėja Katherine Graham, jos įpėdiniu sūnum Donald ir pagrindinių skyrių redaktoriais. Pokalbį organizavo LIC Vašingtono skyriaus vedėjas Viktoras Nakas.

Ryšium su pokalbiu "Washington Post" dienraštis gruodžio 1 d. laidoje išspausdino vedamąjį "Lietuviška drąsa". Prof. V. Landsbergis taip pat turėjo susitikimą su "Associated Press" redakciniu štabu.

Vienas iš svarbiausių Niujorko dienraščių "Newsday" paskyrė puslapį temai "Ar Maltoje turėtų būti keliami sunkūs klausimai?" "Ne" rašė sovietų Mokslo akademijos narys Lev. Semelko, o "taip" – Žaliųjų partijos vadovas Zigmas Vaišvila, teigdamas, kad atėjo laikas Baltijos valstybėms atitaisyti skriaudą. Dar priminė, kad JAV prezidentas Bushas turėtų tai pasakyti Gorbačiovui. Z. Vaišvilos straipsnį į anglų kalbą vertė Rasa Razgaitienė.

Šiltai priimtas Lietuvos darbininkų sąjungos vadovas. JAV darbininkų AFL-CIO federacijos suvažiavimas įvyko lapkričio 13-16 d.d. Vašingtone. Į suvažiavimą buvo pakviestas Kazimieras Uoka, Lietuvos darbininkų Sąjungos pirmininkas, susilaukdamas itin šilto priėmimo.

Užsieniečiai kalbėtojai buvo pagerbti atsistojimu ir ovacijom. Ilgiausių ovacijų sulaukė Lech Valensa, o po jo – Kazimieras Uoka. Jo kalba plojimais buvo pertraukta septynis kartus.

(Nukelta į 5-tą psl.)

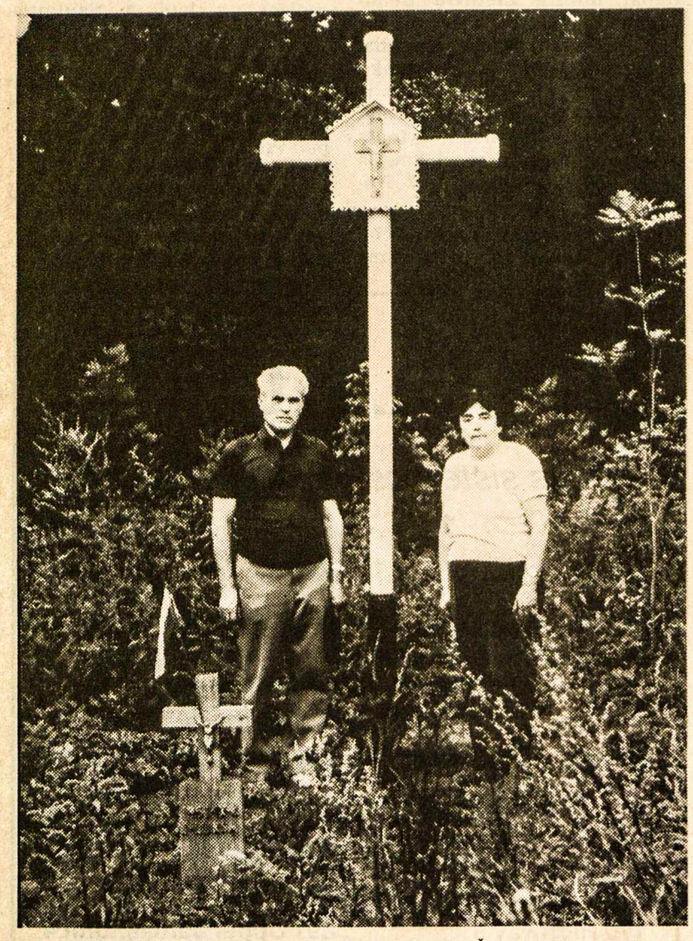

Vieno iš Lietuvos partizanų vadų – JUOZO LUKŠOS žuvimo vietoje Pabartupio pamiškėje, Kauno rajone, 1989 metų rugpjūčio mėnesį. Čia jisai žuvo 1951.IX.4, grįžęs iš užsienio, kurin prasiveržė 1947 m. ir parašė savo atsiminimų knygą "Parizanai", išleistą 1950 ir 1962 metais JAV-se

EIKLUS BŪDAS PASIEKTI VALDŽIOS INFORMACIJĄ

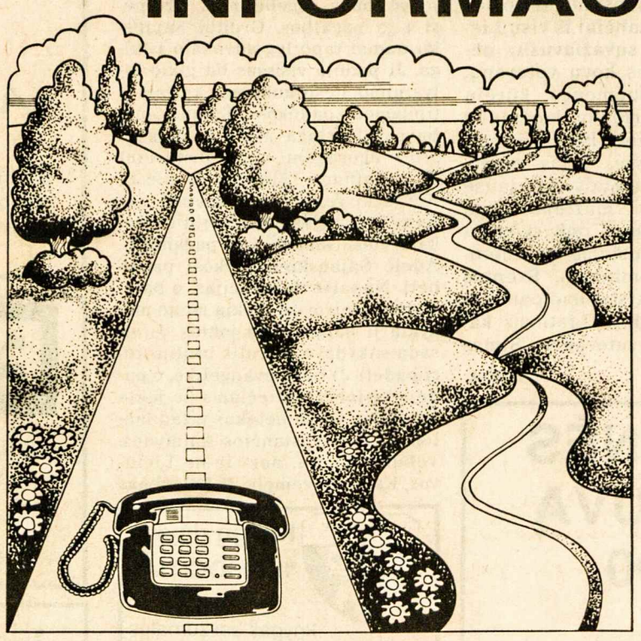

SKUBIAI IR LENGVAI

Ar turite klausymų apie siūlomas Kanados valdžios programas bei patarnavimus?

"Reference Canada" nukreips jus į atitinkamą asmenį atitinkamoje įstaigoje, kur jūsų rūpimam klausimui bus suteiktas atsakymas.

Venkite painių kelių – pasiūskite lengvą, tiesų kelią į "Reference Canada".

- Saskačevane skambinkite: *GOVERNMENT INQUIRY CENTRE
  Regina (306) 780-6683
  Tiesioginis tel. (306) 780-7565
  Nekainuojantis tel. 1-800-667-7160
- Britų Kolumbijoje skambinkite:
  Vankuver (604) 666-5555
  Tiesioginis tel. (604) 666-2560
  Nekainuojantis tel. 1-800-663-1381
- Albertoje skambinkite:
  Edmonton (403) 495-2021
  Tiesioginis tel. (403) 495-4161
  Nekainuojantis tel. 1-800-232-9481
- Manitoboje skambinkite: *CITIZENS' INQUIRY SERVICE
  Winnipeg (204) 945-3744
  Tiesioginis tel. (204) 945-4796
  Nekainuojantis tel. 1-800-282-8060
- Ontario provincijoje skambinkite:
  Ottawa (613) 995-7151
  Tiesioginis tel. (613) 952-0845
  Nekainuojantis tel. 1-800-267-0340
  North Bay (705) 476-4910
  Tiesioginis tel. (705)476-7788
  Nekainuojantis tel. 1-800-461-1664
  Toronto (416) 973-1993
  Tiesioginis tel. (416)973-8099
  Nekainuojantis tel. 1-800-387-0700
- Nova Skotia skambinkite:
  Halifax (902) 426-8092
  Tiesioginis tel. (902) 426-6696
  Nekainuojantis tel. 1-426-8092
- Yukon teritorijoje skambinkite: *YUKON INQUIRY CENTRE
  Whitehorse (403) 667-5811
  Nekainuojantis tel. 1-800-661-0488

- Kvebeke skambinkite: *COMMUNICATION-QUEBEC
  Dėl vietinių telefono numerių pasitikrinkite mėlynuosius telefono knygos puslapius.
  Norit pasiekti tolimos distancijos nekainuojantį numerį, pasukite "O" ir paprašykite "zenith Communication-Quebec".
  Tiesioginis tel. (514) 873-4626
  Nekainuojantis tel. 1-800-361-9596
- Princo Edvardo saloje skambinkite *ISLAND INQUIRIES
  Charlottetown (902) 368-5050
  Nekainuojantis tel. 1-368-5050
- New Brunswicke skambinkite: *NEW BRUNSWICK INQUIRIES
  Fredericton (506) 453-2525
  Nekainuojantis tel. 1-800-442-4400
- Niufoundlande skambinkite:
  St. John's (709) 772-4365
  Tiesioginis tel. (709) 772-6226
  Nekainuojantis tel. 1-800-563-2432

*"Reference Canada" veikia kartu su provincinės informacijos centru.

Supply and Services Canada
Approvisionnements et Services Canada
Canada

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

RUSIŠKASIS SNIEČKUS

Ignalinos atominės elektrinės statytojai, tarnautojai ir jų šeimos gyvena rusiškame Sniečkaus mieste. Jame tik dabar atidaryta pirmoji lietuviška dvylikos klasių mokykla, turinti 330 mokinių ir moksleivių. Gegužės mėnesį moksleiviams numatytas laisvas pamokų lankymas. Geri pradinių klasių mokiniai atleidžiami nuo užsiėmimų. Tų, kuriem blogiau seksis lietuviškoje mokykloje, laukia patariamojo pobūdžio pamokos. Sniečkaus gyventojai taipgi susilaukė ir pirmosios Ignalinos rajone profesinės technikos mokyklos su mokomuoju gamybiniu pastatu ir devynių aukštų bendrabučiu. Mokslo trukmė pagal pasirinktą specialybę — nuo vienerių iki trejų metų. Mokslo metus pradėjo 260 vaikinų ir merginų. Mokykla paruoš kontrolinių matavimo prietaisų ir automatinių įrengimų šaltkalvius, suvirintojus, elektromonterius bei kitus Sniečkaus miestui reikalingus specialistus. Esą ateityje darbo jėgos nereikės kviestis iš svetur.

VILNIETĖS SKUNDAS

Aldona Ganatauskienė, nepatenkinta kai kuriais vilniečiais, ypač atvykėliais į Subačiaus gatvės rajoną, "Komjaunimo tiesos 80 nr. rašo: "... Vaikščioja ekskursantai: aplinkui buvo girdėti anglų, vokiečių, lenkų kalba. Staiga iš Šv. Kazimiero bažnyčios kiemo išlindo trys jaunuoliai. Jie garsiai kvatojosi ir keikėsi bjauriausiais rusiškais žodžiais... Aš tuo metu ėjau į savo darbovietę — į Artilerijos bastiono muziejų. Antrus metus čia dirbu ir todėl pakankamai prisižiūrėjau į Subačiaus gatvės rajono gyventojus. Daug jų — atvykėliai. Tik pasižiūrėkite, kaip apleisti jų butų langai, durys, aplinka, kuo užsiima jų vaikai... Jau 15 kartų buvo išdaužyti mūsų muziejaus langai, antrą kartą išmuštas durų stiklas. Muziejaus sienos ir durys daug kartų buvo apmėtytos kiaušiniais, apkabintos pasmaugtomis katėmis, sudaužytos stogo čerpės... Gyvenu miesto centre ir matau, kad čia net naktimis budi milicininkai. Po du, po keturis. Subačiaus gatvės rajone jų labiau reikia. Daug kartų kreipėmės į miliciją, kvietėme, rašėme, tačiau jokių priemonių nebuvo imtasi, padėtis negerėja. Matyt, kad milicijos darbuotojams mūsų miesto autoritetas, paminklų apsauga mažiausiai rūpi".

JONIŠKIUI — 700 METŲ

Joniškio gyventojai ir svečiai šio miesto 700 metų sukaktį paminėjo dvi savaites trukusiais renginiais 1989 m. spalio 2-15 d.d. Dabartinio Joniškio pirmąja gyvenviete laikoma žiemgalių Sidabrės pilis, istoriniuose šaltiniuose paminėta 1289 m. Eiliuotoji Livonijos kronika aprašo dėl jos 1289-90 m. vykusias žiaurias kovas su kalavijuočiais. Paskutiniuosius Žiemgalos gynėjus 1290 m. žiemą privertė pasitraukti badas. Dešimtys tūkstančių žiemgalių, persikėlusių per Mūšą, prieglobstį rado Lietuvoje. Kalavijuočiai sudegino paliktą pilį. Ištuštėjusios Sidabrės žemės atsigavo tik XVI š. pradžioje. Vilniaus vyskupas Jonas, 1523 m. lankydamas Sidabrės sritį, jau rado senuosius dievus garbinančių lietuvių gyvenvietes. Jo įsakymu buvo pastatyta bažnyčia, o ta vieta vyskupo garbei pavadinta Joniškiu. Miestelis pradėjo augti, kai 1529-41 m. buvo nustatyta Lietuvos ir Livonijos siena. Sukakties proga ant Sidabrės piliakalnio liekanų atidengtas jai skirtas paminklas, sukurtas liaudies meistro Stepono Juškos. Livonijos gatvėje atidarytas Joniškio istorijos ir kultūros muziejus. Miesto centre atstatytas Lietuvos nepriklausomybės dešimtmečio sukakties paminklas, kurį istorijos naikintojai nugriovė 1961 m. Ten paminėtas ir Joniškio gimnazijos septyniasdešimtmetis. Ji dabar pavadinta I-ja vidurine mokykla. Memorialinės lentos atidengimu prisimintas Joniškyje 1879 m. sausio 2 d. gimęs dail. Adomas Varnas. Sukaktuvinės iškilmės spalio 15 d. baigtos priesaika miestui. Įvairių profesijų joniškiečiai jį pažadėjo garsinti gerais darbais.

AKMENYS PAMINKLUI

Dabartiniame Kauno istorijos muziejaus sodelyje nepriklausomybės metais buvo Nežinomo kareivio kapas su įspūdingu paminklu, pastatytu iš Lietuvos akmenų, surinktų nepriklausomybės kovų vietovėse. Paminklas bus atstatytas, bet Nežinomo kareivio kapo, atrodo, atsisakyta. Kalbama tik apie paminklą žuvusiems už Lietuvos laisvę. Pokaryje sunaikinto paminklo atstatymo projektas buvo paruoštas remiantis archyviniais dokumentais, senomis nuotraukomis ir kauniečių prisiminimais. Šiuo metu renkami akmenys iš tų vietovių, kuriose kovėsi ir žuvo savanoriai. Lietuvos veterinarijos akademijos dėstytojai ir studentai akmenis rinko Varėnos rajone prie Babriškių, Nedzingės ir Perlojos. Akmenų rinkimą organizuoja Lietuvos kultūros fondo Kauno taryba. Jų yra gauta ir iš Trakų rajono, Rytų Lietuvos, Radviliškio apylinkių ir netgi iš Seinų krašto. Kelionei į Kauną atrinkti akmenys išmatuojami, nufotografuojami, pažymima vietovė, iš kurios jie paimti.

KARIUOMENĖS ŠVENTĖ

1989 m. lapkričio 23 d. Kaune buvo paminėtos nepriklausomos Lietuvos kariuomenės atkūrimo septyniasdešimt pirmosios metinės. Tūkstančiai iš visų Lietuvos kampų suvažiavusių nepriklausomybės kovų veteranų, Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių, karių ir karininkų susirinko Kauno istorijos muziejaus sodelyje, kuris nepriklausomybės metais priklausė Lietuvos karo muziejui. Ten dabar atkuriamas pokaryje sunaikintas Žuvusiems už Lietuvos laisvę paminklas. Šventės metu pirmąjį atstatomo paminklo akmenį padėjo Lietuvos karo aviacijos veteranas Simas Stanaitis.

V. Kst.

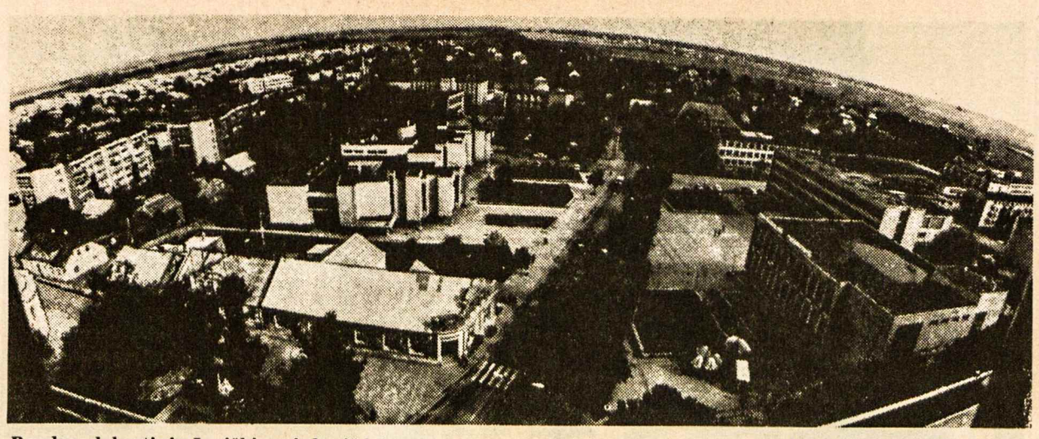

Bendras dabartinio Joniškio vaizdas iš lėktuvo

Nuotr. Kęstučio Kiršansko

Hamillton, Ontario

HAMILTONO VYSK. VALANČIAUS lituanistinė mokykla kviečia visus, mažiukus ir senelius, į Kalėdų eglutę, kuri rengiama gruodžio 17, sekmadienį, 4 v.p.p. Jaunimo centre. Mokiniai atliks įdomią programą su Kalėdų dainomis ir vaidinimu. Taip pat atvyks Kalėdų senelis iš Lietuvos su dovanomis. Įėjimas laisva auka. Lauksime!

HAMILTONO LIETUVIŲ PENSININKŲ klubas rengia tradicinį Kalėdų ir Naujų metų sutikimo pobūvį, kuris įvyks 1990 m. sausio 4, ketvirtadienį, 2 v.p.p. Jaunimo centre. Bus šilti pietūs ir programa. Maloniai kviečiame visus atsilankyti. Bilietai gaunami Jaunimo centre po pamaldų pas B. Pakalniškį.

Klubo valdyba

St. Catharines, Ont.

LIETUVOS KARIUOMENĖS atkūrimo šventę paminėjo LKVS St. Catharines-Niagaros pusiasalio skyrius. Už žuvusius šventovėje atlaikytos iškilmingos Mišios, dalyvaujant organizacijom su vėliavom. Sodely prie laisvės paminklo padėta gražių gėlių. Gausūs minėjimo dalyviai pavaišinti kavute ir užkandžiais. Gražiu supuolimu, Ramovėnų centras išleido labai vertingą knygą "Lietuvių karių veteranų sąjungos Ramovės veikla". Tai antroji dalis – 413 psl. didelio formato leidinys su daugybe istorinių nuotraukų. Darbu ir lėšomis prisidėjo ir St. Catharines-Niagaros pusiasalio ramovėnų skyrius. Reikia paminėti, kad labiausiai nusipelnęs šiam skyriui asmuo – Juozas Vyšniauskas. Knygoje nėra pamirštas nė vienas miręs ramovėnas. Ją redagavo buvęs Lietuvos kariuomenės karininkas Balys Raugas. **Kor.**

NETEKOME MIELOS KAIMYNĖS. Adelė Malčiūtė-Šajauskienė gimė 1920 m. Bruklyne, Niujorko valstybėje. Su Ignu Šajausku susituokė 1959 m. Niujorke, o 1960 m. atsikėlė gyventi į St. Catharines miestą. Mirė rugsėjo 25 d. ir palaidota rugsėjo 29 d. šalia savo motinos, Victoria Lawn kapinėse. Niujorke buvo dirbusi advokato įstaigoje, gerai žinojo tokius darbus. Ateiviai prieš 30 metų menkai mokėjo anglų kalbą. Sužinoję velionės sugebėjimus, kreipėsi į ją pagalbos. Greitai Šajauskų namai tapo lyg advokato įstaiga. Ji padėjo visiems be jokio atlyginimo, nesulaukdama kartais ir tinkamos padėkos. Šajauskienė buvo talentinga moteris. Mokėjo groti akordeonu, jam pritariant ir padainuoti. Mokėjo ir piešti. Kai sykį reikėjo atvykusiam baletui iš Čikagos dekoracijų ir niekam nesutinkant jas pagaminti, Adelė Šajauskienė šokosi pagelbėti. Nupaišė dekoracijas, o baletininkai teiravosi, kokią meno mokyklą ji baigusi. Nė jokios. Ji visada sakydavo – brolis broliui turi padėti. Ji buvo evangelikė, o padėjo visiems tautiečiams be jokio skirtumo. Gaila netekus visad maloniai besišypsiančios kaimynės. Tebūna lengva, nors ir ne Lietuvos, Kanados žemelė. **P. Polgrimas**

Sudbury, Ontario

DIANA IR JOANA STANKUTĖS, Birutės ir Justo Stankų dukros – dvynukės, praėjusį pavasarį baigė universitetą. Diana baigė Toronto universitete komercinius mokslus bakalauro laipsniu. Vasaros metu buvo išvykusi kelionei ir per du mėnesius lankė Europą, buvo aštuoniose valstybėse, 10 dienų praleido su tėveliais, tuo laiku atostogaujančiais Suvalkų tripamyje – motinos tėviškėje.

Joana – Guelph universitete gavo Bachelor of Applied Science laipsnį ir su jaunesne sesute Vida praleido mėnesį, atostogaudamos Kalifornijoje ir Meksikoje. Diana dirba Peat Marwick Thorne, Chartereted Accountants bendrovėje Toronte. Tęsdama studijas, siekia Chartered Accountant laipsnio. Joana dirba Crawford & Company draudimo bendrovėje Toronte. Abi sesutės yra geros smuikininkės, grojusios anksčiau muzikiniame vienete "Keturios sesutės" ir dalyvavusios lietuviškose programose. Aplankiusios daug lietuviškų kolonijų Kanadoje ir Amerikoje.

J. Kručas

JOANA STANKUTĖ

DIANA STANKUTĖ

Edmonton, Alberta

Į WHITE ROCK, B.C., žiemą praleisti lapkričio pradžioje išvyko Adomas ir Filomena Kantautai. Nors jau abu sulaukę gražaus amžiaus, tačiau dar vis energingi ir pajėgia patys geroką nuotolį per kalnus automobiliu nuvažiuoti, o, pavasariui išaušus, vėl parvažiuoti į savo namus Edmontone. Geros sėkmės ir iki malonaus pasimatymo pavasarį.

SMAGUS POBŪVIS Lietuvių namuose su cepelinų ir kitų valgių patiekalais įvyko lapkričio 11, šeštadienio vakarą. Pobūvį gražiai ir įdomiai pravedė LB apylinkės valdybos pirm. Algis Dudaravičius, protarpiais paskaitydamas humoro ar rimto pobūdžio eilėraščių lietuvių-anglų kalbomis. Jis taip pat padėkojo cepelinų gamintojoms – Bernice Remeikienei ir viešniai iš Lietuvos Alinai Nikitinienei bei kitoms moterims už suneštus valgius. Pobūvio paįvairinimui Alina Nikitinienė solo ir duetu su svečiu iš Lietuvos prof. A. Rakausku padainavo keletą liaudies bei naujų dainų, įtraukdama į dainavimą ir visus dalyvius. Po to sekė šokiai, grojant stereo muzikai, bei loterija, kurios pelnas buvo skirtas svečiams iš Lietuvos.

NAUJŲ METŲ SUTIKIMO Lietuvių namų salėje šiemet **nebus.** (Tai buvo jau minėta anksčiau "TŽ" 46 nr.). Tačiau LB apylinkės valdyba kviečia tautiečius į pobūvį sausio mėnesio pabaigoje.

Dobilas

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

"Amerikos balso" lietuvių skyriun Vašingtone nuolatiniu tarnautoju įsijungė istorikas dr. Saulius Sužiedėlis, anksčiau gyvenęs Brocktone, o pastaruoju metu persikėlęs Vašingtonan. Čia jis bendradarbiavo "AB" lietuvių skyriuje istorinėmis temomis, o dabar dirbs pilną laiką. Dėl to bus sulėtinta ruoša jo veikalo apie sovietų ir vokiečių okupacijas Lietuvoje. Tą veikalą finansuoja JAV LB krašto valdyba. Dr. S. Sužiedėlis yra pasiūlęs naują finansinę sutartį, geriau pritaikytą dabartinėms jo sąlygoms. Veikalas būtų padalintas į dvi dalis, kurių pirmoji būtų paruošta per sekančius metus.

Aušros Vartų parapija Niujorko Manhatane savo metinėn šventėn įjungė Aušros Vartų Marijos paveikslo pašventinimą ir naujo klebono kun. Eugenijaus Savicko sutiktuves. Jis pakeitė Apreiškimo parapijon Bruklyne iškeltą kun. Vytautą Palubinską, ten pakeitusį kleboną kun. Joną Pakalniškį. Koncelebracinėms Mišioms vadovavo vysk. Paulius Baltakis, OFM. Jis pašventino didžiulį Aušros Vartų Marijos paveikslą, kurį parapijai Onos ir Adolfo Baliūnų auksinės vedybų sukakties proga padovanojo dukra Gražina ir Richardas Austinai. Paveikslą, pakabintą virš didžiojo altoriaus, sukūrė Tadas ir Elena Sviderskiai, o jį su ugniagesių talka parsivežė klebonas kun. E. Savickas, kuris yra Niujorko ugniagesių kapelionas.

JAV lietuvių fondo vajaus pokylis spalio 21 d. buvo surengtas Čikagos Martinique salėje. Vajumi norima iki š. m. gruodžio 31 d. sutelkti $100.000. Mat tokiu atveju vienas tautietis yra pažadėjęs fondan iš savo kišenės įnešti $50.000. Jo pavardė bus paskelbta tada, kai kiti fondo rėmėjai suaukos $100.000 iki nustatytos datos. Iki pokylio jau buvo surinkta $50.430, trūko tik $49.570. Tikimasi tokiu būdu JAV lietuvių fondo kapitalą padidinti $150.000. Fondo valdybos pirm. Marija Remienė priminė, kad dabar padidėjo stipendijų prašymai, nes jų gaunama ir iš Lietuvos. Visų nebus galima patenkinti, bet reikėtų padėti bent tiems, kurie nori stipendijų jau atliktų studijų patobulinimui. Stipendininkų sąrašą perskaitė vakaro programai vadovavusi Ramona Steponavičiūtė, o stipendijas įteikė fondo tarybos pirm. Stasys Baras ir pelno skirstymo komisijos pirm. Povilas Kilius. Iš viso stipendijoms buvo paskirta $58.250. Iš šios sumos Ilinojaus universiteto lituanistikos katedros studentams teko $6.500, kitų universitetų studentams — $31.475, Vasario 16 gimnazijos moksleiviams — $20.275. Koncertinę programėlę atliko sol. Praurimė Regienė su jai akompanavusiu pianistu Alvydu Vasaičiu.

Australija

Savaitraštį "Mūsų pastogė" dabar leidžia Lietuvių Bendruomenės spaudos sąjunga, kurios reikalus tvarko valdyba. Šiais metais iš jos pasitraukė du nariai — Kęstutis Protas ir inž. Alfonsas Adomėnas. Pirmąjį pakeitė ekonomistas Vytenis Šliogeris, antrąjį — ilgametis "MP" sporto skyriaus red. Antanas Laukaitis.

"Mūsų pastogės" savaitraščiui $1.000 paaukojo spalio 22 d. amžiaus aštuoniasdešimtmečio sulaukęs Vladas Dumčius, prisimindamas 1984 m. spalio 30 d. Sydnėjuje mirusį ilgametį "MP" red. Vincą Kazoką. "Mūsų pastogės" spalio 23 d. laidoje jis rašo apie ilgo gyvenimo pokalbį, turėtą su V. Kazoku, ir cituoja tada bejuokaujant padarytą pažadą: "Vinceli, jeigu aš ištversiu iki 75 metų, tai nupirksiu tau naują arklį, nes tavasis jau visai suseno ir pavirto į kuiną. Toks Kazokui jau netinka". Už tūkstančio dolerių auką dėkoja dabartinis "Mūsų pastogės" red. V. Augustinavičius.

Britanija

Trim torontietėm svarbią žinutę 1989 m. lapkričio 29 d. laidoje paskelbė "Europos lietuvis". Pranešime rašoma: "Lietuvės moterys Toronte, Kanadoje: A. Tamošaitienė, M. Girčienė ir E. Vaštokienė lietuvišką zanavykų stiliaus lėlę padovanojo karalienės Elzbietos lėlių rinkiniui, esančiam Windsoro pilyje, Anglijoje. Tai labiausiai turistų lankoma pilis Didžiojoje Britanijoje. Karališkosios kolekcijos direktorius Sir Geoffrey Bellaigue parašė kun. J. Sakevičiui laišką pareikšdamas, kad karalienė mielai ją priima ir dėkoja už dovaną".

Vilniaus techninės mokyklos vyrų choras lankėsi Anglijoje, pakviestas Boltono muzikos centro. Londonan vilniečiai atvyko gerokai pavėlavę dėl Lamanšo kanale užklupusios audros. Viktorijos stotyje juos sutiko Boltono muzikos centro atstovai F. Woodas ir I. Duckworthas, o su jais buvo atvykęs ir DBLS Boltono skyriaus valdybos pirm. H. Vaineikis. Choro nariai iš Londono autobusu buvo nuvežti į Boltoną, kur juos priglaudė anglų šeimos. Koncertų serija pradėta Boltono rotušės salėje spalio 22 d. Kai kurie koncertai buvo surengti su Haydocko vyrų choru, kurio dabar laukia apsilankymas Lietuvoje. Vilniečių choras taipgi lankėsi Liverpūlyje ir giedojo šio miesto katalikų katedroje. Svečiai iš Vilniaus neužmiršo ir vietinių lietuvių Boltono ir Mančesterio klubuose. Didesnis susitikimas įvyko Mančesterio lietuvių klube. Svečius iš Vilniaus sveikino klubo pirm. A. Podvoiskis, ramovėnų pirm. K. Murauskas, DBLS Boltono skyriaus valdybos pirm. H. Vaineikis. Vilniečių vardu kalbėjo mokyklos direktorius Algimantas Pilyponis. Vilniun choras išvyko spalio 28 d.

Vokietija

Vasario 16 gimnazijoje veikia skautų "Aušros" tuntas, jungiantis lietuvius skautus Vokietijoje. 1989 m. lapkričio 4 d. "Aušros" tuntininkės pavaduotojas ps. Petras Veršelis dalyvavo LSS Europos rajono vadijos posėdyje Britanijos Nottinghame. Grįžęs namo, jis rado Vasario 16 gimnazijoje viešintį v.s. kun. Antaną Saulaitį, SJ, svečią iš Čikagos. Ps. P. Veršelis lapkričio 6 d. paskubomis suorganizavo neoficialų "Aušros" tunto vadijos posėdį, kuriame dalyvavo: svečias v.s. kun. A. Saulaitis, SJ, "Aušros" tunto ir LSS Europos rajono katalikų dvasios vadas kun. Edis Putrimas, "Aušros" tunto atstovai — s.v. Markus Lipas, Elzbieta Lipienė, v. sk. psl. Vilija Bijūnaitė ir ps. P. Veršelis. Posėdyje buvo aptarti Kaziuko mugių, vasaros stovyklų bei kitos veiklos reikalai, papildyti v.s. kun. A. Saulaičio, SJ, patirties patarimais.

AUDRA Travel CORPORATION

KELIONĖS Į LIETUVĄ 1990

Išvykimo datos:

Gegužės 6 (Finnair)
Gegužės 19 (Lufthansa)
Gegužės 30 (Air France)
Birželio 17 (Finnair)
Liepos 1 (Finnair)
Liepos 2 (Air France)
Liepos 3 (Lufthansa)
Liepos 4 (Air France)
Rugpjūčio 5 (Finnair)
Rugpjūčio 13 (AF ir LH)
Rugsėjo 7 (Air France)
Spalio 2 (Lufthansa)
Gruodžio 21 (Finnair)

Grįžimo datos – įvairios.
Kelionių trukmė grupėms – 10, 15, 20 ir 25 dienos.
Kelionės vykstantiems privačiai – pagal pageidavimą (norintiems užsakome viešbučius).
Kelionių kaina su privačiais kvietimais .... nuo **$1034.00**
grupėms ..... nuo **$2100.00**

Visos kelionės užsakytos per Maskvą. Vyksta derybos dėl tiesioginių skridimų į Vilnių. Deryboms pavykus ir surinkus pakankamai keleivių, visi skridimai bus tiesiogiai į Lietuvą. Todėl keleivių skaičių turime žinoti iš anksto.

Kviečiame nedelsti ir užsakyti keliones kuo anksčiau.

Registraciją pradedame **1990 m. sausio 2 d.**
Smulkesnių žinių teiraukitės
tel. (416) 769-2500, TELEX 06-967812, FAX (416) 763-6279
2100 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6S 1M7
Registracijos numeriai 2559030 ir 2475066

'SAMOGITIA'
Knygų rišykla "SAMOGITIA"
meniškai įriša knygas bei žurnalus
A. Plenys
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8 Tel. (416)625-2412

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)
Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lešiai (contact lenses).

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Unicn Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Advokatas
AUDRIUS A. STONKUS
20 Hughson St. South, Suite 1003
(Union Gas Building)
Hamilton, Ontario L8N 3C8
Telefonas
(416) 529-7462

ED MASOTTI REAL ESTATE LTD. REALTOR
2093 Pine St. Burlington, Ontario L7R 1G1
Jei norite pirkti ar parduoti namą, patarnauju lietuvių kalba Hamiltone ar Burlingtone
ANELĖ MURAUSKAITĖ
Verslo tel. 637-2376 Namų tel. 389-4242

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –
HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125
Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 31 MILIJONĄ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
kasd. pal. čekių sąsk. iki .	5.5%	asmenines paskolas	15.5%
santaupas	7.5%	nekiln. turto pask. 1 m..	12.75%
kasd.pal.taupymo s-ta	7%	nekil.turto pask. 3 m..	14%
90 dienų indėlius	10%	*Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.*	
1 m. term. indėlius	11%	*Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2.000 ir asmeninių paskolų drauda iki $25.000.*	
1 m. term.ind.mėn.pal.	10.5%		
3 m. term.indėlius	11%		
RRSP ir RRIF (pensijos)..	8.5%		
RRSP ir RRIF 1 m.	11%		
RRSP ind. 3 m.	11%		

MOGUL STEREO

Visos sistemos • Pal • Secam
110-220 voltų
tinka naudoti Lietuvoje ir Europoje
Turime didžiausią pasirinkimą nešiojamų radijų, televizijų, video aparatų, filmavimo kamerų, magnetofonų bei kitokių prekių iš šių žymių firmų:
Sony, Toshiba, Sharp, Hitachi ir t.t.
Garantuojamos geriausios kainos
JAVID MIRZA
FAX: 664-5737
170 Highway 8, Stoney Creek, Ont. 664-5733
891 Upper James, Unit 4, Hamilton, Ont. 574-3310

Skausmo kalnelis prie Veiverių, kur buvo palaidoti 36 partizanai. 1989 m. vasarą čia buvo laidojami partizanai, surinkti iš gretimų laukų. Skausmo kalneliu ši vieta pavadinta dėl to, kad užkasus tuos 36 partizanus anais laikais, naktimis atsilankydavo vietinės padugnės-stribai, iškasdavo savo aukas ir kapodavo lavonus kirviais, kad aplinkiniai kaimo žmonės neatpažintų savo sūnų

Brazilijos katilas kunkuliuoja

KLEMENSAS JŪRA

I. Antriniai rinkimai

Didysis pietinio kontinento kolosas Brazilija nenurimsta po pirminių šalies prezidento rinkimų, įvykusių 1989 m. lapkričio 15 d. Po ilgos, 29 metų pertraukos, rinkimuose dalyvavo 71 milijonas rinkėjų. Per 12 milijonų turinčių balsavimo teisę rinkimuose dėl įvairių priežasčių nedalyvavo, nors balsuoti yra visiems privaloma. Nuo tos pareigos atleidžiami tik ligoniai, seneliai per 70 metų ir mažamečiai iki 16 m.

Iš 22 prezidentinių kandidatų buvo išrinkti 2 daugiausia balsų gavusieji. Iš tų dviejų gruodžio 17 d. antriniuose prezidento rinkimuose bus išrinktas vienas, kuris valdys kraštą per sekančius penkerius metus. Visą šalį jaudina įvykstantieji laisvi prezidentiniai rinkimai po beveik trijų dešimtmečių autoritetinės valdžios.

Spauda, radijas, televizija, karštai jungiasi į rinkiminę kovą. Neatsilieka visuomeninės ir religinės (ypač "progresyvios") organizacijos, sąjūdžiai, blokuojasi partijos. Beaprimstantis politinis katilas vėl stipriai kunkuliuoja . . .

II. Būsimas prezidentas?

Daugiausia balsų surinkęs, per 20 milijonų, Fernando Collor de Mello, jauniausias iš visų kandidatų (40 metų), iki šiol buvęs krašto šiaurėje, Alagoas estado gubernatorium, buvęs įžymių politikų šeimos narys, PRN — "tautinio atsinaujinimo" partijos įsteigėjas, neriboto turtingųjų pelno kritikuotojas . . .

Jį seka plačiai išgarsėjęs sindikalistas Luis Inacio Lula da Silva (44 metų) PT — "darbininkų partijos" įsteigėjas. Jis laikomas "brazilišku Lech Walensa", tik priešingos ideologijos. Visus nustebino surinkdamas per 12 milijonų balsų ir atsistodamas šalia Fernando Collor, kaip rimtas konkurentas, nors pusiau analfabetas, uolus Fidel Castro idealizuotojas ir iškilęs tik komunistinių-prokomunistinių sunkiosios pramonės sindikatų dėka. Iki šiol karštai skelbęs kruviną klasių kovą, dabar — palengvėle — traukiasi atatupstas, nors visų kompartijų uoliai remiamas. Lula nustebino net užsienio kraštus, nugalėdamas stipriausią socialistinių sąjūdžių kandidatą, buvusį Rio Grande do Sul ir Rio de Janeiro gubernatorių, Pasaulinio socialistų internacionalo vicepirmininką Leonel Brizolą (59 metų).

III. Kur pakryps svarstyklės?

Vos pasibaigus pirminiam balsavimui, Lula paskelbė, kad dabar dėl krašto valdžios grumsis dvi galingos, viena kitai priešingos jėgos: kapitalas prieš darbo liaudį. Prie jo viešai ir atvirai jungiasi visi kairesnieji, kairūs ir nepagydomai raudoni. Spauda skelbia, kad net pats šiandieninis baigiantis kadenciją prezidentas Jose Sarney, kartu su visais artimaisiais, balsuosią už Lulą! Uoliai vyksta įvairių partijų jungimasis, karštligiškai atkaklus balsų medžiojimas.

Lula garsiausiai skelbia būsimą liaudies valdžią — "podėr popular", o pirmuoju būsimu prezidentiniu dekretu paskelbsiąs visų užsieniui skolų moratoriją, po to — suvalstybinsiąs visus privatinius bankus, plieno pramonę, didžiuosius fabrikus . . . Panašiais šūkiais baugina net ištikimus kūjo-pjautuvo ir raudonosios žvaigždės gerbėjus.

Fernando Collor taip pat žada radikaliai šalinti įsišaknijusias socialines negeroves. Žada švelninti badmirių skurdą, kai šiandieną didžioji gyventojų dauguma vos vieną kartą paroje tegauna ką nors užkramtyti, gyvena pasibaisėtinose būdelėse, o 2-3% krašto gyventojų plačiai lėbauja. Didelis mažų kūdikių mirtingumas, milijonai gatvėse valkataujančių mažamečių vaikų, augantis analfabetizmas, milijonai maištaujančių bežemių, nesulaukiančių pozityvios žemės reformos . . .

Tūkstančiai neatidėliotinų problemų užgrius naująjį prezidentą. Ilgesnis nudelsimas neišvengiamai pakviptų krauju. Kas laimės? Koks išminčius, ar magas atspės, kokiu keliu pasuks Pietų Amerikos kontinento, širdis plėšiančių vargų imperija? Šalis graži, nuostabiai turtinga, pilna gerų žmonių, tik . . . nugrimzdusi chaotiškoje netvarkoje. Šiemet atšventė respublikos šimtmetį, vėliavon įsirašiusi "ordem e progresso" — tvarka ir pažanga, bet skaudžiai nutolusi nuo šio kilnaus šūkio.

IV. . . . o mūsų tautiečiai?

Senesnioji Brazilijos lietuvija, kuri dar nėra galutinai subrazilėjusi, absoliučiai abejinga krašto politikai. Ir teisingai. Norint reikštis politikoje, būtinai yra reikalinga bendruomeninė jėga, o lietuvis — individualistas! Žinom, būta mėginimų kandidatuoti į miestų tarybas, estadų seimelius — tuščios pastangos! Savieji savųjų niekur neremia! O matom — prieš keletą metų atvykę rumunai, japonai, net kalbos gerai neišmokę, užima burmistrų ar deputatų kėdes. Svetimieji — aktyvūs krašto politikoje. Vieningai savųjų remiami. O mes? Kupini ambicijų, už mūsų ūgį aukštesnių! Visais laikais aklu pasipūtimu ištinę, riedame žemyn akmenuotais-duobėtais istorijos keliūkščiais . . .

Niekam nėra jokia paslaptis, kad daugelyje pasaulio lietuvijos kolonijų tik mažojo rankos pirštelio pajudinimą trimituojam pagarbos vertu tautiniu veikimu! Visuomeninėn "tarbon" įmestą centą laikom auka tėvynės-tautos reikalams! Už puscentį, skirtą lietuviškai spaudai, laukiam viešų pagyrimų.

Kartais didžiai liūdna, prisimenant, kad tokiais nebuvom anais tolimaisiais prieškariniais laikais. Visi vyresnieji puikiai prisimenam — būta veiklos, būta jaunatviško pasiaukojimo, tautinės meilės, tikro nemeluoto pasišventimo lietuviškiems siekiams, lietuviškiems ir krikščioniškiems idealams! Dabar . . . deja!

• **Paremkite "Tėviškės žiburius" auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Dėkingi –**

"TŽ" leidėjai

PADĖKA

GILIĄ ir NUOŠIRDŽIĄ padėką reiškiu Šiluvos Marijos parapijos Londone parapijiečiams už labai gražias išleistuves, kurios įvyko 1989 m. lapkričio 4 d. Ačiū už gražią meninę programą "Pašvaistės" chorui su vadove muz. Rita Viliene, smuikininkei Reginai Audet, už malonius linkėjimus parapijos tarybos pirm. Andriui Petrašiūnui, Lietuvių Bendruomenės sekr. Mirui Chainauskui, choro seniūnui Algiui Švilpai, evangelikų atstovui R. Vilembrektui. Už brangias dovanas – parapijos tarybai, "Pašvaistės" chorui, L. Bendruomenės valdybai, Pauliui ir Rasai Kurams.

Ta pati padėka Rodney ir West Lorne lietuviams už suruoštas vaišes, pirm. Jonui Statkevičiui už menišką dovaną.

Kun. Ignas Mikalauskas, OFM

Dabarties įvykiai Lietuvoje

(Atkelta iš 3-čio psl.)

Pirmiausia savo kalboje K. Uoka paminėjo, kad prieš vienerius metus Kaune susirinkę darbininkai įsteigė Lietuvos darbininkų sąjungą, norėdami atsikratyti režimo, kalbančio pasaulinio proletariato vardu. Lietuvos darbininkai metė šūkį: "Visų šalių proletarai tapkite žmonėmis".

Darbininkų judėjimas Sov. Sąjungoje nebuvo miręs. Prieš 10-15 metų buvo organizuojamas nepriklausomas darbininkų judėjimas SMOT, bet jo nariai buvo sugrūsti į kalėjimus ir psichiatrines ligonines.

Dabar sąlygos pasikeitė. Praėjus vieneriems metams nuo sąjungos įsteigimo, didesnėse įmonėse darbininkai jau gauna iki 24 dienų atostogų. Prieš akis didelis ateities bandymas kaip atsikratyti valstybinės ūkinės sistemos. Darbininkų judėjimas vyksta visose Sov. Sąjungos dalyse. Kvietė amerikiečius aplankyti Lietuvos darbininkus, negalėdamas dar užtikrinti patogaus priėmimo. Prašė rizikuoti.

K. Uokai į suvažiavimą pakvietimą parvežė prof. V. Landsbergis, kai jis anksčiau lankėsi Amerikoje ir buvo susitikęs su Amerikos darbininkų vadu Lane Kirkland. Pastarasis paprašė Viktorą Naką, kad svečią lydėtų į suvažiavimą ir būtų jo vertėju. Su valdžios pareigūnais susitikimus tvarkė JAV LB valdybos atstovė Asta Banionytė. K. Uoka aplankė Klivlando, Čikagos, Detroito, Niujorko lietuvių kolonijas.

"The Gazette" Montrealio dienraštis įsidėjo straipsnį "Lietuva artėja prie nepriklausomybės" Reuterio pranešimu iš Maskvos, lietuviai vėl žengė žingsnį į priekį link nepriklausomybės, norėdami atsiskirti nuo Sov. Sąjungos.

Lietuvoje sudaryta parlamentarinė komisija atstatyti nepriklausomybei. Šiuo užsimojimu lietuviai nepaisė Gorbačiovo įspėjimo, kad apie atsiskyrimą negali būti jokios kalbos. "Nėra jokios abejonės Lietuvoje atgauti nepriklausomybę, tik kyla vienintelis klausimas – kokiu būdu", – pareiškęs vienas Vilniaus radijo korespondentas.

Komisija iš 31 nario turi paruošti parlamentui programą, kaip atstatyti Lietuvos valstybingumą. Ji turi įvairias galimybes. Kremlius į naujos komisijos sudarymą nereagavęs.

"The Globe & Mail" gruodžio 5 d. laidoje rašo apie Latvijos liaudies fronto narių, atvykusių į Kanadą, pasisakymus.

Paskutiniu laiku pasaulio akys nukrypusios nuo Pabaltijo klausimų, nes išniro kiti svarbūs Rytų Europos įvykiai, sako Liaudies fronto tarybos narys Janis Jurkans. Liaudies frontas siekia Latvijos nepriklausomybės. Jis tikisi laimėti ateinančius rinkimus. Negalima išlaikyti Europos pastovumo, kol dar yra kolonizuotų tautų. Nors Maskva draudžia kalbėti apie nepriklausomybę, vienok ji sutiko baltiečiams duoti ekonominę savivaldą. Liaudies frontas, kuris tapo Latvijos realia jėga, nori, kad vakariečiai aiškiai pasakytų Kremliui, kad naudojimas jėgos Baltijos valstybėse yra visiškai nepriimtinas. Kitas Liaudies fronto tarybos narys Mavriks Valfsons pažymėjęs, kad būtų tragedija, jei Vakarai Baltijos valstybes traktuotų kitaip negu kitus Rytų Europos kraštus. **J. A.**

Švedija laikosi...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

čiausiosios tarybos deputatė, teigė, kad nutarimas nekelia atsiskyrimo klausimo. Mes tik sakome, kad savo noru neprisijungėme. Norime, kad patys estai nuspręstų, ar jie trokšta kurti savarankišką valstybę ar toliau priklausyti sovietams, sakė Lauristin.

"Dagens Nyheter" lapkričio 19 d. laidoje pažymėjo, kad Lietuvos Sąjūdžio atstovai pokalbiuose su švedų žurnalistais kritikavo perdidelį Anderssono palankumą Maskvai. Stockholmo dienraštis "Svenska Dagbladet" (XI. 18) išspausdino tokią karikatūrą: sėdi Gorbačiovas savo kabinete ir žiūri patenkintas į smarkiai padidintą Anderssono nuotrauką ant savo stalo.

NDP socialistų staigmena

(Atkelta iš 1-mo psl.)

atstovų laukė septyni kandidatai su naujoke parlamentare Audrey McLaughlin iš Jukono ir buvusiu Britų Kolumbijos socialistu premjeru Dave Barrettu. Kažkas tada taikliai prasitarė, kad kandidatų grupę sudaro Snieguolė ir septyni nykštukai, nors iš tikrųjų šalia Snieguole pavadintos A. McLaughlin buvo tik šeši nykštukai bendrame septynių kandidatų sąraše. Šiaip ši pastaba buvo teisinga: Audrey McLaughlin tapo pasakos nykštukų karalaite Snieguole, laimėdama naujojo vado rinkimus. Ketvirtajame balsavime ji 1.-316:1.072 balsų santykiu ant menčių paguldė pagrindiniu varžovu tapusį D. Barrettą.

Istorinis laimėjimas

Atrodo, kandidatei A. McLaughlin pergalę atnešė dviejų didžiųjų darbo unijų prieš rinkimus paskelbta parama. Už ją ragino balsuoti Ontario plieno gamyklų unijos direktorius Leo Gerardas ir Kanados automobilių gamyklų unijos vadas Bob White'as, kuris taipgi yra ir NDP socialistų viceprezidentas. Tačiau pagrindiniu laimėjimo šaltiniu, matyt, tapo į vado rinkimus atstovėmis atsiųstos socialistės. Jos norėjo, kad vado rinkimus laimėtų moteris. Tad iš tikrųjų kandidatė A. McLaughlin susilaukė istorinio laimėjimo, tapdama pirmąja moterimi, vadovausiančia visos Kanados politinei partijai. Moterų, išrinktų provincinių partijų vadovėmis, buvo jau anksčiau.

NDP socialistų partijos suvažiavimas baigėsi džiaugsmo šūkiais, kad moters A. McLaughlin išrinkimas vadove yra ne tik jos, bet ir Kanados socialistų istorinis žingsnis. Su tokia išvada sutinka visi komentatoriai, bet ne visi pritaria vilčiai, kad Audrey McLaughlin laimės parlamento rinkimus NDP socialistams ir taps Kanados ministere pirmininke. Ne visos juk moterys savo partijai gali atnešti tokių laimėjimų kaip Britanijos konservatorių premjerė M. Thatcher.

Tuščias butelis?

Buvęs Kanados NDP socialistų partijos parlamentaras D. Fisheris, dabar turintis nuolatinę savo skiltį dienraštyje "The Toronto Sun", taip pat nėra linkęs pasitikėti politiniais A. McLaughlin gabumais. Esą jam teko nugirsti vieno socialisto išvadą, kad A. McLaughlin tėra tuščias butelis, bet naujas, kurį reikės užpildyti partinėmis idėjomis.

Audrey McLaughlin yra socialinės srities veikėja, įsijungusi į kai kuriuos projektus Afrikoje ir P. Amerikoje, daug keliavusi. Ištekėjo paauglės amžiuje, susilaukė dviejų vaikų. Dabar ji jau išsiskyrusi, turi vaikaičių ir yra tapusi jauna 53-jų metų amžiaus močiute. Kanados politikon įsijungė tik 1987 m., kai atsistatydino ministerio pirm. B. Mulronio kabineto narys Erikas Nielsenas ir kai jo rinkimėje apylinkėje Jukone buvo pravesti nauji rinkimai. Juos labai menka balsų dauguma laimėjo A. McLaughlin, bet toje pačioje Jukono apylinkėje viso Kanados parlamento rinkimuose 1988 m. gavo 51% balsų.

Neaiški ateitis

Visi sutinka, kad naujoji Kanados NDP socialistų partijos vadovė A. McLaughlin turi tik ribotą dvejų metų patirtį Kanados parlamente. Vado rinkimuose Winnipege daug kas nusivylė labai neįspūdinga kandidatės A. McLaughlin kalba, bet už ją geriau kalbantis D. Barrettas pralaimėjo rinkimus, kai jam pažadėtus savo rėmėjų balsus silpnesnis kandidatas S. de Jongas atidavė jo varžovei A. McLaughlin. Dabar S. de Jongas neprisipažįsta šio pažado, nors tuo metu turėjo po švarko atlapu CBC televizijos bendrovės prisegtą bevielį mikrofoną, kurį buvo užmiršęs išjungti. Šis nemalonus incidentas vadovei A. McLaughlin palieka suskaldytą NDP socialistų partiją.

Silpna A. McLaughlin kalba patenkintas konservatorių vadas ir Kanados ministeris pirm. B. Mulronis, džiaugiasi ir J. Chretienas, kuris žada pakeisti iš politikos pasitraukiantį liberalų vadą J. Turnerį. Mat jiedu tikisi su ja lengvai susidoroti sekančių parlamento rinkimų televizijos debatuose.

Sena daina

Kliūtimi naujajai socialistų vadei A. McLaughlin gali tapti ir jos gauta didžiųjų unijos vadų parama. Ne visi kanadiečiai yra patenkinti unijos vadų finansine parama ir kontrole NDP socialistams. Unijų vadai rūpinasi savo nariais, bet jie užmiršta kanadiečių daugumos ir visos Kanados gerovę. E. Broadbentui nepadėjo jo teigimas, kad jam rūpi eiliniai kanadiečiai, nes jis nė žodžio nedrįso ištarti prieš besaikius didžiųjų unijų reikalavimus, žalingus tiems kanadiečiams.

Atrodo, panašia kryptimi žengs ir iš jo vadovybę perėmusi A. McLaughlin. Seną NDP socialistų politinės dainos refreną primena jos pirmas reikalavimas ministerio pirm. B. Mulronio vyriausybei sustabdyti Atlanto sąjungos žemų skrydžių treniruotes Labradore ir JAV skriejančių bombų bandymus Kanados šiaurėje. **V. Kst.**

FUTURE.I

REAL ESTATE LTD. REALTOR

Nijolė Bates

Namų pirkimo bei pardavimo bendrovės atstovė verslo 769-3300 namų 769-1835

- ***Patarnauja lietuvių kalba.***
- ***Nemokamas namų įvertinimas***

130 Kennedy Avenue, Toronto, Ontario M6S 2X9

Pirkite namus geresnei savo ateičiai

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 500,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: ***"Kapitalas Lietuvai, palūkanos — lietuvybei išeivijoje!"***

Ar jie veiks? Taip, jeigu jūs pirksite iš mūsų!!!

Mes turime šių bendrovių gaminius: Sony, Panasonic, Hitachi, Sharp, Phillips, Fisher, Akai, Sansui, Toshiba, Fuji, NEC, Grundig, Siemens, Sanyo, JVC, ITT. Mūsų kainos yra žemiausios, į jas įeina pristatymas iki Montrealio, Otavos, Hamiltono, Niagaros ir kitur.

EUROPA

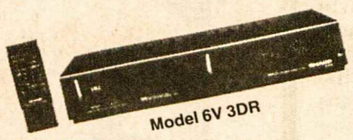

Model 6V 3DR

$399.99

Model #33S2-A2

LIETUVA

Importo-eksporto bendrovė ENCHANTE INC. maloniai praneša, kad yra atidariusi savo parduodamų europietiškos sistemos video aparatų ir kitų reikmenų taisymo ir naujų dalių skyrių Vilniuje. Bendrovė užtikrina parūpinimą visų dalių su vienerių metų garantija. Skyriui vadovauja Vidimantas Kėkštas, VILNIAUS SPORTO RŪMŲ pramoginių renginių vyriausias garso režisierius.

OUR EQUIPMENT WORKS WORLDWIDE

110/220 VOLTS

Model #WQ-T351

EUROPA

NATIONAL PANASONIC

NV-M7EN

$1,499.99

HITACHI

VM-600 E

$1,499.99

ENCHANTE INC
IMPORTERS EXPORTERS

110/220 V • MULTI-SYSTEM • T/V • VIDEO • AUDIO • APPLIANCES • CRYSTAL & CHINA

2938 Dundas St. W.
(į vakarus nuo Keele g-t.)

Tel. 769-0631

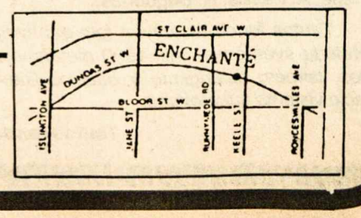

Toronto "Volungės" sukaktis

Toronto "Volungė" dainuoja jau 15 metų. Tai išeivijos lietuvių gyvenime didelis pasiekimas. "Volungės" choras jau yra užsitarnavęs gero choro vardą ne tik lietuvių, bet ir kanadiečių tarpe.

Pradžioje apie choro vadovę muz. Dalią Skrinskaitę-Viskontienę susibūrė 7 merginos, kurios savo laisvalaikį norėjo paskirti lietuviškai dainai. Taip pat norėjo pačios tobulintis muzikoje bei balso lavinime ir pamilti lietuvišką dainą. Iš pirmųjų 7 narių choras išaugo į pilną, vyrų ir moterų, 40 asmenų vienetą. "Volungė" pasižymi ir gal išsiskiria iš daugelio kitų Kanados lietuvių chorų, pajėgdama kasmet pritraukti jaunesniosios ir viduriniosios kartos asmenis. Lietuviškos dainos bei giesmių pamilimas skatina juos ir toliau savo laisvalaikį skirti "Volungei".

Vadovė Dalia Viskontienė siekia ne vien muzikinių tikslų. Daug dėmesio skiriama susipažinimui su lietuvišku gyvenimu čia Kanadoje, o taip pat ir Lietuvoje. Volungiečiams sudaroma proga aiškintis įvykius Lietuvoje, susipažinti su asmenimis iš tenai, užmegzti ryšius su kitais chorais išeivijoje. Žodžiu, per "Volungę" siekiama sudaryti progą jaunesniajai bei viduriniajai kartai aktyviai susipažinti su išeivijos ir Lietuvos rūpesčiais.

"Volungė" siekia per pasirodymus suteikti galimybę jauniems talentams pasireikšti. Taip pat choristai turi puikią galimybę ir tobulintis. Pasikviečiami kitų chorų vadovai, lietuvių ir svetimtaučių, kurie praveda seminarus, pratybas. Vyksta mainai su įvairiais kitų kolonijų lietuvių chorais: Hamiltono, Klivlando bei Ročesterio.

"Volungė" taip pat atlieka kitą labai svarbų vaidmenį, suteikdama progą jauniems lietuviams profesionalams susiburti į vienetą, kuriame jie susipažįsta su lietuvių kultūriniu lobiu. Jis sukelia juose tautinį pasididžiavimą. Tai skatina prisidėti prie lietuvybės išlaikymo. "Volungės" nariai asmeniškomis aukomis per chorą prisidėjo prie Sąjūdžio seimo tarybos nario Kazimiero Antanavičiaus viešnagės Toronte praeitų metų Vasario 16 proga. Nusiuntė didelį kiekį vaistų, grįžtantiems iš lagerių Lietuvon buvusiems politkaliniams ir jų šeimoms.

"Volungė" imasi žygių bendradarbiauti su muzikiniais vienetais Lietuvoje. Jau įgijo praktikos, organizuodami Vilniaus universiteto ansamblio "Ratilio" koncertą bei priėmimą Toronte. Šiuo metu planuoja patys vykti į Lietuvoje įvyksiančią Dainų šventę ateinančių metų liepos mėnesio pradžioje. Juos kviečia Vilniaus Čiurlionio mokyklos ansamblis. "Volungė" planuoja ir daugiau panašių pasikeitimų su Lietuvos ansambliais.

Spalio pradžioje "Volungė" koncertavo Bostono lietuviams. Jau ketvirti metai, kai ruošiamas kalėdinis koncertas Toronto lietuviams. Šiais metais jis įvyks gruodžio 17 d. Prisikėlimo parapijos salėje. 1990 m. gegužės 5 d. visuomenė kviečiama į "Volungės" sukaktuvinį 15-mečio koncertą Toronte.

Sveikiname "Volungę" ir linkime jai dar ilgai puoselėti savo meilę lietuviškai dainai.

Gabija

Paremkite "Tėviškės žiburius" auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi –

"TŽ" leidėjai

LIETUVA LAUKIA LAISVĖS

REMK IR AUKOK TAUTOS FONDUI!

Jūsų auka TAUTOS FONDUI garsina Lietuvos laisvės bylą laisvajame pasaulyje. Šešiomis kalbomis ELTOS ir radijo žinios nesulaikomai skleidžia informacijas įvairiuose kraštuose apie Lietuvos laisvės kovą ir ją skatina.

REMKIME TAUTOS FONDĄ

aukomis, darbais, palikimais. Kiekvienas paaukotas centas artina Lietuvai laisvės aušrą.

Aukas arba palikimus siųskime Tautos fondui:

TAUTOS FONDO ATSTVYBĖ KANADOJE,
18 NORWICH RD., STONEY CREEK, ONT. L8E 1Z6.

Sveikiname su Kalėdų

šventėmis ir Naujais metais savo gimines, bičiulius bei pažįstamus, visame pasaulyje išsisklaidžiusius ir pavergtoje Lietuvoje gyvenančius. Linkime visiems linksmų švenčių ir laimingų 1990 metų. Lai Dievas teikia visiems geriausios sveikatos ir visokių gėrybių.

Vietoj siuntę kalėdinius atvirukus, aukojame Tautos fondui, remiančiam laisvės kovą už tėvynę Lietuvą.

$100 – J. Bubnys, P. G. Breichmanai, A. A. Patamsiai, V. Miškinis; **$50** – St. Domeika, A. V. Januškos, S. St. Rakščiai, G. J. Skaisčiai, Ig. Varnas, A. D. Kamaičiai, A. Obcarskis; **$40** – Vl. B. Perkauskai, M. I. Repečkos, Br. G. Grajauskai, Pr. O. Budvydžiai, H. Povilauskai, B. V. Vidugiriai; **$30** – V. Sakai, P. T. Kareckai, V. Geležiniai, B. R. Pakalniškiai, M. J. Buiniai; **$25** – R. Bulova, A. M. Garkūnai, P. T. Enskaičiai, P. Kanopa, V. Beniušis, Z. Ad. Gedminai; **$22** – P. V. Šidlauskai; **$20** – St. G. Karalėnai, Kazys, Helga, Jūratė Baronai iš Vakarų Vokietijos, P. E. Brasai, E. Mažulaičiai, St. Senkai, J. Andriukaičiai, A. Tėveliai, A. D. Jankūnai, V. Bikinienė, J. I. Kažemėkai, V. J. Pilkauskai, A. St. Petkevičiai, J. O. Deveikiai, A. M. Pusdešriai, Vl. O. Česnos, J. R. Jurgučiai, A. Godeliai, A. Jusiai, Z. Čečkauskas, P. Vitas, Aniceta Deksnienė ir šeima, J. Raguckai, J. G. Kažemėkai, Alfonsas ir Aldona Eršticaičiai; **$15** – S. Elvikis, K. Meškauskai, E. Beržaitienė, J. L. Toliai; **$10** – K. Miškinis, Kl. Karaška, Ona Gurgždienė, M. Kvedarienė, A. Pašilis, R. Bagdonas.

Tautos fondo atstovybė taip pat sveikina visus aukotojus su Kalėdų šventėmis, linki 1990 metais visiems geriausios sveikatos, laimės, džiaugsmo ir gausios Dievo palaimos. Nuoširdus ačiū visiems aukotojams.

Tautos fondo atstovybė Hamiltone

Toronto choras "Volungė", švenčiantis penkiolikos metų veiklos sukaktį

Drama voratinklyje

GABRIELIUS ŽEMKALNIS

Anglų autoriaus knyga, pilna netikslumų, liečiančių lietuvius

Nuo 1970 m. buvau įsitikinęs, kad daugelio Lietuvos partizanų nesekmių kovoje prieš bolševikų okupaciją kaltininkas buvo Kim Philby, anglų žvalgyboje dirbęs sovietų agentas. Tą nuomonę susidariau tais metais Lietuvoje susitikęs su Jonu Deksniu, Romoje – su St. Lozoraičiu, snr., ir kitais pokario dramos veikėjais JAV-se. Atrodo, klydau.

"Pokario dramą", (taip aš čia vadinu tautos pasipriešinimą bolševikų okupacijai) iš dalies nušviečia Tom Bower savo knygoje "Raudonasis voratinklis" ("The Red Web", Aurum Press Ltd., London, 1989). Šioje knygoje autorius aprašo iki šiol daugeliui nežinotą istoriją, kaip sovietinė žvalgyba (knygoje vadinama KGB neatsižvelgiant į laikotarpį) sukompromitavo ir kontroliavo britų žvalgybos tinklą Baltijos valstybėse 1944-1956 m., visiškai suklaidindami anglų ir amerikiečių žvalgybų organizacijas.

Latvių KGB suorganizuota apgaulės, infiltracijos ir išdavystės veikla neleido išvystyti Vakarų žvalgybos tinklo Latvijoje ir Estijoje. KGB veiklos apimtyje buvo agentų infiltracija į Vakarų žvalgybos organizacijas, o taip pat ir latvių "partizanų grupė" bei "pasipriešinimo organizacija", sudarytos iš KGB tarnautojų.

Lietuvos pokario dramos asmenybių tarpe matome Stasį Žymantą, St. Lozoraitį, snr., prel. Krupavičių plk. Šovą, V. Žilinską, partizaną Lukšą, tragiškąjį Joną Deksnį ir daugelį kitų. KGB agentas dr. Juozas Markulis iškyla kaip svarbus dramos veikėjas, išdavęs partizanų vadus ir apgaule išnaudojęs Joną Deksnį, iš Vakarų atvykusį VLIKo ir partizanų ryšininką, dezinformacijai išeivijos lietuviams ir anglų – amerikiečių žvalgyboms.

Autorius mini eilę knygų, kurios "buvo naudingos tiriant medžiagą". Jų tarpe penki lietuvių išeivijos leidiniai. Kiti šaltiniai yra pokalbiai su daugiau kaip 200 asmenų Vakaruose ir Sovietų Sąjungoje, SIS, CIA ir KGB dokumentai. Knyga įtikinanti ir, manau, tiksliai nušviečianti kai kurias žvalgybos, rezistencijos ir KGB operacijas Baltijos valstybėse.

Knygoje tačiau yra klaidų, keliančių abejones dėl autoriaus ištikimumo istorinei tiesai ir detalėms. Kai kurios iš tų klaidų nesudaro esminio skirtumo įvykių raidai, o kai kurios dvelkia sovietiniais išsireiškimais ir Stalino – Brežnevo laikų dezinformacine terminologija. Klaidas ar netikslumus galiu komentuoti ar pabrėžti tik tuos, kuriuos žinau iš savo patirties ar bendrų žinių.

Autorius padaro savotišką istorijos apžvalgą 31 psl. Cituoju originalo kalba:

"Throughout history the three Baltic States... have been victims of repeated invasions and colonisation by Prussian, Danish, Swedish and Russian armies... The first occupation was in the twelfth century by Teutonic knights who were known as Balts. In 1410, with Polish help, Lithuania was liberated and during the following one hundred years gradually became Polonised..."

Pirmųjų išvežimų pradžią autorius datuoja (33 psl.) 1941 m. birželio 12-13 d., o ne birželio 14. Tai netikslumas.

Anglų žvalgybos informatorius Alexander McKibben, gyvenęs Taline prieš Antrą pasaulinį karą (41 psl.), "reguliariai atvažiuodavo į Vilnių, Lietuvoje... 1939 m. McKibben pasitraukė į Helsinkį..." Lietuva Vilnių atgavo 1939 m. pabaigoje, taigi tos reguliarios kelionės tampa abejotinomis.

Tame pačiame puslapyje:

"The Lithuanians prided themselves on the German failure to create an SS **batalion** (mano pabraukta) but omitted the mention that approximately 20 000 Lithuanians had joined the "police battalions", which were effectivly murder squads implementing the Final Solution..."

Girdėta terminologija, lengvai atspėjamas informacijos šaltinis – užtenka pasiskaityti 1976 m. Vilniuje išleistą iškraipytų faktų ir šmeižtų knygą "Išdavystės keliu".

1945 m. anglų žvalgybai pranešama, kad VLIKo vadovai (54 psl.) išliko gyvi po kalinimo **koncentracijos stovykloje.** JAV armijos leitenantas Anthony Vaivada (56 psl.) "found some VLIK members still held in Coburg prison and ordered their release..." Tai atsitikę 1945 m. gegužės pradžioje. Aš pats buvau 27 politinių kalinių grupėje vokiečių areštuotoje Lietuvoje 1944 m. gegužės mėnesį. Per sekančius 11 mėnesių, išvežti iš Lietuvos, mes perėjome per 5 (neskaitant tranzitinių) Vokietijos kalėjimus ir 1945 m. balandžio viduryje buvome išleisti iš Bayreuth sunkiųjų darbų kalėjimo, miestą užėmus JAV kariuomenei. Gyvų išlikusių tarpe, kiek aš prisimenu, buvo 5 VLIKo nariai, jų tarpe Jonas Deksnys ir Klemensas Brunius, VLIKo sekretorius ir VLIKo karinis patarėjas. Apie Coburgo kalėjimą ir iš jo ltn. Vaivados išleistus, jau amerikiečiams atėjus, VLIKo narius, girdžiu pirmą kartą. Faktas ar fikcija? Bayreuth kalėjimo autorius niekur nemini.

Pagaliau (59 psl.) susitinkame ir su Jonu Deksniu:

"... well known 31-year old journalist who had escaped to the West in early 1945... In October Deksnys and colleague, Klemensas Brunius, crossed into Eastern Europe." Sekančių metų kovo mėnesį Deksnys (72 psl.) "... smuggled himself out of Lithuania overland. His accomplice, Deksnys explained, had been arrested."

Jau minėjau, kad Deksnys buvo amerikiečių išlaisvintas iš Bayreuth kalėjimo. Aš pats dar kurį laiką po išlaisvinimo gyvenau su Deksniu ir maža grupe kitų paleistų lietuvių politkalinių Bindlach kaime, netoli Bayreuth. Kad Deksnys buvo gerai žinomas žurnalistas, tai turbūt yra tiktai knygos autoriaus nuomonė. Jonas Deksnys buvo pogrindyje leidžiamo "Laisvės kovotojo" redaktorius ir Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos atstovas VLIKe. Su Deksniu man vėl teko susitikti Lietuvoje 1970 m. ir su K. Brunium, rodos, 1976 m. prieš jo žuvimą (nužudytam?) Kaune. K. Brunius grįžo į Lietuvą ten gyventi ir neturėjo intencijos vėl trauktis į Vakarus. Jonas Deksnys grįžo į Vakarus kartu su Jurgiu Valiuliu, kuris vėliau buvo žinomas kaip Karolis Drunga. Valiulis, vienas iš LLKS vadovų, irgi buvo toje 27 kalinių grupėje, bet mus evakuojant iš Berlin-Tegel kalėjimo jis buvo per daug silpnas ir jį paliko kalėjime mirti. Vis dėlto jis išliko gyvas, pasiekė Lietuvą, ten susitiko su Deksniu ir 1946 m. abudu pasiekė Vakarus.

1944 m. Stockholme A. McKibben, dabar jau pastoviai dirbantis anglų žvalgyboje, yra informuojamas (?) diplomato V. Žilinsko (42 psl.), kad "nors VLIKas bendradarbiauja su vokiečiais (collaborating with), jo vadovybė esanti antikomunistinė ir tautinė (nationalist)." Wuerzburge įsikūrusiam VLIKui prancūzų žvalgybos generolas R. Schmittlein pasiūlęs persikelti į Tuebingeną (58 psl.). Čia vėl daroma užuomina, kad VLIKas "... terminated it's collaboration with the Germans only once the end of the war was in sight". Tokius pačius teiginius skelbia knygelė "Išdavystės keliu".

Autorius Tom Bower knygos aplanke paminėtas kaip baigęs teisės mokslus. Jis tačiau daro ne teisininkišką (Vakarų teisininko pozicijoje) prielaidą apie dalį DP stovyklose gyvenusių žmonių (71 psl.): "... while the murderers were protected..." – kaltės prielaida be įrodymo ir teismo proceso.

Ar yra netikslumų, liečiančių latvius ir estus, nežinau. Galbūt, kad yra ir daugiau netikslumų liečiančių mus ir į juos visus reiktų skubiai atkreipti dėmesį, nes yra galimybė, kad bus ruošiamas filmas pagal šią knygą. Gyvų liudininkų ir tų įvykių dalyvių dar turime.

Rinkdamas knygai medžiagą, autorius lankėsi Baltijos respublikose. Deja, "lietuviškojo epizodo" ne visi taškai buvo sustatyti. Neaišku kada ir kokiu būdu priverstas Jonas Deksnys pradėjo sąmoningai bendradarbiauti su KGB. Jis dingsta iš šios knygos be pėdsakų, be jokios užuominos apie jo parašytą laišką "Tiesai" ("Kodėl aš su jais nutraukiau santykius", "Tiesa" nr. 42, 1960. II.20) ir apie straipsnį "Švyturyje" (nr. 10, 1962, "Iliuzijų žlugimas"). Partizanus išdavinėjusio KGB agento dr. Juozo Markulio sėkminga medicinos karjera grįžus iš Leningrado į Vilnių irgi neminima.

Skaitytojas gali susidaryti vaizdą, kad KGB, nors ir žiaurūs ir klastingi, yra pasišventę ir gudrūs savo krašto ir sistemos gynėjai. Vakarų žvalgyba – naivi, nepasimokanti, nematanti, neišmintinga. Jų pagalbininkai pabaltiečiai – pilni asmeninių ambicijų, abejotino moralinio lygio (girtuokliavimas, paleistuvavimas, netgi venerinė liga), lengvai išduodantys visas paslaptis juos suėmus. KGB agentai esą jau kitokio kalibro.

Knygoje yra mums ir pamokų: tragiškos savitarpio nesutarimų pasekmės, priešo nuvertinimas ir savęs pervertinimas besimaitinant "atliktų" darbų iliuzija.

Vakarų Australijos Lietuvių dienos

ISOLDA I. POŽELAITĖ-DAVIS

"Lietuvių dienos" įvyko 1989 m. spalio 14, 15 ir 16-18 d.d. gražioje Vakarų Australijos sostinėje Perth prie Indijos vandenyno.

Kodėl pertiečiai surengė tokią šventę? Priežastys kelios. Vakarų Australija yra toli nuo rytinio pakraščio, kur kas dveji metai tautiečiai susiburia į "Lietuvių dienas" pasižmonėti savųjų tarpe ir pripildyti baterijas lietuviškumu. Pertiškiams kelionė labai ilga ir brangi, tad į tokias šventes daugiausia tegali atvykti delegatai. Antra vertus, ir čia norėta susiburti, pasišnekučiuoti, atnaujinti senas pažintis ir išklausyti kelias paskaitas.

Šeštadienį, 4 v.p.p., rengėjai ir jų svečiai rinkosi į Lietuvių namus. Vieni užkandžiavo suneštais skanėstais, kiti šoko ir linksminosi.

Sekmadienį buvo atnašaujamos Mišios, per kurias tautiečiai giedojo lietuviškas giesmes, o jauna muzikė pagrojo klarnetu kelias didžiųjų kompozitorių kūrinių ištraukas. Mišios buvo kuklios, bet prasmingos.

Po to parapijiečiai ir kiti Pertho lietuviai skubėjo pietauti į Lietuvių namus. Pasisotinę ir suvilgę gomurėlius žaliu vyneliu, susirinkusieji išklausė dvi paskaitas ir dalyvavo diskusijose. Paskaitos lietuvių ir anglų kalbomis su muzikos įtarpais ir skaidrių iliustracijomis buvo apie muzikę-kompozitorę Giedrą Gudauskienę ir tapytoją Vytą Šerelį.

Po diskusijų pertiškiai domėjosi J. Bačiūno bibliotekos Adelaidėn atsiųstomis knygomis, lipinukais ir plakatais. Bematant viskas dingo nuo prekystalio! Publikai buvo malonu pamatyti ir senų laikų nuotraukas. Jaunystė Lietuvoje, D.P. stovyklos Vokietijoje, atvykimas ir įsikūrimas Vakarų Australijoje liudijo apie lietuvių paliktus pėdsakus dviejuose žemynuose.

Pirmadienio vakare įvyko paskaita anglų kalba apie lietuvių tautos šaknis ir kalbos kilmę. Nors dalyvavusių skaičiumi ši paskaita nebuvo gausi, bet sukėlė didelį susidomėjimą ir gyvas diskusijas. Paskaitas skaitė ir diskusijoms vadovavo Isolda I. Davis, šia proga pakviesta iš Adelaidės, Pietų Australijos.

Trečiadienio vakare įvyko tautinių šokių vakaronė: vieni mokėsi, o kitiems tereikėjo prisiminti žingsnių ir figūrų eigą.

Tiek energijos ir laiko paaukoję rengėjai Birutė Radzivanienė, Kristina Repsevičiūtė, Lina Davis, Chris Norvilas ir p. Francienė bei jų pagalbininkai susilaukė gražaus atpildo. Publika buvo patenkinta ir savo pritarimą parodė gausiu dalyvavimu, katutėmis ir asmenine padėka.

Pažymėtina, kad šventėje dalyvavo ir seniausia V. Australijos lietuvė ateivė, kuri 1927 m. atvyko iš Lietuvos pas savo sužadėtinį, irgi lietuvį. Pradžioje ji labai nedrąsiai šnekėjo lietuviškai, bet kai įsismagino, buvo ko paklausyti.

Perth'o miesto vaizdas, kur 1989 m. rudenį įvyko Vakarų Australijos Lietuvių dienos. Iš kairės: dr. ALGIRDAS VAIČĖNAS iš Lietuvos, paskaitininkė ISOLDA I. POŽELAITĖ-DAVIS, STEFANIJA ŽILINSKIENĖ

Lloyd Bloom

The Marlatt

The J. B. MARLATT Funeral Home, Ltd.

615 Main Street East (East of Sanford)

laidotuvių namai ir koplyčia

Telefonas: 528-6303

HAMILTON, Ontario

MEDELIS CONSULTING

1407 Sarcee St. Oshawa, Ont. L1G 4N2

Po sėkmingai pavykusios "Gintaro" kelionės į Lietuvą pranešame, *kad išrūpinam kvietimus ir suplanuojam išvykas pasirodymams į Lietuvą atskiriems menininkams ar ansamblinėms grupėms.*

Sudarom sąlygas *privačiai apsilankyti Lietuvoje.*

Nuperkam automobilius *ir kitas dovanas valiutinėje parduotuvėje.*

Sutvarkom dokumentus *iškvietimui giminių iš Lietuvos.*

Kreipkitės į **Stefą** arba **Algį Medelius**, vakarais tel. **(416) 434-1847**

Tautos mokslas ir kūryba

Šeštasis mokslo ir kūrybos simpoziumas Čikagoje 1989.XI.22-26 – gausus dalyviais, turiningas mintimis

IRENA LUKOŠEVIČIENĖ

Pirmiausia paminėsime, kas šiam simpoziumui vadovavo, rūpinosi organizacija, moksline ir kultūrine programa.

Simpoziumo tarybos pirmininku buvo Albertas Kerelis, architektas, o jam talkino septyni tarybos nariai. Organizaciniam komitetui vadovavo Leonas Maskaliūnas su šešiolika kitų komiteto narių. Mokslinės programos vadovas buvo prof. Rimas Vaičaitis. Mokslinė programa buvo sudaryta iš penkių dalių:

– griežtieji mokslai, architektūra ir technologija – dr. S. Bačkaitis;

– humanitariniai ir socialiniai mokslai – prof. dr. D. Katiliūtė-Boydstun;

– medicina ir odontologija – dr. A. Vanagūnas;

– menas ir muzika – L. Venslauskienė;

– teisė ir komerciniai mokslai – P. Kilius.

Mokslo ir kūrybos simpoziumo tikslas – telkti lietuvius mokslininkus ir kūrėjus, pateikti jų darbus visuomenei ir stiprinti lietuvišką veiklą tautinėje plotmėje. Programoje buvo apie 80 sesijų su apie 300 pranešimų. Tikslių statistikų neturime, bet sakoma, kad simpoziume dalyvavo apie 800 žmonių, visumos sesijose – apie 350-450, o atskirose sesijose nuo 20 iki 80. Pasaulio lietuvių centre Lemonte buvo rezervuota 15 klasių ir salių, kurios sesijų metu visą laiką buvo pilnos.

Simpoziumo rengėjai išleido 521 psl. leidinį, kurį suredagavo Ramojus Vaitys. Jis savo įžanginiame žodyje pastebi, kad neapsieita be sunkumų; daug dalyvių nepranešė pilnų žinių ar apie savo pranešimus, biografijas, o apie iš Lietuvos atvykstančius buvo daug neaiškumų iki pat jų atvykimo.

Simpoziumo programa prasidėjo susipažinimo vakaru Jaunimo centro kavinėje, lapkričio 22 d. Žmonių prisirinko labai daug, ir judėjimas buvo labai sunkus. Čia įvyko oficialus pasveikinimas, draugiški pokalbiai, senų pažįstamų susitikimai, parodų lankymai.

Lapkričio 23 d. Lemonte įvyko atidarymas, visumos sesijos ir sekcijų pranešimai. Šeštąjį mokslo ir kūrybos simpoziumą pradėjo Albertas Kerelis ir pakvietė programai vadovauti Leoną Maskaliūną. Prezidiuman pakvietė: Lietuvos atstovą Vatikane ir Vašingtone St. Lozoraitį, PLB valdybos pirm. dr. V. Bieliauską, vyskupą Paulių Baltakį, OFM, VLIKo pirmininko atstovą J. Blinstrubą, ALTo pirmininką Lazauską, Sąjūdžio pirmininką prof. V. Landsbergį, simpoziumo pirmininką architektą J. Kerelį, mokslinės programos pirmininką prof. R. Vaičaitį. Programa pradėta Lietuvos himnu. Vysk. P. Baltakis, OFM, sukalbėjo prasmingą invokaciją. Sveikinimo žodį tarė visi prezidiumo nariai. Buvo paprašyti atsistoti dalyviai ir mokslininkai iš Lietuvos – jų buvo 110.

Romanas Vladas Krivickas Kauno politechnikos instituto vardu įteikė trispalvę, o Gediminas Kostkevičius, Pasaulio lietuvių kultūros centro vardu perdavė prisiminimą.

Lietuvos ateitis

Pirmosios visumos sesijos tema: "Lietuvos ateitis – siekimai ir realybė". Dalyviai: prof. V. Landsbergis, filosofai – Romualdas Ozolas, Mečys Laurinkus ir Radžvilas – Sąjūdžio tarybos nariai. Po trumpo pirmininkaujančio prof. V. Vardžio įvado, pasisakė kalbėtojai.

Prof. V. Landsbergis pradėjo savo pranešimą, teigdamas, kad tai, ką veikia Lietuvoje Sąjūdžio ir kitų grupių veikėjai, yra kūryba, nesurašyta į knygas ir be pavyzdžių. Politinę raidą Lietuvoje nėra lengva reguliuoti ir kontroliuoti, nesustabdant to laisvėjimo proceso ir išlaikant tikėjimą bei viltį, kuri yra didžiausia jėga, kad mes būsime laisvi.

Atsiranda simboliška laikysena – kartu veikti su Lietuvos žmonėmis. O tai pasireiškia: įvardinimu ir gynimu teisingumo; praplėtimu laisvės erdvės, steigiant bei atgaivinant organizacijas; atradimu ir įgyvendinimu demokratinių principų, įpročių, einant į valstybinį parlamentarizmą. Tuo pačiu gimsta norai politiškai apsispręsti, siekiant daugiapartinės sistemos. Ieškoma naujų veiklos sričių, ir pasidaro vis svarbesnis Lietuvos teisių suaktualinimas tarptautiniame forume. Sov. Sąjungos parlamente nuomonės reiškiamos atvirai – vieni palaiko, kiti kritikuoja, siūlo Lietuvą išmesti, sunaikinti, kiti prašo pabūti, neišeiti bent dar metus ir panašiai. Neapsieinama be vidinių įtampų ir kovų – reikia rasti būdus joms išspręsti.

Filosofas R. Ozolas pabrėžė svarbų faktą, kad lietuvių tauta išlaikė sunaikinimo pavojus Lietuvoje, išeivijoje, tremtyje. Po Gorbačiovo "perestroikos" plano teko įtikinti Lietuvos komunistų partiją, kad mūsų situacija yra katastrofiška, kad tauta pasakys ir išreikš, kas jai gera ir naudinga. Prieita net prie Lietuvos komunistų partijos persitvarkymo – ji turi atsistoti ir atsakyti prieš tautą. Politikai sprendžia mirties ir gyvenimo problemą. "Vaikščiojama ant aštrių ašmenų ir jais perėjimui reikia atrasti gyvybei tobulą erdvę – reikia eiti ir tikėti, kad mes pereisim".

Valstybės atkūrimas reikalauja kiekvieno žmogaus apsisprendimo ir pasirinkimo savo gyvenimo linkmės. Galimybės kurti savo valstybę demokratiškai verčia ieškoti tam tinkamų konkrečių sąlygų – svarbu ne tik, kaip mes turime gyventi, bet ir kaip mūsų geresnis gyvenimas gali padėti pasauliui.

Mečys Laurinkus palietė politinės moralės klausimus – ko reikia saugotis šiame painiame politiniame gyvenime. Konfliktas tarp okupanto ir tautos yra realus išgyvenimas. Įtampa didėja, ir nervai sunkiai beatlaiko – reikia nepasimesti.

Maskvoje yra gudrių politikų. Jie supranta, kad senais metodais su mumis nedaug laimės. Jie ieško naujų, klampių, gudrių būdų. Reikia saugotis. Mums padeda moralinė nuostata. Visame tame procese bijoma maišto, chaoso ir ieškoma, kaip tą situaciją stabilizuoti. Yra aišku, kad negalima grįžti prie autoritetinės sistemos. Reikia suvokti prieš ką stovime, kokia ateitis, o, svarbiausia, reikia suprasti, kad tai nėra žaidimas, o sąmoningas žengimas pirmyn.

Filosofas Radžvilas palietė politinę Lietuvos savimonę. Kas yra tautos Atgimimas ir kur jis gali mus nuvesti? Atgimti gali tai, kas yra – Lietuva kaip didžioji paslaptis (Gandiška sąvoka). Išgyvenam pavojus matuoti žmogaus moralumą jo politinę poziciją, o žmogaus politinė pozicija nustatys jo vertę. Moraliniai matai buvo sugriauti. Yra pavojus, kad galime daryti daug nelabai moralių dalykų, pretenduodami, kad kovojame už Lietuvos ateitį.

Žmogus buvo pastatytas į Dievo vietą. Laisvės samprata – Rytų įtakoje – yra darymas, ką nori, iš esmės laisvė yra sąmoningas savęs apribojimas. Todėl turime savo milžiniškas jėgas mobilizuoti Lietuvos nepriklausomybės atstatymui.

Demokratija nėra galutinė tobulybė. Todėl niekas Lietuvoje negali jaustis absoliučiai teisus. Tai nėra technologinė problema, ir jos negalima racionaliai išspręsti. Savo laisvę turime pradėti nuo atskiro žmogaus išlaisvinimo. Negali būti nei teisiųjų, nei pasmerktųjų.

Visi Lietuvoje esame tuščia lenta. Prikeldami Lietuvą, siekiam prikelti laisvą žmonių bendriją. Prieš smerkdami kitus, atsakykime sau, ką mes kiekvienas padarėme, kad pasaulis ir Lietuva būtų geresni.

Auditorija išgirdo tokias gilias mintis apie Lietuvos ateitį jaunų Lietuvos veikėjų – mintytojų. Pabrėžiu, jaunų, nes paskutiniai du buvo 25-28 metų filosofai. Gerai, kad nebuvo laiko diskusijoms – kiekvienas galėjo dar giliau įsisąmoninti ir suprasti mūsų tautos laisvės siekimo kovotojų tikrovę.

Vytauto Didžiojo universitetas

Trečioji visumos sesija įvyko penktadienį, lapkričio 24, ir nagrinėjo Vytauto Didžiojo universiteto atsteigimą. Pirmininkavo prof. J. Šmuikštys. Šioje sesijoje pranešimus padarė Gediminas Kostkevičius, Kauno politechnikos instituto dekanas, prof. Algirdas Čizas iš Vilniaus, filosofas Norbertas Vėlius iš Vilniaus, K. Skrupskelis iš South Carolina un-to, akademikas Jurgis Vilemas, einąs Vytauto Didžiojo unversiteto rektoriaus pareigas. Šios sesijos tikslas buvo pažvelgti, kokio tipo, kokio pobūdžio, kokios orientacijos aukštoji mokykla turėtų būti Kauno universitetas.

Vienas svarbiausių tikslų turėtų būti išmokyti žmones galvoti. Tam reikia persiorganizuoti į vakarietišką sistemą, bet tai nebūtinai amerikietišką.

Iškelta svarba, kad visame pasaulyje gyvenantieji mokslininkai galėtų jaustis šiame universitete kaip namie. Pabrėžtas dalyvavimas išeivijos mokslininkų, kurie galėtų lengviau apginti universiteto reikalus ir nepriklausomumą. Reikia visokiais būdais atsikratyti sovietų aukštųjų mokyklų modelio, kuris save smaugia ir žudo, o autokratija favorizuoja žemos kokybės diktatūrinius žmones. Valdžia nustato, kiek studentų priimti ir kur baigę eis. Pabrėžta, kad moderni aukštoji mokykla turi būti nepriklausoma nei politiškai, nei ideologiškai. Universitetas bus valstybinis. Buvo taip pat iškelta visa eilė represijų, kurias okupacinė sistema išvystė etniném kultūrom. Konkurencija nėra blogas dalykas ir nereikia bijoti, kad bus kelios aukštos mokyklos ar jų skyriai mažesnėse vietovėse. Lietuvai reikia tuojau gerai paruoštų specialistų ir reikia ieškoti būdų, kaip tai greitu laiku išspręsti. Reikia taip pat numatyti realų planą laisviems klausytojams ir laipsnių siekiantiems studentams.

Šio simpoziumo metu buvo išrinktas 41 narys į universiteto senatą iš išeivijos tarpo. Balsuoti turėjo teisę visi simpoziume pranešimus darę dalyviai. Akademinį senatą sudaro po lygiai narių iš Lietuvos ir iš išeivijos. Jo pagrindinis tikslas šiuo momentu: parengti statutą, išrinkti rektorių ir nustatyti veiklos gaires. Visi akademikai kviečiami įnešti savo dalį į akademinį Lietuvos atnaujinimą užtikrinti ryšį su Vakarų pasauliu.

(Bus daugiau)

Lietuvos menininkai Argentinoje

Vilniaus universiteto ansamblio dalis – Daiva Šeškauskaitė-Pelakauskienė, Laimutė Jonutytė-Lileikienė, Vytautas Abaris, Kastytis Mikiška, Arvydas Pacevičius ir vadovas Vidas Aleksandravičius – atliko labai gražią programą Buenos Aires mieste pakviesti Argentinos lietuvių organizacijų ir Spaudos tarybos. Tai pirmas toks pasirodymas, nusipelnęs gausių publikos ovacijų. Dainavo senas lietuviškas žemaičių, dzūkų ir šių laikų dainas, grodami skudučiais, birbynėm, kanklėmis, ragais, pianinu ir akordeonu. Svečiai pasirodė Mindaugo dr-jos, Susivienijimo ir Lietuvių centro salėse. Pastarosios organizacijos patalpose lapkričio 12 d. koncertas buvo pagrindinis. Dalyvavo virš 200 žmonių. Su ansambliečiais supažindino Silvija Ruplėnaitė ir Birutė Daratėnienė. Mezzo-sopranas Laimutė J. Lileikienė padainavo visą eilę lietuviškų ir tarptautinių kūrinių ir sužavėjo žiūrovus, atlikdama argentinišką tango "Caminito" – Kelelį. Visi ansambliečiai labai gerai pasiruošę puoselėja seną lietuvių folklorą, sukeldami entuziastingą publikos reagavimą. Dideli nuopelnai priklauso vadovui Vidui Aleksandravičiui, kuris savo intelektu, humoru ir pagaunančia simpatija vadovavo visai programai. Koncertui baigiantis pakvietė visus žiūrovus, "sujungti jūsų ir mūsų širdis šokyje ir dainoje" pačioje salėje. Ir taip ansambliečiai su Argentinos lietuviais kartu šoko, dainavo . . . ir verkė iš džiaugsmo. Atrodė, kad atgimstanti Lietuva jau čia pat, su mumis . . . Pabaigoje ALOS tarybos pirm. Julius Mičiudas jautriu žodžiu padėkojo ansambliečiams. Įteiktos dovanos ir sugiedotas Lietuvos himnas. "Tėviškės" dr-jos atstovas Algis Kusta atsisveikindamas padėkojo už ansambliečių globą ir įteikė J. Mičiudui tautinę juostą. Po koncerto ansambliečiai išvyko į Braziliją ir Urugvajų pasirodyti ten gyvenantiems tautiečiams.

Alarmis

Vilniaus universiteto ansambliečiai pas Buenos Aires miesto lietuvius. Iš kairės: LAIMUTĖ JONUTYTĖ-LILEIKIENĖ, VYTAUTAS ABARIS, KASTYTIS MIKIŠKA, ARVYDAS PACEVIČIUS, VIDAS ALEKSANDRAVIČIUS ir DAIVA ŠEŠKAUSKAITĖ-PELAKAUSKIENĖ

Muzikas STASYS GAILEVIČIUS su savo žmona HERTA GAILEVIČIENE. Jam š. m. lapkričio 28 d. sukako 85 m. amžiaus. Gimė 1904 m. lapkričio 28 d. Baigęs Kauno konservatoriją, tobulinosi Paryžiuje. Buvo Kauno valstybės teatre dramų muzikinės dalies vadovas ir operose akompaniatorius. Radiofono bendradarbis. 1944 m. pasitraukė į Vokietiją, 1951 m. atvyko į Montrealį, o 1953 m. persikėlė į Torontą. Ten turėjo muzikos studiją, suorganizavo "Varpo" chorą, kuriam vadovavo, jį išvystydamas į gana aukštą meninį lygį. "Varpas" aplankė visas didžiąsias Šiaurės Amerikos lietuvių kolonijas, kai kurias net po kelis kartus. Sukaktuvininkas yra parašęs visą eilę dainų, išspausdintų 1939 m. Kaune ir 1947 m. JAV

KLEMENSAS JŪRA

Ilgesys

Ilgesys — nematuojamas metais;
Ilgesys — nesumerkiantis bluosto,
Nepranykstantis skausmo verpetuos . . .
Nedžiovinantis drėgmę nuo skruosto!

Ilgesys — palydovas klajonių
Per užuoganas žemės plačias,
Kai apstumdo praeinant geri žmonės,
Akyse — vis gimtinė gryčia!

Mirga metai ir Dovinėm plaukia,
Saulėtekiai skęsta giliam Nemune . . .
Anie kloniai ataskamba, šaukia —
Okeanais atplukdo žinias!

Upeliukais čiurlena . . . lakštingalom suokia . . .
Vyturėliais čirena sapnuose . . .
Nenugrimsta akorduos, svetimose dainose . . .
Neužgožia melodijom jokiom . . .

Ilgesys — supa klystančią mintį skrajūnę,
Temsta akys . . . į žemę palinksta galva . . .
Nesugrįši gimtinėn! Nesugrįši — klajūne!
Ten, kur glaustų šilainė, mylimoji, sava!

Brazilija, Mongagua,
1989.XI.25

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Dail. Danguolės Stončiūtės-Kuolienės grafikos darbų parodą Los Angeles ir apylinkių lietuviams spalio 15 d. Šv. Kazimiero parapijos salėje surengė ateitininkai. Rengėjų vardu parodos atidaryme kalbėjo D. Polikaitienė, dail. D. Kuolienės kūrinius aptarė I. Raulinaitienė. Parodoje vyravo monotipijos ir kolografijos darbai, papildyti ofortais ir lino raižiniais. Dail. D. Kuolienė, dabar gyvenanti Los Angeles mieste, gimė 1952 m. balandžio 3 d. Čikagoje, grafiką studijavo Mundeleino kolegijoje ir Čikagos dailės institute. Plačiai reiškiasi ir visuomeninėje veikloje: mokytojauja Los Angeles lietuvių šeštadieninėje mokykloje, dirba su ateitininkais.

Dail. Dalia Kolbaitė, išvykstanti Europon, apžvalginę savo darbų parodą Čikagos ir apylinkių lietuviams rugsėjo 22 — spalio 8 d.d. surengė M. K. Čiurlionio galerijoje Jaunimo centre. Paroda buvo skirta Čikagoje 1972 m. kovo 26 d. mirusiam tėvui dail. Zenonui Kolbai, kuriam teko būti pirmuoju dukros mokytoju. Vėliau dail. D. Kolbaitė dailę studijavo įvairiose mokyklose bei universitetuose JAV ir Prancūzijoje. Apžvalginei parodai ji sutelkė apie 60 savo darbų, sukurtų trijų dešimtmečių laikotarpyje. Pirmą jų grupę sudarė paveikslai žmogaus temomis, antrą — abstraktai ir trečią — kolažai įvairiomis temomis. Pirmojoje grupėje buvo ir portretų, nuogų moters figūrų. Portretiniuose veidų bruožuose nesimatė žmogiškų problemų, stiprių charakterių. Abstraktuose vyravo nuo tikrovės formų nukrypusios spalvos ir linijos, atspindinčios įvairias nuotaikas.

Klivlando vyrų oktetas iš sėkmingų gastrolių Lietuvoje grįžo spalio 3 d. Koncertai buvo surengti Vilniuje, Kaune, Šiauliuose, Klaipėdoje, Panevėžyje ir Alytuje. Atskirai tenka minėti okteto giesmes Vilniaus arkikatedroje, kai ten Mišias atnašavo Vilniaus arkiv. Julijonas Steponavičius. Gaila, kad šios džiugios išvykos nesulaukė prieš tris dešimtmečius Klivlando lietuvių vyrų oktetą suorganizavęs Rytas Babickas, miręs 1987 m. sausio 5 d. Jį dabar yra pakeitęs Vilniaus konservatoriją 1985 m. baigęs pianistas Raimundas Kavaliauskas. Oktetas Klivlandan grįžo spalio 3 d., o spalio 7 d. jo narių laukė Lietuvos vyčių rengiamas koncertas Lietuvių namuose Filadelfijoje. Vienintelę problemą sudarė okteto sol. Irenos Grigaliūnaitės iš Lietuvos parsivežta sloga. Vadovui Raimundui Kavaliauskui teko atsisakyti jos dalyvavimo ir su ja okteto vyrų atliekamų dainų. Šiltas dainininkų sutikimas betgi liudija, kad Filadelfijos lietuviai suprato nenumatytus programos pakeitimus, atneštus taip pat nenumatytos lietuviškos slogos. Vyrų oktetas su sol. I. Grigaliūnaite koncertus yra numatęs Klivlande, Ročesteryje ir Bostone.

Lietuvių fotografų darbų parodą Čikagoje kasmet surengia Dr. Stasio Budrio lietuvių foto archyvas. Šiemetinė jau XVIII-ji paroda Jaunimo centro M. K. Čiurlionio galerijoje įvyko spalio 20-29 d.d. Fotografams buvo leista pasirinkti laisvą temą arba konkursinę, apimančią eksperimentines nuotraukas, atskleidžiančias patirtį optinėje ir cheminėje srityje. Parodon įsijungė 63 lietuviai fotomenininkai iš JAV, Kanados, Vokietijos, Vengrijos ir Lietuvos. Parodai buvo atrinktos 246 nuotraukos: 64 laisvos temos ir 182 konkursinės. Laisvos temos turėjo autorių vardus ir pavardes, konkursinės — tik numerius. Konkurso laimėtojus rinko parodos lankytojai, balsuodami už jiems labiausiai patikusias numeruotas nuotraukas. Parodos atidaryme kalbėjo Dr. Stasio Budrio lietuvių foto archyvo valdybos bei tarybos nariai Gilė Liubinskaitė, Algimantas Kezys, Juozas Daunoras ir dr. Milda Budrienė. Eksperimentinių nuotraukų konkurso laimėtojai buvo paskelbti penktadienio vakaronėje lapkričio 3 d. Jaunimo centro kavinėje. Pinigines premijas laimėjo: $150 — Antanas Binderis, $100 — Kazys Daugėla, $50 — Jeanne Krapauskienė. Jas įteikė Dr. Stasio Budrio lietuvių foto archyvo tarybos pirm. dr. Milda Budrienė, ižd. Juozas Daunoras ir konkurso vadovas Stasys Žilevičius. Sekančių metų parodos konkursinė tema bus šventės — religinės, tautinės, šeimyninės, susietos su tradicijomis ir minėjimais.

Poetui Vytautui Mačerniui (1920-1944) skirtą dokumentinį filmą "Aš pažinau karalių tavyje . . ." sukūrė rež. Henrikas Šablevičius su operatoriumi Kornelijumi Matuzevičiumi. Jiedu kviečia filmo žiūrovus aplankyti karo liepsnose tragiškai žuvusio V. Mačernio gimtąjį Šarnelės kaimą Žemaitijoje, pasigėrėti jo apdainuota gamta, pasiklausyti jį pažinojusių žmonių pasakojimo apie anksti mirusį poetą, jo santykius su draugais ir artimaisiais. Talentingąjį poetą V. Mačernį 1944 m. spalio 7 d. pakirto prie Žemaičių Kalvarijos priartėjusio fronto patrankos sviedinys.

Kun. Mykolas Dobrovolskis, Paberžės klebonas Kėdainių rajone, yra pasižymėjęs muziejininko bei etnografo darbais. Jo pastangų dėka klebonija, bažnyčia, šventorius ir kapinės tapo bažnytinės atributikos, istorinių relikvijų ir paprasčiausių buitinių rakandų muziejais. Šventoriuje gali išvysti girnapusę, ratlankį, vežimo ratą, kitų buities daiktų. Šalia bažnyčios stovinčiame svirne yra bene vienintelis Lietuvoje senųjų bažnytinių drabužių rinkinys. Klebonijos sienas puošia liaudies menui atstovaujančios saulutės, kurių kun. M. Dobrovolskis su savo pagalbininkais yra pasidaręs apie 25.000.

Lietuvių fotografų nuotraukų paroda, skirta fotografijos 150 metų sukakčiai ir Lietuvos fotomenininkų sąjungos dvidešimtmečiui, atidaryta Vilniuje lapkričio 14 d. Jon buvo įjungti Lietuvos bei išeivijos profesinių ir mėgėjų autorių fotodarbai. Pirmąją parodos dalį sudarė Lietuvos fotografams atstovaujančios nuotraukos, atspindinčios svarbiausius pastarųjų metų tautos gyvenimo įvykius. Antrojon dalin buvo įjungtos iš JAV, Kanados, Australijos, Brazilijos, Norvegijos ir V. Vokietijos atsiųstos išeivijos fotografų nuotraukos. Tarp jų buvo ir senų istorinių nuotraukų, susietų su lietuvių tautos žymiais žmonėmis, jų gyvenimu prieškariniėje Lietuvoje ir išeivijoje. Parodos atidaryme dalyvavo: skulptorius Antanas Mončys iš Paryžiaus, svečiai iš JAV — fotografai Manfredas Jasevičius, Kazimieras Daugėla, Vytautas Maželis ir Jonas Dovydėnas, rašytojo Liudo Dovydėno žmona Elena Dovydėnienė. Kilnojamą parodą surengė Lietuvos fotomenininkų sąjunga ir "Tėviškės" draugija. Iš Vilniaus ji perkeliama į Kauną, Šiaulius, Panevėžį ir Klaipėdą.

Išeivijos dramaturgo Algirdo Landsbergio pjesė "Penki stulpai turgaus aikštėje" pirmosios premjeros Lietuvoje susilaukė Kauno dramos teatre. Ją paruošė jaunasis rež. Vytautas Balsys, talkinamas dail. Sergejaus Bocullo ir kompozitoriaus Vidmanto Bartulio. Pagrindinius vaidmenis sukūrė aktoriai — Viktoras Valašinas, Petras Venslovas, Sakalas Uždavinys, Ramunė Skardžiūnaitė, Nijolė Narmontaitė. Pjesėje A. Landsbergis atskleidžia pokarinę partizanų kovą, kuri, pasak rež. V. Balsio, susieta su paskutinėmis rezistencijos dienomis, jos agonija Lietuvoje. Savo mintis rež. V. Balsys dėsto "Komjaunimo tiesos" paskelbtame pasikalbėjime su Laima Žemuliene. Skaitytojams jis pasakoja: "Pirmieji pjesės skaitymai pavasarį buvo labai nelengvi. Tokia neįprasta kalba iš pradžių atrodė it neišjudinamas luitas. Lesedrama, ir tiek. Be to, labai jaučiama, kad ji parašyta rašytojo išeivio. A. Landsbergis norėjo ne pačią kovą demonstruoti, o parodyti lietuvių tautos inteligentijos — kristalo — suskaldymą. Rezistencija ją suskaldė — brolis brolį užmušė. Juk ir tardytojo, apleidusio teisę ir tapusio sąmokslininku, bei partizanų vado, buvusio skulptoraus, konfliktas yra mokytojo ir mokinio konfliktas. Tardytojas kažkada rašė knygas, nūnai save išdavė, pasidavė naujai santvarkai; skulptorius tapo kovotoju. Kodėl taip atsitiko? Aš ir norėjau parodyti šituos sudužusius likimus. Visi personažai norėtų mylėt, gyvent taip, kaip jiems šioj žemėj skirta, tačiau šitoj politinėj situacijoj jie turi tapti žudikais. Todėl norėčiau sakyti, kad pjesė (ir spektaklis) ne vien apie rezistenciją — daugiau apie jos kainą. Žmogui, šeimai, tautai . . ." Imtis darbo rež. V. Balsį paskatino jo susidaryta išvada: "Šioje pjesėje istorinė tema — rezistencinė pokario kova Lietuvoje — nėra nuoga, joje daug apmąstymų, poezijos, filosofijos".

V. Kst.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:	
90-179 d. term. ind.	9½%
180-185 d. term. ind.	9¾%
1 metų term. indėlius	9¾%
2 metų term. indėlius	9½%
3 metų term. indėlius	9½%
1 metų GIC-met. palūk.	11 %
2 metų GIC-met. palūk.	10½%
3 metų GIC-met. palūk.	10½%
1 metų GIC-mėn. palūk.	9¾%
RRSP, RRIF ir OHOSP	8¾%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	11 %
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	10½%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	10½%
Taupomąją sąskaitą	8 %
Kasd. pal. taupymo sąsk.	9¼%
Kasd. pal.čekių sąsk.iki	5¾%

IMA UŽ:	
Asmenines paskolas nuo	13 %
Sutarties paskolas nuo	13 %
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	12¾%
2 metų	12½%
3 metų	12½%
Su keičiamu nuošimčiu	
1, 2 ir 3 metų	11½%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki $15,000 ir narių gyvybę iki $2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki $50,000 ir morgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI virš 43 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

STEPHAN'S FURS
2239 Bloor Street West. • 406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ
MARGIS DRUG STORE
JOHN V. MARGIS, Phm. B.
408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944
PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
PENSININKAMS 15% NUOLAIDA NUO VISKO (IŠSKYRUS CIGARETES)
NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTUVĄ (KOMPIUTERĮ)

TOTAL TRADES RENOVATING
151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario
* atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių
* įrengiu aliuminiaus gaminius — lauko sienas, langus, duris, veidrodžius
* atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūsių, padidinu namus, verandas
Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

AUTOMOTIVE FIBER
AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS
Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.
Savininkas – RIČARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD, Etobicoke, Ont. M8W 3R3 **Telefonas 252-8863**

T. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS
1814 Berkel Rd., Mississauga L4X 1M7
Telefonas: 625-0707 *Savininkas – Tom Thompson*

Kokia jūsų namo vertė?

Skambinkite dar šiandien dėl nemokamo jūsų namo įkainojimo.
ANTANAS GENYS
an independent member broker
RE/MAX professionals inc. Realtor
1 east mall crescent, etobicoke, ontario M9B 6G8
232-9000 res: 231-2839

Greitas ir tikslus *patarnavimas!*
DRAUDA
gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos
Juozas Eimis Ramas
Tel. 231-5641, namų 766-5857
Allstate 5233 Dundas St. W. (arti Kipling) Islington, Ontario M9B 1A6
Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

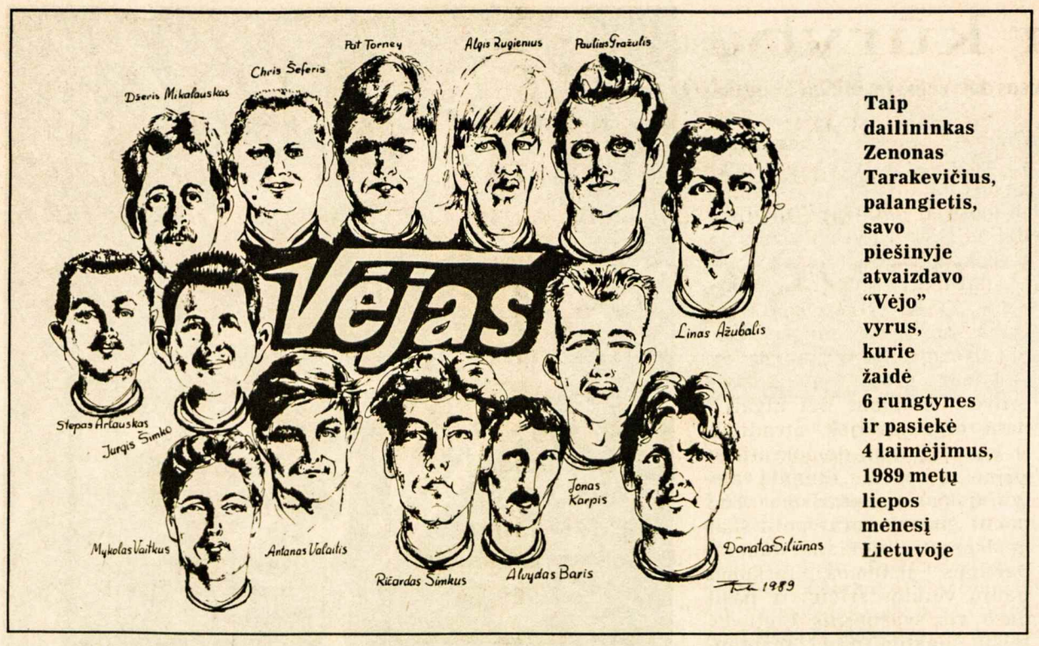

Taip dailininkas Zenonas Tarakevičius, palangietis, savo piešinyje atvaizdavo "Vėjo" vyrus, kurie žaidė 6 rungtynes ir pasiekė 4 laimėjimus, 1989 metų liepos mėnesį Lietuvoje

T.V.

SPORTAS

Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS,
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5,
telefonas (416) 766-5367

Šarūnas Marčiulionis NBA lygoje

1989 lapkričio 5 d. laidoje "The New York Times Magazine" per 6 puslapius pristato Lietuvos krepšininką Šarūną Marčiulionį, jau žaidžiantį Amerikos NBA lygoje.

Straipsnyje plačiai aprašoma, kaip Marčiulioniui pasisekė palaužti Maskvos "Sovintersport" kontrolę ir pirmam Sov. Sąjungos piliečiui pasirašyti sutartį su NBA lyga 3.8 mil. dolerių; trejų metų sutartis įpareigoja Marčiulionį žaisti Kalifornijos Golden State "Warriors" krepšinio komandoje.

Don Nelson, "Warriors" treneris (coach) tikisi, kad jau ir pirmaisiais metais Marčiulionis bus naudingas komandai. Džiaugiasi jis puikiu Marčiulionio kūno sudėjimu: 193 cm (6'-5") ir 98 kg (208 lbs). Šarūnas pasižymi geru sviedinio perdavimu ir yra geras kairiarankis metikas. Jis gali užimti vadovaujančio gyniko poziciją ("point guard") arba gali žaisti gyniku ("shooting guard"). Agresyvumas – kovojant dėl "nevaldomo sviedinio", nebijojimas fizinio kontakto ir "greitos rankos" – taipogi džiugina trenerį.

Don Nelson teigimu, Marčiulionio silpnoji pusė yra gynimas – iš dalies tai yra nesusipažinimas su NBA komandų sistema. Nepripratus prie NBA taisyklių, atsiranda ir eilė baudų.

Šarūno anglų kalba dar ribota. Rimas Kalvaitis, komandos vertėjas, treniruočių metu pagelbsti jam aikštėje. Komandos treneris, Don Nelson, kartą pareiškė: "Aš mieliau treniruoju asemnį, mokantį krepšinį, ne anglų kalbą, – kalbantį angliškai, bet nesuprantantį krepšinio."

Pirmos generacijos imigrantai dirba sunkiau ir skundžiasi mažiau – tą ypatybę gerai žino jo treneris, o Marčiulionio norą laimėti Don Nelson ypatingai vertina.

Marčiulionio charakterį užgrūdino pertekliais nepasižymėjusi jaunystė, sunkus darbas krepšinio aikštėje bei Vilniaus universitete žurnalistikos studijos. Marčiulionis gimė ir augo Kaune. Jo motina buvo mokytoja, o tėvas inžinierius. Jau priešmokykliniame amžiuje jį vadino "gyvuoju sidabru" – nenuostabu, kad jis greitai pasižymėjo sporte. Teniso pamokų jis neturėjo, tačiau tapo Lietuvos prieauglio klasės čempionu, 7, 8 ir 9 m. amžiaus. Gimnazijoje, pastebėjus Marčiulionio talentą krepšinio aikštėje, jis perkeliamas į specialią sporto mokyklą. Visos Sov. Sąjungos gimnazijų krepšinio lygoje jo komanda laimi pirmą vietą.

Vėliau jis keliasi į Vilnių studijuoti žurnalistiką. Čia jis kviečiamas žaisti "Statyboje". Pagarsėjus krepšinio aikštėse, susidomi juo ir Kaunas ("Žalgiris"), tačiau Šarūnas lieka... ištikimas komandai, kurioje jis išmoko žaisti – "Statybai".

1982 ir 83 m. Marčiulionis atstovavo Sov. Sąjungos jaunių rinktinei,

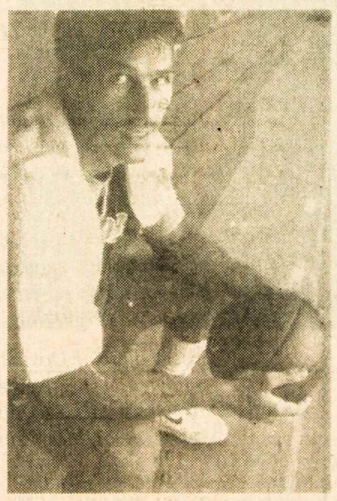

ŠARŪNAS MARČIULIONIS

tačiau valstybinės komandos sąraše jis liko "pirmu atsarginiu" – 13-tuoju sąjungos žaidėju. Marčiulionis jautėsi neįvertintas, tačiau nekrito į desperaciją. Jis pasirinko 13-tą numerį "Statybos" uniformai ir neatsiskyrė su juo ir NBA lygoje.

1987 m. A. Gomelskiui sugrįžus į Sov. Sąjungos vyriausio trenerio pareigas, Š. Marčiulionis pakliūva į rinktinės pirmąjį penketuką. Europos krepšinio pirmenybėse Šarūnas tampa "Žvaigžde". Lietuvoje tada jau atsiranda ir "Lada" automobilis, dviejų miegamųjų butas bei nedidelis vasarnamis.

1988 m. Seoulo olimpiadoje sovietai netikėtai laimi prieš amerikiečius krepšininkus 82:76. Marčiulionis teigia, kad A. Gomelskio nuolatinis drąsinimas nebijoti amerikiečių nulėmė pergalę. Rungtynėse prieš amerikiečius trys lietuviai buvo pradedančio penketuko žaidėjai. Marčiulionis vadovavo žaidimui ir pelnė 18 taškų. Amerikiečiai pastebėjo, kad Šarūnas savo judesiais aikštėje buvo jau "pilnai užbaigtas žaidėjas".

Atlanta "Hawks" ir Golden State "Warriors" vėl susidomėjo juo. Po aukso medalio įteikimo – sekančią dieną, Marčiulionis pasirašė 250,000 dolerių metinę sutartį su Atlanta. Suabejojus, ar jam bus leidžiama žaisti Amerikoje, sutartis nepristatoma NBA raštinei.

Golden State nenurimsta. Donnie Nelson, "Warriors" trenerio sūnus, dirbantis "skautu" jų organizacijoje, ieško naujų kelių, aplenkiančių Maskvą. Matydamas tautinį užsidegimą Lietuvoje ir politinius pasikeitimus Sov. Sąjungoje, jis net penkis kartus keliauja į Vilnių. Čia jis tariasi su vadovaujančiais sporte ir prieina prie pagrindinių valdžios pareigūnų Lietuvoje.

27metų Nelson nestokoja diplomatinio sugebėjimo ir Maskvoje. 1989 liepos 20 d. spaudos konferencijoje Maskvoje, suorganizuotoje pasaulio šachmatų čempiono Kasparovo, Nelson puola "Sovintersport" organizaciją, kontroliuojančią sovietų atletų sutartis ir pinigus. Jis reikalauja asmeninės teisės atletui pasirašyti sutartį. Kasparovui pasiūlius kompromisą, žadantį dalį atleto pinigų sovietų vaikų fondui, "Sovintersport" nusileidžia.

Tą pačią dieną Šarūnas Marčiulionis pasirašo pilnai garantuotą 3.8 mil. dolerių sutartį. Jo agentas Marc Fleisher pareiškia, kad Marčiulionis kontroliuoja "didžiąją šios sumos dalį."

Šiandien Šarūnas su žmona Inga ir 2 metų dukryte Krista gyvena Kalifornijoje, Alamedoje Oaklando priemiestyje. Erdviame name yra 3 spalvotos televizijos, įvairiausia elektroniška aparatūra ir šalia namo stovi Mercedes – Benz automobilis.

Juozas Balsys

Mieli pasaulio lietuviai

Savarankiška Lietuvos savigynos imtynių federacija norėtų užmegzti sportinius ryšius su tautiečiais, besidominčiais imtynių sportu: savigynos (SAMBO), klasikinėmis (greco-roman), laisvosiomis (freestyle), dziudo, karatė, kendo, aikido, taekvondo, ušu, sumo, konfu ir kt. imtynėmis.

Federacijos tikslas – suburti visus pasaulio lietuvius, imtynių sporto gerbėjus, entuziastus, veteranus, sportininkus ir organizatorius.

Prezidentas **P. Eigminas**
Adresas: Universiteto 3, Vilnius 232734, Lithuania

"Vėjas" Niujorke

Šiaurės Amerikos lietuvių krepšinio rinktinė "Vėjas" 1989 lapkričio 18 ir 19 d.d. žaidė draugiškas rungtynes prieš Staten Island – Wagner kolegiją ir sekančią dieną prieš Niujorko Fordham universitetą. Prieš Wagner kolegijos rinktinę smarkiai pralaimėjo, net 101:73 (34:51), tačiau prieš stiprią Fordham u-to komandą laimėjo 97:84 (40:46).

"Vėjo" komandoje pirmą kartą žaidė detroitietis, "Kovo" žaidėjas Antanas Racka. Jis 21 metų amžiaus ir puikus tritaškių metėjas. Per abi rungtynes iš 10 mėginimų – 7 buvo įmesti. Rungtynėse prieš Fordham u-tą žaidė ir "Vėjo" centras Jonas Karpis. Jis kaip tik su Vilniaus "Statyba" tuo metu viešėjo Niujorke, po baigtų draugiškų varžybų JAV-se. "Vėjuje" žaidė ir kitas "Statybos" žaidėjas, svečias 18-metis Artūras Karnišovas. Jis norėtų žaisti "Vėjo" komandoje, o galimybės yra, nes vienas Amerikos universitetas siūlo jam stipendiją ir vietą jų komandoje. Karnišovui persikėlus į JAV, "Vėjui" būtų galimybė jį turėti savo gretose.

Prieš Fordham u-tą "Vėjui" taškus pelnė: J. Karpis 29, R. Šimkus 15, A. Racka 15, M. Waitkus 10, A. Karnišovas 10, G. Shimko 9, P. Gražulis 4, C. Schaefer 3 ir G. Mikalauskas 2. Komandą lydėjo "Vėjo" steigėjas Rimas Miečius.

Skautų veikla

• "Šatrijos" tunto draugovių sueigos vyksta reguliariai. Draugininkės yra sekančios sesės: paukštytčių – Aurelija Karasiejūtė tel. 279-9079; skaučių – Daiva Grybaitė – tel. 532-7284; prityrusių skaučių – Judita Raškauskaitė tel. 897-0068; vyr. skaučių – Ina Balsytė tel. 485-1488; jūrų skaučių – Vida Šernaitė tel. 823-4619. Skautininkių draugovė, kuriai vadovauja ps. Valentina Grybienė tel. 532-7284, globoja tuntą šiais metais. Tuntas yra rajono vadeivės ps. fil. Dalios Barzdžiūtės žinioje tel. 661-0342. **DB**

OVERSEAS VIDEO TAPE
Pakeičiame 3 val. video juostas iš vienos sistemos į kitą tik už $45. Darbas garantuotas. NTSC, PAL, SECAM, Europos, Azijos, Afrikos ir Australijos sistemas į kanadišką ir atvirkščiai. 8 ir 16 mm filmas ir skaidres pakeičiame į video.
KODĖL MOKĖTI DAUGIAU? Skambinkite tel. 244-1822.

Siunčiame ir parduodame 220 voltų/50 H_2
elektrinius reikmenis
įskaitant ir "Camcorders", "VCR" bei "TV" vartojimui Europoje–Lietuvoje
Universal Overseas Services
1960 Ellesmere Rd. Unit 6
Scarborough, Ont. M1H 2V9
Tel. (416) 438-7500

Sąžiningas, konfidencialus patarnavimas
Parduodant, perkant ar tik norint informacijų apie nekilnojamas nuosavybes prašom man paskambinti
Justinas Raškauskas
allan BROWN
624-6336 namų 897-0068
ALLAN BROWN REAL ESTATE (Ont.) LTD., REALTOR
Toronto & Mississauga Real Estate Board
4078 Dixie Rd., Mississauga, Ont. L4W 1M4

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:	
9½% už 90 dienų term.indėlius	
9¾% už 6 mėn.term.indėlius	
9¾% už 1 m. term. indėlius	
9½% už 2 m. term. indėlius	
9½% už 3 m. term. indėlius	
9¾% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
11 % už 1 m. GIC invest. pažym.	
10½% už 2 m. GIC invest. pažym.	
10½% už 3 m. GIC invest. pažym.	
8¾% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	
11 % už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
10½% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
10½% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
8¾% už namų planą - OHOSP (variable rate)	
8 % už taupymo sąskaitą	
9¼% kasd. pal. sąsk. virš 10.000	
6½% už kasd. pal. čekių sąsk.	

IMA:	
už asmenines paskolas nuo	13 %
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	12¾%
2 metų	12½%
3 metų	12½%
(fixed rate)	
su keičiamu nuošimčiu 1, 2 ar 3 metų	11½%
(variable rate)	

Asmenines paskolas duodame iki $65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

AKTYVAI virš 74 milijonų dolerių

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $15,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų

BŪSTINĖ: Lietuvių namai —
1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.
121 Willowdale Ave., Suite 106, Willowdale, Ont. M2N 6A3.
Telefonai: 225-5699 arba 489-1543
Nekilnojamo turto įstaiga, tarnaujanti tautiečiams nuo 1951 metų. Lietuviams nuolaida namo pardavimo atveju.
Alfonsas Garbenis, sn. (tėvas) ir
Alfonsas Garbenis, jn. (sūnus) – **savininkai**
Namų įkainojimo skyrius
HURONIA YORK APPRAISAL CORPORATION
1211 Gorham St., Units 1&2, Newmarket, Ont. L3Y 7V1.
Telefonas (Toronto linijos)
(416) 773-6480, (416) 773-3779
ALFONSAS W. GARBENIS, jn., B. Econ. CRA, SRA, kvalifikuotas įkainotojas nuosavybių – mortgičių, palikimų, investacijų, (V. Day Capital Gains) ir patarėjas kituose nekilnojamo turto reikaluose.

KINGSWAY NATIONAL
REAL ESTATE LTD., REALTOR
1614 Bloor St. W., Toronto, M6P 1A7 (Arti Toronto Lietuvių namų)
PERKANT – PARDUODANT NAMĄ AR KOKIĄ NEKILNOJAMĄ NUOSAVYBĘ, VISADA JUMS SĄŽININGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS
STASYS JOKUBAITIS.
Nemokamas namo įkainojimas.
Telefonai 535-2331 arba 537-2869

RE/MAX renown realty ltd., realtor an independent member broker
daiva t. dalinda, B.A.
associate broker
4887 dundas street west
islington, ontario M9A 1B2
res: 766-2897
232-2322
DEŠIMTIES METŲ PATYRIMAS
NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

Century 21 OFFORD REALTY LTD.
Member Broker
1531 Mosley St., Site 311, Box 79, Wasaga Beach, Ont. L0L 2P0
Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaitytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. (705) 429-2121, namų tel. (705) 429-6428.

MARIUS E. RUSINAS, *turįs aštuonerių metų patyrimą, patarnauja visose pensijų srityse:*
- RRSP – nuo 1 iki 10 metų garantuoti pažymėjimai
- RRIF pensijų fondas
- metinė renta (Annuities) – nuo 5 iki 20 metų išmokos abiem (vyrui ir žmonai) arba vienam (kitam mirus)
- įvairūs fondai (Segregated Funds) – gyvybės, sveikatos, grupinė drauda
- atstovauja visom gyvybės draudos bendrovėm
- klientų patogumui, susitarus, atvažiuoja į namus

Canada Life Assurance Company
390 Bay St. nr. 600, Toronto M5H 2Y2
Darbo (416) 868-0922, namų (416) 848-0320

TORONTO ONT

Vietoj kalėdinių sveikinimų atvirukais įsirašė į bendrą sveikinimą ir paaukojo "Tėviškės žiburiams": $100 — Sofija ir Stasys Rakščiai, Fruitland, Ont.; $50 — Marija Gečienė, Filomena Kupčiūnienė; $34 — Monika Jasionytė; $30 — Delfina Zulonienė, A. ir J. Ašmenavičiai, Hamilton, Ont., Alvina ir Vladas Ramanauskai; $25 — Birutė ir Zigas Romeikos, Irena ir Steponas Varankos, Algis ir Pajauta Kaziliai, Colgan, Ont., Liucija Skripkutė, Hamilton, Ont., Bronė Žiobienė, Liuda ir Alfredas Stulginskai, S. A. Sakai, O. L. Rimkai, Joana ir Vladas Plečkaičiai; Jeronimas, Ramutė, Aušra ir Ramunė Pleiniai, Hamilton, Ont.; $24 — Olga ir Mykolas Krivickai, Oakville, Ont., dr. Aleksas ir Aldona Valadkos; $20 — Stasė ir Mečys Bušinskai, A. ir G. Stankai, Antanina Mikšienė, Hamilton, Ont., Jonas ir Marytė Gimžauskai, Hamilton, Ont., Genovaitė Kudžmaitė ir Ona-Vincenta Kudžmienė, Hamilton, Ont., Ona Savickienė, Hamilton, Ont., Irena ir Povilas Girniai, Hamilton, Ont., Monika ir Juozas Rimkai, Vittoria, Ont., Anelė ir Kazys Pajaujai, Benas ir Vera Cvirkos, Simcoe, Ont., A. O. Biveiniai, Cambridge, Ont., Ada ir Valius Poškaičiai, Joana ir Juozas Rovai, Juozas Prišas, Antanas Besalykas, Audronė ir Antanas Kazanavičiai, Liudvika ir Vaclovas Morkūnai; $15 — Vincas Sinkevičius, Elena ir Kazys Gudinskai, Hamilton, Ont., Augustinas Senkus, A. Žilėnas, Vytautas ir Irena Pečiuliai su šeima, Genovaitė ir Antanas Sprainaičiai, Stasys, Marija ir Dana Jokubaičiai, Edita Miliauskienė, Ona Jakimavičienė; $11 — Aldona ir Petras Dranginiai; $10 — Klara ir Mečys Andruškevičiai, Antanas Aulinskas, Elena ir Petras Bersėnai, Balys ir Ada Arūnai, Elzbieta Kazickienė, Hamilton, Ont., L. ir A. Andruliai, V. Matulaitis, J. J. Pilipavičiai, Rima ir Pat, A. Rakauskas, A. Ledienė, Monika Povilaitienė, Konstancija ir Jonas Rugiai, Bolius Trukanavičius, Ona Urnavičienė, E. Girėnienė; $8 — Gintautas ir Genė Venskaičiai; $5 — Petras ir Izabelė Baronai, St. Catharines, Ont., Jonas Mažeika.

* * *

$50 – Leonas ir Eugenija Klevai, Hamilton, Ont.; $40 – Alfonsas Marcis, dukros Milda ir Della, Vladas ir Agata Karaliai, Welland, Ont., Albina Štuopienė; $35 – Jonas ir Zita Didžbaliai; $30 – Adelė ir Jonas Baronaičiai, Vincas ir Erika Sakavičiai, Hamilton, Ont., Irena ir Jonas Nacevičiai, Irena ir Vincas Ignaičiai, Birutė ir Bronius Tamošiūnai; $25 – Irena ir Viktoras Priščepionkos, Ottawa, Ont., Prima, Bronius ir Alvydas Sapliai, Matilda ir Augustinas Kuolai, Oakville, Ont., Onutė ir Leonas Radzevičiai, Oakville, Ont., Marija ir Jurgis Astrauskai, Marytė ir Vacys Vaitkai, Wasaga Beach, Ont., Stefanija Domeikienė, Hamilton, Ont., Ernestas Lengnikas, Hamilton, Ont., Janė ir Stasys Paketurai, West Lorne, Ont., E. G. Kuchalskiai, Danutė ir Vitas Kekiai, West Lorne, Ont., Zigmas ir Ona Girdauskai, Joana Valiukienė, Elena ir Bronius Kišonai, A. ir T. Sekoniai, St. Petersburg, FL., Julė ir Pranas Barakauskai, Toronto, Ont.; $24 – Birutė ir Kazimieras Čepaičiai, Loreta ir Vincas Rutkauskai, Keswick, Ont., M. J. Zažeckai, Cambridge, Ont., Vladas Žemaitis, Antanas ir Monika Bumbuliai; $20 – Eleonora ir Leonas Rudaičiai, Eleonora ir Vincas Andrulioniai, Rodney, Ont., G. B. Trinkų šeima, Ona Dementavičienė, J. Šeperys, Marija ir Pranas Šiūliai, Hamilton, Ont., Pranas ir Magdalena Krilavičiai, Keswick, Ont., J. Vaskela, Bronė ir Jonas Stankaičiai, Vincas ir Juozas Kėžinaičiai, Hamilton, Ont., Aldona ir Viktoras Kryžanauskai, Collingwood, Ont., Nina Balčiūnienė, Jadvyga ir Adolfas Vanagai, Jadvyga Ignatavičienė, Vitas Jakubaitis, West Lorne, Ont., Antanas ir Stasė Zimnickai, Halina ir Vladas Gumauskai, Inglewood, Ont., Rybių šeima, Hamilton, Ont., M. P. Pranaičiai, Aldona Zarembaitė, Mykolas Urpšys, Welland, Ont., Biržtonų šeima ir mamytė, Stayner, Ont., Stasė ir Aleksandras Kalūzos, Elena Draudvilienė, Ona ir Jonas Kirvaičiai, Margarita ir Justas Zubrickai, Pranas Čečys, Olga ir Jonas Statkevičiai, Rodney, Ont.; $19 – Anelė ir Jonas Puteriai; $18 – Julija ir Vladas Gerai; $15 – Adelė, Audra ir Vainius Dobiai, Marija Matusevičienė, E. Vindašienė ir dukra Virginija, Delhi, Ont., Vilma ir Kazys Gapučiai, Veronika Aleknevičienė, Liuda ir Zigmas Mockai, Rodney, Ont., Bronė ir Ignas Jonynai, Onutė ir Vincas Naruševičiai, West Lorne, Ont., Stefa Meškauskienė, K. B. Žutautai ir sūnūs, Vida, Feliksas Mockai ir šeima, Aldona ir Vladas Vaitoniai, Aniceta Aperavičienė; $14 – M. ir A. Danieliai, P. L. Jurėnai ir šeima, Stasė ir Jonas Naruševičiai, Montreal, Que., Elena ir Jonas Dalmontai, Montreal, Que., Sofija ir Juozas Skučai, Montreal, Que., J. ir P. Sičiūnai; $10 – Rita Rudaitytė, Elena ir Stasys Kuzmickai, Petras ir Teklė Kareckai su šeima, Hamilton, Ont., Eleonora ir Antanas Šiškai, Fort Erie, Ont., Vytautas Montvilas, J. Liutkienė, Jonas, Ona Ažubaliai ir sūnūs, Vytautas, Ona Marcinkevičiai ir šeima, Petras ir Ona Derliūnai, Steponas ir Elenutė Pusvaškiai, Marija ir Jonas-Bronius Žėkai, Izabelė Ambrasienė, Montreal, Que., Juzė ir Kęstas Žuliai, Teodora Varneckienė, M. S. Bočkai, Collingwood, Ont., T. J. Kiškūnai ir Rasa, Regina Klemkienė, Elena ir Vytautas Krikščiūnai, Wasaga Beach, Ont.; $5 – Brigita ir Vytautas Morkūnai, Hamilton, Ont., A. S. Škėmos, E. R. Namikai; $4 – Jonas Araminas, Montreal, Que., P. Žibūnas.

Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas "TŽ" paskyrė $1,000 auką.

A. a. Zelmos Stasiulienės atminimui Vacys ir Danutė Jakovickai "Tėviškės žiburiams" aukojo $25.

A. a. Elenos Dambrauskienės atminimui Stasys ir Vanda Vaitkai "Tėviškės žiburiams" aukojo $10.

A. a. Elenos Dambrauskienės atminimui Sofija Martinaitienė "Tėviškės žiburiams" aukojo $5.

• Supažindinkite savo draugus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS" – atsiųskite dar jų neskaitančių adresus. Jie gaus keletą numerių nemokamai.

Pasaulinės klasės Kauno pramoginių šokių grupė **"SŪKURYS",**

vadovaujama gydytojų ***JŪRATĖS*** *ir* ***ČESLOVO NORVAIŠŲ,*** *daugelio tarptautinių šokių konkursų laureatų, lankysis* ***TORONTE.***

TRYS ŠOKIŲ VAKARAI

bus surengti

Sausio 7, sekmadienį, 4 v.p.p., Anapilio salėje, 2185 Stavebank Rd., Mississaugoje.

Sausio 12, penktadienį, 7 v.v., Prisikėlimo parapijos salėje, 999 College St., Toronte.

Sausio 14, sekmadienį, 4 v.p.p., Lietuvių namuose, 1573 Bloor St. W., Toronte.

Bilietų kaina: $12, vaikams nuo 5-12 metų – $5. Vietos numeruotos. Kviečiame įsigyti bilietus iš anksto, skambinant – Aldonai tel. **532-3311** arba tel. **(416) 769-2500.** *Vakaro metu žiūrovams bus proga pašokti, laimėti premijas už geriausią šokį, įsigyti suvenyrų. Veiks bufetas.*

Kviečiame remti atvykusį jaunimą iš Lietuvos ir visus dalyvauti šiuose vakaruose ***Rengėjai***

Naujas leidinys

Jau išėjo iš spaudos Sibiro tremtinės *Antaninos Garmutės* dokumentinių apybraižų rinkinys *"Ąžuolų randai"*. Tai pačios autorės ir daugelio kitų pergyvenimai Sibiro tremtyje, iliustruoti atitinkamomis nuotraukomis. Išleido "Tėviškės žiburiai". Kaina – $6.00. Leidinys gaunamas "TŽ" administracijoje ir lietuvių spaudos kioskuose. Užsisakantieji paštu prašomi pridėti vieną dolerį persiuntimo išlaidoms. Šis leidinys – gera dovana švenčių proga.

Sąjūdžio dvisavaitinį laikraštį "Mažoji Lietuva", leidžiamą Klaipėdoje, galima prenumeruoti. Metinė prenumerata oro paštu — $30. Laikraštis aiškiai pasisako už Lietuvos nepriklausomybę ir prieš rusinimą, ypač gali dominti iš Klaipėdos krašto kilusius tautiečius. Redaktorius — Gintaras Tomkus. Dėl prenumeratos kreiptis pas R. Mačuiką, 345 Limeridge Rd. W., Unit P-3, Hamilton, Ont. L9C 7C9. Tel. (416) 385-3453.

Toronto vyrų choras "Aras" gruodžio 3 d. sėkmingai koncertavo Los Angeles lietuviams. Pirmoji repeticija 1990 metais bus sausio 16 d. Sekantis pasirodymas medžiotojų ir žūklautojų baliuje Hamiltone — sausio 27 d.

Vasario 16 gimnazijai aukojo: $200 – A. Kantvydas, P. Balsys iš Toronto; $100 – KLB Sault Ste. Marie apylinkės valdyba, E. Senkuvienė iš Toronto; $50 – Vyt. Skaržinskas iš Sault Ste. Marie. Dėkojame aukojusiems ir laukiame daugiau aukų. Aukas galima siųsti KLB krašto valdybai adresu: 1011 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 arba per esamas Vasario 16 gimnazijos sąskaitas – "Paramoj" nr. 3690, Prisikėlimo par. kred. kooperatyve nr. 1385771. Paaukojęe $20 ar daugiau, gauna kvitus atleidimui nuo pajamų mokesčio.

L. Tamošauskas,
KLB švietimo k-jos narys

Aušra, 18 metų, studijuoja Kauno ekonomikos technikume, ruošiasi kompiuterių specialybei, domisi muzika, kitais kraštais. Nori susirasti draugų Kanadoje. Rašyti lietuvių ar anglų kalba šiuo adresu: Automobilistų 27-2, Kaunas 233043, Lithuania, USSR.

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

The Lougheed & Barnard Funeral Home

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Posūkis į demokratiją

(Atkelta iš 1-mo psl.)

ventojų nuošimtį, jau nuo pat pradžios, kai Gorbačiovas paskelbęs "viešumą", stipriai pasireiškusi kaip savitą kelią pasirenkanti tauta. Šių metų pradžioje Lietuvos Aukščiausioji taryba pareiškusi, kad būsiąs vetuojamas bet koks sąjunginis potvarkis ar įstatas, jei jis kenksiąs respublikos interesams. Maskva iš savo pusės labai atidžiai stebėjusi tautines apraiškas Lietuvoje ir tyrinėjusi, kiek Sąjūdžio veikla sutampanti su partijos tikslais. Komunistų partijos narių neklusnumas galįs turėti pasekmių, įskaitant ir darbo praradimą, baigia savo apžvalgą Jeff Sallot.

Reagavimas?

Kokia Maskvos reakcija bebūtų, Lietuvos konkretūs poslinkiai tautą veda demokratijos linkme. Susitelkę siekiai visų lietuvių širdyse ir mąstysenoje virsta darbais, įsirikiuojančiais ilgoje mūsų tautos kovų ir laimėjimų istorijoje. **Snk.**

Kelionių biurui Travel Corporation ***AUDRA*** ***reikalinga darbuotoja-as,***

mokanti-is lietuvių ir anglų kalbas. Pageidautina su kelionių mokyklos baigimo diplomu. Kreiptis tel. **(416) 769-2500** arba siųsti pareiškimus adresu: **2100 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6S 1M7.**

"Tėviškės žiburių" spaustuvei reikalinga **RINKĖJA ARBA RINKĖJAS**

Lengva išmokti rašantiems paprasta mašinėle.
Kreiptis į spaustuvės vedėją Vytautą Balčiūną
tel. (416) 275-4672

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS, *B.Sc., LL.B.*
2 Jane St., Suite 500 — Telefonai:
Bloor ir Jane gatvių kampas — įstaigos (416)**762-7393**
Toronto, Ontario M6S 4W3 — namų **233-0303**

Advokatas
VIKTORAS E. RUDINSKAS
B.C.L., LLB., M.B.A., M. Eng.
15 John St., Suite 2 — **Tel. 240-0594**
Weston, Ontario M9N 1J2 — **Fax. 248-5922**

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS *B.A. M.L.S. LL.B.*
perėmė a.a.advokato **Algio Puterio**
bylas ir testamentus
3425 Dundas St. W., Suite 200 — Telefonas
prie Windermere Ave. — įstaigos (416) **763-3362**
Toronto, Ontario M6S 2S4

Century 21 — MLS — REALTOR
G. KELLEHER REAL ESTATE LTD.
Susan Jurėnienė
Profesionali pirkimo ir pardavimo atstovė mielai jums patarnaus Toronto, Mississaugos, Oakvillės apylinkėse.

Verslo — (24 v.) tel. 279-6338 — **Namų — 542-1708**

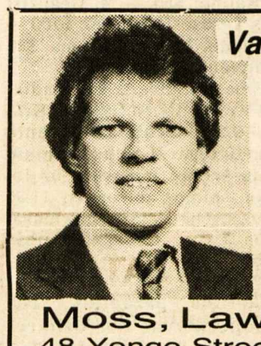
Vaidotas Jonynas, *M.B.A., C.F.A.*
Telefonas (416) 864-2734
- **Turi daugiau kaip 10 metų patyrimo investacijų srityje**
- **Aukso kasyklų analizuotojas**
- **Asmeniškai pataria apie "T-Bills", "Canada Savings Bonds", RRSPs, "Mutual funds"**
- **Sąžiningai patarnauja lietuviškai arba angliškai**

Moss, Lawson & Co. Limited
48 Yonge Street, Toronto, Ont. M5E 1G7

RE/MAX
west realty inc., realtor
an independent member broker
Juozas (Joseph) **Norkus**
namų pirkimo ir pardavimo atstovas
patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas
Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.

1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3
769-1616

Century 21
DRESHER Ltd.
Real Estate Member Broker
FAX 233-0285 — Tel. 233-3334
3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8
Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse.
Kreipkitės į Valterį Drešerį. *Kiekviena įstaiga tvarkosi atskirai.*
Didžiausia pirkimo ir pardavimo organizacija pasaulyje.

DRESHER INSURANCE BROKERS
Fax 233-0285 - Tel. 231-2661
3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja – V. DREŠERIS ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 10 v.r. – 7 v.v., šeštadieniais – 10 v.r. – 2 v.p.p.
Narys "Better Bussiness" biuro

Patarnavimas — greitas ir tikslus!
V. Dauginis – telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ*
DRAUDA — INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

SHERLOCK HOMES REAL ESTATE INC. REALTOR

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informacijų, prašau man paskambinti.
Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.
Lina Kuliavienė tel. 534-7788
431 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario

HALLING ELECTRICAL
(Estonian)
Gyvenamiems namams ir komerciniams pastatams.
- elektros išvedžiojimas
- elektros vielų atnaujinimas
- elektrinis šildymas
- vėdinimo įrengimas
- geras darbo atlikimas

Tel. 762-9190 LIC E 1044

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954
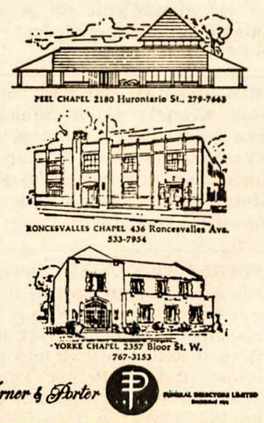
PEEL CHAPEL 2180 Hurontario St., 279-7663
RONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954
YORKE CHAPEL 2357 Bloor St. W. 767-3153
Turner & Porter — FUNERAL DIRECTORS LIMITED

FIRCHUK TEXTILES LTD.
610 Queen Street West, Toronto, Ontario M6J 1E3
Tel. (416) 364-5036
Turime šių firmų prekes: Sharp, Panasonic, Hitachi, Sanyo, Toshiba, Sony, JVC, AIWA, Akai, National.
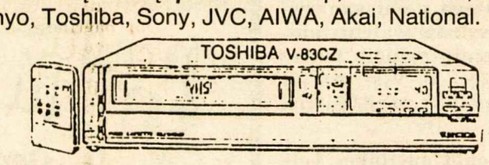

Mes suprantame jus ir jūsų giminių Lietuvoje reikalavimus.
Mes turime didelį pasirinkimą stereo ir video magnetofonų, video kamerų, sintezatorių, kalkuliatorių ir kitų elektroninių reikmenų.
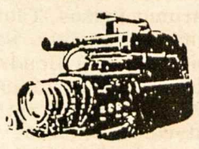
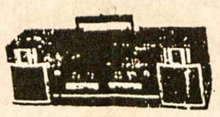
PANASONIC NV-M7EN
Ateikite ir palyginkite mūsų kainas. Malonus patarnavimas, galimybė susikalbėti angliškai, ukrainietiškai, lenkiškai, rusiškai bei jugoslaviškai.
SONY CFS-W350S
Visos elektroninės prekės yra PAL/SECAM, 220-VOLT.
Mes siunčiame iki 20 kg siuntinius į Lietuvą. Muitą galite sumokėti Kanadoje ar Lietuvoje. Turime didelį pasirinkimą didelių ir mažų skarų, šalikų, sportinių batų, kelnių (jeans), odinių paltų, dirbtinio kailio paltų ir kitų drabužių, kuriuos mėgsta Lietuvoje.
Darbo valandos nuo pirmadienio iki šeštadienio 9 v.r. – 5.30 v.p.p.

DRAUDA — "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"
MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)
Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

TORONTO

Anapilio žinios

— Gruodžio 10 d. baigėsi mūsų parapijos ir Gerojo Ganytojo misijos adventinis susikaupimas. Jį pravedė kun. Algirdas Kildušis.

— Gruodžio 10 d. Kanados lietuvių kultūros muziejuje, Anapilyje, vyko Lietuvos tautinio atgimimo spaudos ir nuotraukų paroda.

— Wasagos Gerojo Ganytojo misijos Kalėdų ir Naujų metų savaitgalių Mišių tvarka: gruodžio 23, sekmadienį, Mišios 2 v.p.p.; gruodžio 25, Kalėdų dieną, Mišios 11 v.r.; gruodžio 31, sekmadienį, Mišios 2 v.p.p.; sausio 1, Naujų metų dieną, Mišios 2 v.p.p.

— Gruodžio 11 d. palaidota a.a. Elena Dambrauskienė, 90 m. amžiaus. Gruodžio 12 d. palaidotas a.a. Algirdas Mitalas, 58 m. amžiaus.

— Pakrikštytos: Kaylyn-Angelė, Michael ir Angelės (Žiobakaitės) Haynes dukrelė; Kotryna-Marija, Petro ir Anne (Leonard) Žemeckų dukrelė.

— Vaikučių choras, vad. muz. N. Benotienės, giedos Kalėdų dieną per 9.30 v.r. Mišias ir Naujų metų dieną per 11 v.r. Mišias. Tėvai prašomi vaikučius vesti į choro repeticijas kiekvieną sekmadienį po 9.30 v.r. Mišių.

— Kūčios Anapilyje bus gruodžio 24, sekmadienį, 8 v.v. Valgius ruošia: O. Derliūnienė, J. Gurklienė ir D. Ramanauskienė. Bilietai platinami sekmadieniais parapijos salėje. Kainos: suaugusiems — $17, pensininkams ir studentams — $15, jaunuoliams 10-15 m. — $10, vaikams 7-10 m. — $6, vaikučiams iki 7 m. — nemokamai.

— Aukojo Šv. Kazimiero kolegijai Romoje: $150 — J. J. Rovai; $100 — K. E. Gudinskai; Liet. kultūros muziejui: $50 — J. Gudas; Šv. Jono liet. kapinėms: $50 — M. Kybrancienė; Motinos Teresės labdarai: $50 — A. S. Zimnickai; $25 — J. J. Rovai; Relig. Liet. šalpai: $150 — J. J. Rovai; $100 — O. Jakimavičienė; parapijai: $620 — E. Čuplinskas; $305 — L. V. Morkūnai; $200 — Č. Pšezdzieckis, H. Sakalauskas, L. O. Radzevičiai; $180 — T. Bartkus; $105 — J. K. Ališauskai; $100 — A. S. Zimnickai, A. Draugelis, S. Vyskupaitienė, G. Verbickienė; $50 — dr. M. D. Valadkos, S. Kryževičius, J. Roskošš.

— Mišios gruodžio 17, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Anelę Žakevičienę, 11.00 v.r. už parapiją; Wasagoje 2.00 v.p.p. už Mišeikių ir Tamašauskų šeimas.

Išganytojo parapijos žinios

— Pamaldas gruodžio 17 d., 11.15 v.r., laikys jaunimo ratelio nariai. Giesmės bus atspausdintos. Po pamaldų ir trumpos programos, Kalėdų senelis įteiks dovanas parapijos vaikams ir dalyviams. Parapijos moterų draugija ruošia kavutę su pyragaičiais ir kviečia gausiai dalyvauti.

— Parapijos tarybos posėdis — gruodžio 14, ketvirtadienį, 7.30 v.v. parapijos salėje.

— Gruodžio 24, sekmadienį, iš ryto pamaldų nebus. Tą dieną susirinksime šventovėje 5.30 v.v., kur bus laikomos iškilmingos pamaldos Kūčių vakarą su Šv. Vakariene. Jas laikys kun. Povilas Dilys ir kun. Jukka Saarinen. Giedos parapijos choras. Giesmės bus atspausdintos.

— Pirmą šv. Kalėdų dieną, gruodžio 25, pamaldos įprastu laiku, 11.15 v.r. Laikys kun. P. Dilys.

— 1990 m. sausio 1, sekmadienį, pamaldos bus įprastu laiku, 11.15 v.r. Jas laikys kun. P. Dilys. Tą dieną bus dalijamas bažnyčios biuletenis 1990 m. sausio mėnesiui.

Lietuvių namų žinios

— Lietuvių slaugos namams aukojo: $1000 — J. Šileikienė, V. Trečiokas; $200 — B. Galinienė, J. Yurkus, A. Miklovaitis, D. Simanavičius; $100 — B. G. Baliai, E. Senkuvienė. Iš viso statybos fonde yra $152,226. Aukos priimamos "Paramoje" sąsk. nr. 8711, Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyve sąsk. nr. 155332.17 ir "Talkoje" sąsk. nr. 4259. Aukos atleidžiamos nuo valstybinių mokesčių.

— Sekmadienio popietėje dalyvavo 190 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: A. O. Vibriai iš Klaipėdos; L. Staninienė iš Šilutės; P. Janušaitė iš Mažeikių; J. Rimša iš Buenos Aires, Argentinos.

— Dar galima gauti bilietų į Kūčių vakarienę ir Naujų metų sutikimą šiokiadieniais — LN raštinėje ir sekmadieniais — popiečių metu. Vietos rezervuotos.

Dr. Gina J. Ginčauskaite
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
Telefonas 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

Prisikėlimo parapijos žinios

— Prieškalėdinis susikaupimas, kurį praves Raudonės klebonas kun. Alg. Kildušis, vyks gruodžio 18, 19 ir 20 d.d. Prasidės pirmadienio vakarą, gruodžio 18, 7.30 v.v.; antradienį 9.30 v.r. ir 7.30 v.v., trečiadienį 9.30 v.r. ir 7.30 v.v. su Mišiomis ir pamokslu. Išpažinčių bus klausoma pusę valandos prieš Mišias.

— Kalėdų susikaupimas "Šventa naktis" įvyks šventovėje sekmadienį, gruodžio 17, 4 v.p.p. Programoje: "Volungės" choras, parapijos vaikučių choras, sol. A. Pakalniškytė, fleitistas Tomas Regina ir muz. J. Govėdas. Chorams diriguos D. Viskontienė.

— Gruodžio 5 d. palaidotas a.a. Antanas Svirplys, 69 m.

— Pakrikštyti Mark-Anthony, Onos (Lapinskaitės) ir Oscar Vasquez sūnus, Leanne-Marie, Silvijos (Ranonytės) ir Philip O'Sullivan dukrelė.

— Bilietai į Naujų metų sutikimo balių platinami po Mišių salėje.

— Parapijai aukojo: $1,750 — E. Čuplinskas & Assoc.; $250 — E. A. Mačiulaičiai, M. Žižienė; $200 — R. L. Kuliavai, J. Tunaitis, E. Senkuvienė; $150 — J. Vingelienė, A. Laurinaitis, J. A. Ranoniai; $125 — Br. Čirūnienė; $100 — P. Barbatavičius, M. Andriulevičienė, F. Mačiulienė, V. P. Jankaičiai, J. P. Ivanauskai; $85 — A. Stulgienė; $50 — J. Benetis, J. Kvederis, V. Rutkauskas, E. Jaškienė, P. J. Sičiūnai, A. Empakeriai, V. K. Gapučiai, A. Medelis; pranciškonų klierikų fondui: $100 — M. Čaprackaitė; $50 — S. Mazlaveckienė, P. Šimkienė; $30 — M. Gegužis; Vyskupo fondui: $100 — E. G. Kuchalskiai, E. Senkuvienė; $50 — P. Skabliauskienė; $20 — L. L. Einikiai; Šv. Kazimiero kolegijai Romoje: $50 — A. Laurinaitis; vienuolynui: $200 — dr. J. Mališka; $50 — A. Kairienė, A. A. Valadkos; vargšams: $30 — A. Kairienė; $20 — A. Saulis; Prisikėlimo bažnyčiai Kaune: $50 — M. Gegužis; Motinos Teresės labdarai: $100 — P. Stočkienė; Kalėdų gėlėms: $20 — A. Kairienė.

— Mišios gruodžio 17, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Ipolitą Krasauską, 9.20 — už a.a. Jennie Brough, 10.15 v.r. — už Sapijonių ir Balnių šeimos mirusius, už Jasinauskų šeimos mirusius, 11.30 v.r. — už gyvus ir mirusius parapijiečius, 7 v.v. — už a.a. Matildą Pečkienę.

Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas bus uždarytas gruodžio 25 ir 26 d.d. bei sausio 1 d. **Vedėjas**

"Tėviškės žiburių" skaitytojams

Kylant spaudos darbų ir pašto kainoms, "TŽ" leidėjai ir nenorint yra priversti kelti savaitraščio prenumeratą.

METINĖ "TŽ" PRENUMERATA — $26, RĖMĖJŲ — $35, GARBĖS — NUO $45.

JAV-bėse gyvenantiems prenumerata skaičiuojama amerikietiškais doleriais, nes laikraščio persiuntimo Amerikon išlaidos yra didesnės.

Taip pat daug padeda dosnios skaitytojų aukos. Už jas esame labai nuoširdžiai dėkingi. Atėjo laikas ieškoti daugiau pastovių pajamų, nes aukos nepadengia visų laikraščio išlaidų. Teko padidinti ir skelbimų kainas, kad būtų galima suvesti galą su galu. Tikimės, kad skaitytojai supras esamą padėtį ir padės šiam savaitraščiui toliau gyvuoti padidintomis prenumeratomis ir aukomis. *Leidėjai*

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" administracija prieškalėdiniame laikotarpyje bus atidaryta ir sekmadieniais po 9.30 v.r. pamaldų iki maždaug 1 v.p.p. Bus galima sutvarkyti prenumeratas, sumokėti skolas, įteikti kalėdinius sveikinimus, užsakyti "TŽ" kaip dovaną savo bičiuliams.

KALĖDINIS "TŽ" NUMERIS išeis gruodžio 19 d. Pokalėdinis numeris dėl švenčių neišeis. Pirmasis numeris 1990 m. pasirodys sausio 2 d. Kalėdiniai ir naujametiniai sveikinimai priimami iki gruodžio 12 d. Įsirašantieji į bendrą sveikinimą prideda auką laikraščiui, užsakantieji atskirus rėminius sveikinimus sumoka skelbimo kainą (vienas inčas vienos skilties 6 dol.). Tai parama laikraščiui ir kartu palengvinimas sveikintojams — nereikia rašyti atvirukų ir apsunkinti paštą.

• **Ar jau parėmei Kanados lietuvių kultūros muziejų?**

1989 m. gruodžio 19, antradienį, 7 v.v., Toronto Lietuvių namuose rengiama naujo lietuviško meninio filmo premjera

"NEATMENU TAVO VEIDO"

Filmo režisierius **Raimondas Banionis,** scenarijaus autorius – **Leonidas Jacinevičius**

Š. m. tarptautiniame festivalyje Maskvoje filmas laimėjo "Grand Prix" jaunimo filmų grupėje. Tai alegorinis pasakojimas kino vaizdų, kalba apie sergančią visuomeninę sistemą, kuri žaloja jaunų žmonių dvasinį brendimą ir pirmųjų jausmų daigus. Filmas ligi šiol nebuvo rodytas Lietuvos publikai. Pirmą kartą platesnei auditorijai jis bus parodytas Toronte. Prieš filmo rodymą įžanginį žodį tars Kanadoje viešintis scenarijaus autorius, rašytojas ***Leonidas Jacinevičius.*** Įėjimas – $5.00

Rengia – Lietuvių namų kultūros komisija

IŠKILUS KŪČIŲ VAKARAS ANAPILYJE

gruodžio 24, sekmadienį, 8 valandą vakaro

Programoje: *meninė dalis Kūčių nuotaikai, bendros kalėdinės giesmės, Kalėdų senelis mažiesiems, tradicinių valgių vakarienė, paruošta* ***O. Derliūnienės, J. Gurklienės*** *ir* ***D. Ramanauskienės***

Kainos: suaugusiems – $17, pensininkams – $15, vaikams nuo 10 iki 15 metų – $10, nuo 7 iki 10 metų – $6, nuo 1 iki 7 metų – nemokamai

Stalus rezervuoti, pranešant šeimos narių skaičių – **O. Derliūnienei tel. 536-4181**

Bilietai gaunami sekmadieniais Anapilio parapijos salėje po pamaldų, kitomis dienomis — aukščiau minėtu telefonu

Kūčių vakarą rengia ir visus tautiečius dalyvauti maloniai kviečia — ***Anapilio parapija***

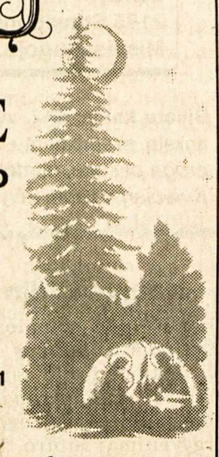

TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ

1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6, tel. 532-3311

KŪČIŲ VAKARIENĖ

- *Tradiciniai Kūčių valgių patiekalai*
- *Kalėdinė programa ir bendros dalyvių giesmės*
- *Kalėdų senelis su dovanomis mūsų mažiesiems*
- *Vietos rezervuojamos. Bilietai parduodami LN raštinėje ir sekmadienių popietėse.*

gruodžio 24, sekmadienį, 7 val. vakaro, Karaliaus Mindaugo menėje

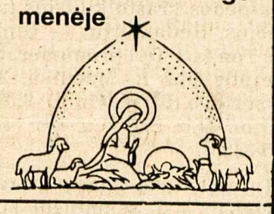

BILIETŲ KAINOS: vaikams iki 6 metų nemokamai, 6-12 metų $6, jaunimui iki 18 metų $10; studentams ir pensininkams $16, suaugusiems $17.50.

Naujų Metų Sutikimas

- *Šilta vakarienė su vynu ir šampanu*
- *Šaltų užkandžių bufetas*
- *Geras orkestras, linksmi šokiai*
- *Stalai numeruoti. Vietos rezervuojamos iš anksto*
- *Baras*

Gruodžio 31, sekmadienį, 7 val. vakaro, Karaliaus Mindaugo ir Karalienės Mortos menėse

ĮĖJIMAS: suaugusiems $35.00.
Bilietai parduodami LN raštinėje ir sekmadienių popietėse.

VISUS DALYVAUTI ŠIUOSE RENGINIUOSE NUOŠIRDŽIAI KVIEČIA — ***LIETUVIŲ NAMAI***

Tautodailės instituto Toronto skyriaus narės savo rankdarbiais — šiaudinukais — papuošė kalėdinę eglutę Toronto policijos naujoje būstinėje (Bay ir College g-vių sankryžoje). Ten vyksta įvairių tautybių tradicinių eglučių paroda iki sausio 7 d. Visi prašomi su draugais ir pažįstamais atsilankyti.

KLB Toronto apylinkės valdyba pradėjo rinkti 1990 metų solidarumo įnašus. Tautiečiai prašomi atlikti šią pareigą, deponuojant $10 Bendruomenės sąskaitose: "Paramoje" nr. 443, Prisikėlimo parapijos kooperatyve nr. 1132161. Gruodžio mėnesį valdybai talkina įnašų rinkėjai visose parapijose po pamaldų ir Lietuvių namuose popiečių metu sekmadieniais. Valdyba visiems atlikusiems pareigą nuoširdžiai dėkoja.

Ontario premjeras David Peterson gruodžio 7 d. etninės spaudos atstovams suruošė kalėdinį priėmimą. "Tėviškės žiburiams" atstovavo Jonas Andrulis ir Vitalius Matulaitis.

Atitaisymas. P. Palgrimo padėkoje "TŽ" 48 nr. vietoje lapkričio 4 d. buvo parašyta birželio 4 d.

Wasagos lietuvių moterų būrelis
visus maloniai kviečia dalyvauti
Naujų Metų Sutikime
gruodžio 31, sekmadienį, 7 v.v., Gerojo Ganytojo misijos salėje
Bilietus platina Emilija Tribinevičienė ir Aldona Vitkienė.
Rengėjos

Jau galima užsisakyti Vilniaus universiteto ansamblio koncerto Anapilyje vaizdajuostę pas J. Karasiejų tel. 279-9079. Tai gera dovana Kalėdoms.

HAMILTONO LIETUVIŲ PENSININKŲ namuose "Rambynas" nuo š. m. gruodžio 1 d. išnuomojamas vieno miegamo butas. Šildymas ir elektra įskaitoma į nuomą. Kreiptis: 206-1880 Main St. West, Hamilton, Ont. Tel. 526-8281.

CENTURY 21 DOMINION REALTY SALES LTD., 3687 Nashua Dr., Unit 5, Malton, Ont., L4V 1V5 ieško lietuviškai kalbančio ir turinčio leidimą namų pardavėjo. Prašome skambinti Marie-Bella Mollica tel. 678-6100.

MYLITE VAIKUS? Ieškome auklės 6 mėn. vaikučiui Etobicoke rajone nuo pirmadienio iki penktadienio dienos metu, pradedant rugsėjo 1 d. Tel. 259-9940.

PARDUODAMAS grynas bičių medus. Kreiptis pas bitininką J. Norkų (didesnius kiekius pristatau į namus) tel. 389-8179. Taip pat galima gauti Anapilio knygyne, "Vilnius Manor" pensininkų namuose pas J. Gustainį.

PRITYRĘS GYDYTOJAS, lietuvis, mokąs 5 kalbas, nusimanąs muzikoje ir dailėje, norėtų lydėti ir prižiūrėti ligonį ar invalidą ilgesnėje turistinėje kelionėje (gali būti piligriminė). Rašyti: Petras Tulevičius, VILNIUS 40, Tverečiaus 24-6 Lithuania.

MONTREAL QUE

Palaimintojo Jurgio Matulaičio paminėjimas yra rengiamas sausio 21 d. AV parapijoje. Iš Putnamo ta proga atvyksta seselės Onutė Mikailaitė ir Dolores; taip pat kapelionas kun. dr. Valdemaras Cukuras. Bus ir pietūs, kuriuos paruoš Janina Blauzdžiūnienė. Pelnas skiriamas Montrealio seselių naudai.

Specialus "Lito" narių susirinkimas lapkričio 28 d. priėmė statuto papildymą, pagal kurį nariai galės įsigyti akcijų.

Vytauto Kernagio grupės koncertas gruodžio 2 d. sutraukė artipilnę AV parapijos salę. Oro pranešėjai nuogastavo, kad ateina pirma šios žiemos pūga. Tiesa, tą vakarą kiek snigo, ir bailesnieji nebesiryžo važiuoti.

Netikėtai Montrealyje atsiradusi Lietuvos persitvarkymo Sąjūdžio tarybos narė ir Lietuvos TSR ministerių tarybos vicepirm. dr. Kazimiera Prunskienė prieš koncertą trumpai paaiškino, ką reikės daryti, kai Lietuva, Latvija ir Estija nuo Naujų metų gaus ekonominę autonomiją. Susirinkusieji su dideliu dėmesiu išklausė šį pranešimą.

Koncertas beveik visus sužavėjo. Grupė stebėtinai puikiai susidainavusi ir susigrojusi. Dvi valandos prabėgo labai greitai. Po to dar buvo pasikalbėta ir vaišintasi. Šio koncerto rengėjai visus grupės narius papuošė gėlėmis ir padovanojo Montrealio vaizdų albumą. Panašų suvenyrą padovanojo ir dr. K. Prunskienei po jos kalbos.

KLK moterų dr-jos Montrealio skyriaus metinė šventė gruodžio 3 d. buvo paminėta pamaldomis už gyvas ir mirusias nares AV šventovėje. Pamaldose dalyvauta su savo vėliava. Po pamaldų seselių namuose, susirinkus apie 40 narių ir svečių, pirm. Genovaitė Kudžmienė padarė išsamų pranešimą apie Lietuvos katalikiško moterų sąjūdžio "Caritas" įsikūrimą, tikslus ir ateities planus. Susirinkusieji suaukojo $200 "Caritas" darbams paremti. Vėliau visi pasivaišino užkandžiais, tortais, pyragais ir kava.

Junės ir Gyčio Žiaugrų vaikutis pakrikštytas Alekso-Antano vardais.

A.a. Stasys Mekšriūnas, 73 m. amžiaus, mirė lapkričio 28 d. Po pamaldų šv. Kazimiero šventovėje gruodžio 1 d. palaidotas Cote des Neiges kapinėse. Liūdi žmona, sesuo Kanadoje ir brolis Lietuvoje su šeimomis.

A.a. Rūta Kalvaitytė, 59 m. amžiaus, mirė lapkričio 28 d. Palaidota gruodžio 1 d. Liūdi du broliai ir sesuo su šeima.

A.a. Marija Lubienė, 69 m. amžiaus, mirė lapkričio 30 d. Po pamaldų St. Thomas More šventovėje palaikai sudeginti. Liūdi vyras, duktė ir sūnus su šeimomis bei sesuo. **B.S.**

Vietinė spauda gana daug rašo apie įvykius Lietuvoje. Pvz. dienraštis "La Presse" 1989.XI.28 išspausdino ilgą straipsnį apie Maskvos duotą ekonominį savarankiškumą Baltijos valstybėms ir pridėjo žemėlapį. Minėtasis savarankiškumas esą apima visas sritis, išskyrus kariuomenės turtus, dujotiekį ir kitas visasąjunginio pobūdžio sritis. Pasak vicepremjero L. Abalkino, tai esąs eksperimentas, rodysiantis kelią ir kitom respublikom. K. Prunskienė pareiškusi, kad laimėtasis ekonominis savarankiškumas esąs kompromisinis – ne viskas gauta, kas norėta.

Iš Prancūzijos gaunama spauda taip pat rašo apie įvykius Lietuvoje "Figaro–Magazine" 1989.X.-28 išspausdino straipsnį "Nerusų maištas", kuriame išvardino respublikas – Lietuvą, Estiją, Latviją, Moldaviją, Ukrainą, Gruziją, Armėniją, Azerbaidžaną. Kitame straipsnyje "Baltiečiai reiklūs, bet išmintingi" tas pats laikraštis rašo apie esamą būklę Baltijos respublikose. Estijai ir Latvijai esą labiausiai rūpi ekonominiai reikalai. Lietuviai esą kitokie: "... nacionalistai, neturtingi, gyvenantys atsiminimais Didžiosios kunigaikštystės, kuri vyravo šioje pasaulio dalyje; stipriai padrąsinti savo giminančių lenkų, lietuviai yra labiausiai linkę atsiskirti nuo Maskvos". **Kor.**

Greitas ir tikslus patarnavimas
Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256:5355
PETRAS ADAMONIS
C. I. B.
GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

LITAS
MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA
1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830
Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard
VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI
AKTYVAS – virš $26,000,000 REZERVAS – virš milijono.
MOKA UŽ:

Certifikatus	11 %	Taupymo – special.	6 %
Term. indėlius:		Taupymo – su gyv. dr.	5¾%
1 metų	10 %	Taupymo – kasdienines	5½%
180 d. - 364 d.	9¾%	Einamos sąsk.	4½%
120 d. - 179 d.	9¾%	RRIF – RRSP – term.	11½%
60 d. - 119 d.	9½%	RRIF – RRSP – taup.	6½%
30 d. - 59 d.	9¼%		

IMA UŽ:
Nekiln. turto nuo 13 %, asmenines – nuo 13 %
Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"
KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00-3.00	——
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00-7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00-6.00

IŠNUOMOJAMAS kambarys High Park rajone vienam asmeniui su galimybe naudotis virtuve. Yra baseinas ir garažas. Skambinti tel. 767-7159 Toronte.

TVARKINGAS 24 METŲ mokytojas iš Lietuvos ieško kambario nuo sausio iki birželio mėn. gali padėti apie namus, mokyti lietuvių, anglų, vokiečių, lenkų, rusų kalbas ir atlikti vertimus. Skambinti tel. 593-5879 ar 693-0828 Toronte.

LIETUVOJE PARDUODAMAS namas ir butas su visais patogumais. Norint daugiau informacijos, skambinkite Janinai tel. 962-3512 Toronte.

ATVYKUSI IŠ LIETUVOS, per 40 metų, liekna, mokanti šeimininkauti ir prižiūrėti ligonius, moteris nori susirasti gyvenimo draugą Kanadoje. Amžius ir gyvenama vieta nesvarbu. Gali būti ir vyresnio amžiaus, vienišas, paramos ir priežiūros trokštantis žmogus. Rašyti "Tėviškės žiburių" adresu.

SIUNČIU ĮVAIRIUS VAISTUS į Lietuvą. Galima užsiprenumeruoti Lietuvoje leidžiamą iliustruotą dvisavaitinį žurnalą "Švyturys". Metinė prenumerata oro paštu – $42. L. Stankevičius, 1053 Cr. Albanel, Duvernay, Laval, Que. H7G 4K7. Tel. 514 – 669-8834.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronte.

SPECIALUS IŠPARDAVIMAS. Lietuvoje žinomų video magnetofonų Toshiba 83CZ šiuo metu jo kaina tik $295. Turime kompiuterių ir elektronikos tinkamos Lietuvoje. Reikalingiausių vaistų siuntinukas į Lietuvą $65 su persiuntimu be muito. Siunčiame ir receptinius vaistus. Romas Pukštys, TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629. Įstaigos valandos: kasdien nuo 10-6 v.v., šeštadieniais nuo 10-2 v.p.p. Tel. 312-436-7772; namų tel. 312-430-4145. Rašydami būtinai pažymėkite savo telefoną.

CATERING
Maistas gaminamas visom progom – vestuvėm, krikštynom, laidotuvėm, parengimam. Skambinkite Vidai Šiaučiulienei tel. (416) 626-5184.

EUROPEAN CATERING
Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 Toronte.